Gemeente Bergen op Zoom

20 OKT. 2008

RVB08-0148

Voorlegger Raadsvoorstel

Onderwerp	: Toekomstvisie Bergen op Zoom		
Nummer voorstel	: RVB08-0148	Sector / Afdeling	: SROB, Ruimtelijke Ontwikkeling
Datum voorstel	: 22 september 2008		
Contactpersoon	: Caroline Jacobs		
Contactpersoon Email	: C.G.Jacobs@bergenopzoom.nl		
Contactpersoon Telefoon	: 0164-277402		
Programmanummer en naam	: 1. Bestuur		

Voorstel:

1. De Toekomstvisie voor Bergen op Zoom, gericht op het versterken van de identiteit van de gemeente en haar dorpen en wijken en het inzetten op kwaliteit, duurzaamheid, diversiteit en samenwerking, vast te stellen;
2. In te stemmen met de hieruit voorvloeiende beleidskeuzes op het gebied van:
    a. mensen
    b. wonen & wijken
    c. werken
    d. bereikbaarheid
    e. natuur & water
    f. toerisme & recreatie
    g. onderwijs
    h. kunst & cultuur
    i. sport
    j. veiligheid & milieu
    k. zorg
    l. samenwerking en externe gerichtheid
3. De Toekomstvisie iedere vier jaar in dialoog met de samenleving te herijken en de beleidskeuzes te actualiseren en aan te vullen.

Type voorstel:

☒ Kaderstellend
☐ Controlerend
☐ Rest

Zijn in het voorstel één of meer van de volgende aspecten van toepassing?

	Ja	Nee
Zijn doelen en/of effecten beschreven	☒	☐

GRIFFIE
Bergen op Zoom

Gemeente Bergen op Zoom

RVB08-0148

Raadsvoorstel

Financiële consequenties	☒	☐
Inspraakverordening van toepassing	☒	☐

Communicatieparagraaf:

De toekomstvisie is voortgekomen uit de resultaten van de diverse bijeenkomsten met inwoners en vertegenwoordigers van bedrijven en instanties van Bergen op Zoom.

Samenvatting:

Bijlagen: (geef aan of een bijlage is bijgevoegd of ter inzage is gelegd; benoem en nummer deze bijlagen)

Bijlage nr.	Omschrijving	Bijgevoegd/Ter inzage
1.	toekomstvisie	bijgevoegd
2.	procesbeschrijving	bijgevoegd

GRIFFIE
Bergen op Zoom

RVB08-0148

Gemeente Bergen op Zoom

Raadsvoorstel

Datum raadsvergadering : 20 OKT. 2008

Nummer : RVB08-0148

Onderwerp : Toekomstvisie Bergen op Zoom 2025

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. De Toekomstvisie voor Bergen op Zoom, gericht op het versterken van de identiteit van de gemeente en haar dorpen en wijken en het inzetten op kwaliteit, duurzaamheid, diversiteit en samenwerking, vast te stellen;
2. In te stemmen met de hieruit voorvloeiende beleidskeuzes op het gebied van:
    a. mensen
    b. wonen & wijken
    c. werken
    d. bereikbaarheid
    e. natuur & water
    f. toerisme & recreatie
    g. onderwijs
    h. kunst & cultuur
    i. sport
    j. veiligheid & milieu
    k. zorg
    l. samenwerking en externe gerichtheid
3. De Toekomstvisie iedere vier jaar in dialoog met de samenleving te herijken en de beleidskeuzes te actualiseren en aan te vullen.

Inleiding

U heeft vorig jaar besloten (SB/07/003) een toekomstvisie op te stellen, die een lonkend perspectief voor Bergen op Zoom in 2025 bevat, richting geeft aan het toekomstige beleid en voortkomt uit een dialoog met de samenleving.
Het proces van de totstandkoming van de toekomstvisie was erop gericht om inbreng vanuit de samenleving te verkrijgen. De beoogde toegevoegde waarde is gelegen in de integrale benadering en de onderlinge samenwerking tussen de diverse betrokkenen. Dat houdt in dat de toegevoegde waarde van de toekomstvisie met name is gelegen in de gevoerde dialoog en de herkenbaarheid van de dialoog in toekomstvisie zelf. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om de toekomst in 2025 "te voorspellen". In de komende zeventien jaar tijd zal er ongetwijfeld veel gebeuren, dat van invloed zal zijn op de ontwikkelingen in Bergen op Zoom, waarvan nu nog geen inschatting is te geven. Daarnaast is de integraliteit van de toekomstvisie als belangrijke randvoorwaarde

GRIFFIE
Bergen op Zoom

meegegeven. Zowel de fysieke, als de sociale en de economische componenten zijn verwerkt in de toekomstvisie.

De toekomstvisie BoZ 2025 is opgesteld met inwoners, bedrijven en instanties in Bergen op Zoom, die samen met de gemeente wilden nadenken, dromen en discussiëren over de toekomst. Het interactieve proces om tot de toekomstvisie te komen was inspirerend en heeft geleid tot nieuwe inzichten en een completer beeld van de keuzes waar we gezamenlijk voor komen te staan. De dialoog is in de volle breedte gevoerd op een constructieve manier waarbij de deelnemers niet alleen een eigen mening gaven maar veelal ook openstonden voor de inbreng van anderen. Vanuit de gemeente is bewust gekozen voor een faciliterende rol die zoveel mogelijk ruimte bood voor de inbreng vanuit de inwoners, bedrijven en instanties om met elkaar de dialoog aan te gaan.

Beoogd maatschappelijk effect/doelstelling

De toekomstvisie is een uitnodiging aan inwoners, bedrijven en instanties om samen met de gemeente aan de slag te gaan! Om de toekomstvisie actueel te houden is het de bedoeling om iedere vier jaar een bijeenkomst te beleggen met geïnteresseerde inwoners, bedrijven en instanties om de lopende of nieuwe ontwikkelingen in Bergen op Zoom in het kader van de toekomstvisie te bespreken.

Uitwerking voorstel

Proces
De afgelopen maanden is zeer intensief gewerkt aan de totstandkoming van de toekomstvisie. Het proces dat bestond uit drie fases is, na afronding van de inventariserende fase en de scenariofase nu in de besluitvormende fase. In bijlage 2 van dit voorstel is een uitgebreid verslag opgenomen van de diverse activiteiten. Naast de bijeenkomsten zijn er veel reacties van mensen gekomen via email, brieven en gesprekken. Ook deze reacties zijn natuurlijk meegenomen in de totstandkoming van de toekomstvisie.

Tijdens de inventariserende fase zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:
- Startbijeenkomst college en gemeenteraad van 21 januari 2008
- Startbijeenkomst voor inwoners, bedrijven en instanties in de Gertrudiskerk van 10 maart 2008 gekoppeld aan een briefkaartenactie.
- Pijlerbijeenkomst over Economie van 25 maart 2008
- Pijlerbijeenkomst over sociale aangelegenheden van 3 april 2008
- Pijlerbijeenkomst over ruimtelijke ontwikkeling van 8 april 2008.
- Bijeenkomst wijkcommissies en wijktafels 15 mei 2008.
- Toekomstgesprekken (mei 2008)
- Diner Pensant van 15 mei 2008.
- Mission Olympic enquête 14 mei 2008.

GRIFFIE
Bergen op Zoom

Tijdens de scenariofase zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Huis aan huisbrief aan de inwoners van Bergen op Zoom over de scenario's met het verzoek om te reageren (via de bijeenkomst, brief, mail of telefoon).
- Bijeenkomst opstellen scenario's van 30 mei 2008
- Bijeenkomst over de scenario's in Den Engel van 3 juli 2008
- Bijeenkomst gemeenteraden Bergen op Zoom en Roosendaal over samenwerking van 1 sept. 2008

Op basis van de resultaten van de inventariserende fase en de scenariofase is de concept toekomstvisie opgesteld. De concept toekomstvisie is opgesteld door eerst de belangrijkste "rode draden" in de dialoog en reacties te benoemen, te weten het versterken van de identiteit van Bergen op Zoom (gemeente; stad; dorpen; wijken) en het inzetten op kwaliteit, duurzaamheid, diversiteit en samenwerking. Vervolgens zijn de resultaten van de dialoog die bij deze strategische keuzes aansloten opgenomen in de concept toekomstvisie en waar mogelijk geconcretiseerd in beleidskeuzes. Diverse partners van de gemeente zoals de wijktafels, adviesraden en andere partijen die bij de totstandkoming van de toekomstvisie actief zijn geweest, zijn vooraf in de gelegenheid gesteld om hun reactie op de concept toekomstvisie in te brengen. De reacties van deze partijen zijn zo goed mogelijk verwerkt in de toekomstvisie.

Budget
Voor de totstandkoming van de toekomstvisie is gebruik gemaakt van het door u beschikbaar gestelde budget van € 100.000, -. De kosten van de totstandkoming van de toekomstvisie zijn binnen het budget gebleven. Aan de totstandkoming van de toekomstvisie is met name door de eigen gemeentelijke medewerkers met veel enthousiasme gewerkt.

Consequenties van het voorstel

De toekomstvisie van de gemeente Bergen op Zoom voor 2025 ("BoZ 2025") geeft richting aan de ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren. De gewenste ontwikkelingsrichting is met name bepaald in de strategische keuze voor identiteitversterking, kwaliteit, duurzaamheid, diversiteit en samenwerking.

Alternatieven

Op basis van de resultaten van de eerste bijeenkomsten zijn toekomstscenario's opgesteld waarin verschillende (keuze)mogelijkheden zijn geschetst. De scenario's zijn opgesteld door diverse gemeenteraadsleden, medewerkers van de gemeente en externe betrokkenen tijdens een hiervoor georganiseerde bijeenkomst op 30 mei 2008.

De scenario's, waarin de rode draden vanuit de diverse bijeenkomsten zijn verwerkt waren bedoeld als "voer voor discussie" en door deze vrij scherp geformuleerde alternatieven te bespreken werd de gewenste toekomstige ontwikkeling duidelijk. De alternatieve scenario's worden hieronder kort omschreven:

GRIFFIE
Bergen op Zoom

Gemeente Bergen op Zoom

Raadsvoorstel

"Bergen op Zoom in balans"
Het huidige beleid en de algemene trends vormen de grondslag voor dit autonome scenario. Een evenwichtige kwalitatief hoogwaardige ontwikkeling van de gemeente staat centraal in dit scenario voor 2025.

"Bergen op Zoom de binnentuin van de metropolen Antwerpen en Rotterdam"
De kern van dit scenario is het versterken van het woon- en leefklimaat tussen Antwerpen en Rotterdam. Er wordt ingezet op het behoud en het versterken van de landschappelijk kwaliteiten van het tussengebied de Brabantse Wal. Sleutelbegrippen zijn hierbij: rust en kwaliteit. Het accent komt te liggen op Bergen op Zoom als woonstad.

"Werk, werk, werk"
Het scenario 'werk, werk, werk' staat voor economische groei. Werkgelegenheid is hierbij leidend. Om bedrijvigheid in Bergen op Zoom te houden en te halen, biedt de gemeente een gunstig vestigingsklimaat. In die samenleving staat niemand langs de zijlijn. Er is zelfs ruimte voor groei.

"Explosief Bergen op Zoom !"
De ontwikkeling van het individu zelf staat centraal in dit scenario voor 2025. De mensen in Bergen op Zoom krijgen maximale ruimte voor hun eigen ontwikkeling zowel voor wat betreft opleiding, carrière als vrijetijdsbesteding. De sleutelbegrippen zijn dynamiek, diversiteit en externe gerichtheid.

Dubbelstad : Brabantse Buitensteden
Kenmerkend voor dit scenario is de samenvoeging van Bergen op Zoom en Roosendaal tot één gemeente. De beide deelgemeenten vullen elkaar aan en zijn met name doorontwikkeld op hun aanvullende kwaliteiten. De Brabantse Buitensteden zijn samen sterk en profileren en positioneren zich krachtig richting provincie, rijk en ook richting de internationale overheden en partners.

Bij de discussie over deze toekomstscenario's met de diverse betrokkenen en op basis van de overige ontvangen reacties is naar de integrale toekomstvisie toegewerkt. De toekomstvisie is dus nadrukkelijk niet gebaseerd op een van de scenario's maar op basis van de discussie over de scenario's, de diverse andere reacties vanuit de samenleving en de informatie vanuit de inventariserende ronde.

Een ontwerpbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

De secretaris,

Drs. A. Haasnoot.

De burgemeester,

Drs. J.M.M. Polman

GRIFFIE
Bergen op Zoom

RVB08-0148

Gemeente Bergen op Zoom

Raadsvoorstel

De raad van de gemeente Bergen op Zoom;

gezien het voorstel van het college en het presidium van 22 september 2008, nr. RVB08-0148;

BESLUIT:

1. De Toekomstvisie voor Bergen op Zoom, gericht op het versterken van de identiteit van de gemeente en haar dorpen en wijken en het inzetten op kwaliteit, duurzaamheid, diversiteit en samenwerking, vast te stellen;
2. In te stemmen met de hieruit voorvloeiende beleidskeuzes op het gebied van:
    a. mensen
    b. wonen & wijken
    c. werken
    d. bereikbaarheid
    e. natuur & water
    f. toerisme & recreatie
    g. onderwijs
    h. kunst & cultuur
    i. sport
    j. veiligheid & milieu
    k. zorg
    l. samenwerking en externe gerichtheid
3. De Toekomstvisie iedere vier jaar in dialoog met de samenleving te herijken en de beleidskeuzes te actualiseren en aan te vullen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 20 OKT. 2008

De griffier,

F.P. de Vos

De voorzitter,

GRIFFIE
Bergen op Zoom

Toekomstvisie Bergen op Zoom 2025

Toekomstvisie Bergen op Zoom 2025

Inleiding

De toekomstvisie van de gemeente Bergen op Zoom voor 2025 geeft richting aan de ontwikkeling van de gemeente in de komende jaren. De toekomstvisie is opgesteld met inwoners, bedrijven en instanties in Bergen op Zoom. Samen met de gemeente droomden en discussieerden zij over hoe Bergen op Zoom zich de komende twintig jaar zou kunnen ontwikkelen. Het interactieve proces naar de toekomstvisie inspireerde en leidde tot nieuwe inzichten en een completer beeld van de keuzes waar de gemeente voor komt te staan.

De toekomstvisie is een uitnodiging aan inwoners, bedrijven en instanties om samen met de gemeente aan de slag te gaan! Om de toekomstvisie actueel te houden zal om de vier jaar een bijeenkomst belegd worden met geïnteresseerde inwoners, bedrijven en instanties. Hierin worden de lopende en nieuwe ontwikkelingen in Bergen op Zoom besproken.

Kenmerken en trends

Het vertrekpunt voor het opstellen van de toekomstvisie zijn de huidige kenmerken van de gemeente en belangrijke trends op ruimtelijk, economisch en sociaal gebied.

De stad Bergen op Zoom is een vestingstad met een rijke historie, gelegen op de Brabantse Wal op de overgang van land en zee, zand en klei, hoog en laag. Het is een compacte stad met een historische kern, omgeven door water, bos en heide. Het dorp Halsteren en de kernen Lepelstraat en Heimolen vormen samen de woonkernen in het landelijk gebied van de gemeente Bergen op Zoom. Kenmerkend voor het imago van de inwoners van Bergen op Zoom zijn de begrippen : chauvinistisch, eigenzinnig, creatief en Bourgondisch.

De unieke ligging van de gemeente tussen de mainports Rotterdam en Antwerpen en een rijke cultuurhistorie zijn de belangrijkste kenmerken van de gemeente. Bergen op Zoom kent een goede ontsluiting op de landelijke infrastructuur. De inwoners van Bergen op Zoom hechten grote waarde aan de identiteit van hun stad of dorp en er is sprake van een bloeiend verenigingsleven. De stad is bekend om een groot aantal evenementen: de Maria Ommegang, het Jazzweekend, de Zoomerspelen, het nieuwe evenement “Proefmei”, de Krabbenfoor en natuurlijk een grootse viering van “vastenavend” (carnaval). De schaal, ligging en geschiedenis van Bergen op Zoom rechtvaardigen voor de toekomstige ontwikkeling een hoog ambitieniveau.

Belangrijke trends hierbij zijn de krimp van de bevolking, het steeds kleiner worden van huishoudens en de toename van het aantal auto’s. Op economisch gebied zien we de toename van het aantal tweeverdieners, de stijging van het besteedbaar inkomen en de toename van het besteden van tijd en geld aan recreatie. Sociale trends die relevant zijn voor de toekomstvisie zijn de toenemende diversiteit in culturen, de vergrijzing en ontgroening van de bevolking, de stijgende levensverwachting van mensen en de grotere behoefte aan zorg (zowel frequentie als duur). Tenslotte is de klimaatsverandering op langere termijn een aandachtspunt, waarvan de impact overigens moeilijk in te schatten is.

Strategische keuzes : de koers voor 2025 !

De toekomstvisie geeft een samenhangend beeld van de gewenste ontwikkelingsrichting voor Bergen op Zoom. Deze vatten we als volgt samen:

Bergen op Zoom heeft een eigen identiteit, die is ontstaan dankzij de overzichtelijke schaal en een aantal bijzondere kenmerken van de gemeente. De veelal creatieve en trotse inwoners van Bergen op Zoom, de historische binnenstad met een Bourgondische sfeer, de ligging aan het water en de bosrijke omgeving zijn de belangrijkste pijlers van de identiteit van de gemeente. Het is van belang dat toekomstige ontwikkelingen bij de identiteit van Bergen op Zoom passen en waar mogelijk versterken.

Voor de toekomstige ontwikkeling van Bergen op Zoom moet worden ingezet op duurzaamheid, kwaliteit, diversiteit en samenwerking. Dat betekent een keuze voor een ontwikkeling die gericht is op de leefbaarheid van Bergen op Zoom. De besluitvorming hierover houdt rekening met de gevolgen voor toekomstige generaties. Die duurzaamheid komt bijvoorbeeld tot uitdrukking in het versterken van het stedelijk groen, natuur en water. De keuze voor kwaliteit zal af te lezen zijn aan onder andere de leefomgeving, het onderwijs en de zorg. Dit moet ertoe leiden

29-9-2008 12:09:39

dat de mensen die in Bergen op Zoom wonen en/of werken de ruimte krijgen voor hun eigen ontplooiing. De keuze voor diversiteit zal zich vertalen in de authenticiteit van wijken en dorpen, een brede werkgelegenheid en daarop aansluitende vormen van onderwijs.

Voor deze ontwikkeling moet intensief worden samengewerkt met de inwoners en bedrijven in Bergen op Zoom. De samenwerking richt zich ook naar buiten. De gemeente is in toenemende mate afhankelijk van de samenwerking met andere gemeenten, met name met de duostad Roosendaal en de andere west Brabantse gemeenten binnen de regio, maar ook gemeenten in Zeeland en Vlaanderen.
Ook met diverse partners op het gebied van wonen, werken, onderwijs, zorg, vervoer, toerisme & recreatie, natuur, water, sport, veiligheid en milieu is een intensievere samenwerking nodig. Altijd gericht op een positieve ontwikkeling voor inwoners, bedrijven en bezoekers van Bergen op Zoom.

De toekomst van Bergen op Zoom in 2025

Met de gemaakte strategische keuzes voor het versterken van de identiteit en het inzetten op duurzaamheid, kwaliteit, diversiteit en samenwerking is Bergen op Zoom in 2025 een complete en vitale stad. Dat toekomstbeeld van Bergen op Zoom in 2025 kan als volgt worden gekenschetst:

De stad, dorpen en wijken zijn authentiek en de eigen identiteit is verder versterkt terwijl Bergen op Zoom zich nu, in 2025, veel meer naar buiten toe openstelt en profileert. De inwoners van Bergen op Zoom zijn een mix van jong en oud, man en vrouw, allochtoon en autochtoon. Ze staan met elkaar in verbinding en benutten elkaars kwaliteiten bij het samen wonen, werken en recreëren. Ze zijn betrokken bij hun gemeente en hun wijk in het bijzonder en hebben met het gebiedsgericht werken de instrumenten - waaronder de financiële middelen - om zelf te bepalen hoe er geïnvesteerd wordt in wonen, werken en welzijn.

De gemeente is uitgebreid met de wijken De Markiezaten en Bergse Haven. Er is nog meer keuze in woonmilieus. Binnen nieuwe en oudere wijken staan woningen voor de verschillende doelgroepen. Om voorzieningen in de wijk te houden, is het scala aan functies goed gecombineerd. Stedelijke vernieuwing heeft flink bijgedragen aan de leefbaarheid, onder meer door vrijkomende ruimte te benutten om het groen in de woonomgeving te versterken. Het groen in de openbare ruimte is onderling goed verbonden en draagt zo bij aan de natuurlijkheid (biodiversiteit) in de woonomgeving. De inrichting en gebruik van de openbare ruimte is in de loop der jaren door de hele gemeente zo verbeterd, dat deze kwaliteit toevoegt aan wonen en werken in Bergen op Zoom. Het samenspel van gemeente en bewoners levert maatwerk in de wijken en buurten.
Citymarketing heeft Bergen op Zoom op de kaart gezet als **"woon- en cultuurstad"**. Langs de invalswegen en het spoor geeft de gemeente een aansprekend visitekaartje af. Bezoekers weten Bergen op Zoom te vinden en genieten van het Bourgondische leven in de historische binnenstad. De Grote Markt, Beursplein en heringerichte Vismarkt bruisen van de activiteiten, met een horeca, die hier goed op inspeelt.
Voor het winkelend publiek is in het stadscentrum voor elk wat wils te vinden, in zowel de onmisbare als de unieke winkel(tje)s. Niet alleen in de Parade en het Vierkantje maar overal in het winkelgebied. Ook in 2025 zijn er nog veel auto's: deze staan niet meer op straat, maar steeds vaker in ondergrondse en strategisch geplaatste parkeergarages.

Bergen op Zoom is weer een echte **"Scheldestad"** geworden. Met het gezicht naar het water gekeerd, met een passantenhaventje en horecaterrassen, een jachthaven waar altijd leven in de brouwerij is en een boulevard, waar het voor inwoners en toeristen goed toeven is. Het zilte water van de Binnenschelde is een trekpleister voor de watersporters die een speels en levendig beeld vormen en er voor zorgen dat er 'altijd wat te doen is'. Bergen op Zoom staat (inter)nationaal bekend als stad van leisure en wellness.
Natuurgebied **De Brabantse Wal** wordt Europees beschermd. Grote delen van de wal zijn afgeschermd en publieksluw en vooral gereserveerd voor de natuurlijke flora en fauna. De bossen en heide rond de stad zijn goed ontsloten voor inwoners en toeristen, die te voet, te fiets of te paard van het gebied kunnen genieten.. Er zijn goede entreevoorzieningen, waarbij auto's een plaats krijgen, fietsen veilig weggezet kunnen worden en waar een natje en een droogje te koop is. De 18 holes golfbaan en het speelbos zijn aangelegd. Bij de ontsluiting van de natuurgebieden is goed nagedacht over de sociale veiligheid en de entree. De padenstructuur is zo ingericht, dat bezoekers zich veilig en vrij voelen. De verrommeling van de bossen en heide is verdwenen.

De bedrijvigheid in Bergen op Zoom is vitaal ! Bedrijven zijn ingesprongen op de mogelijkheden van technische vooruitgang en pakken volop alle kansen van de globalisering van de economie. **Duurzaamheid** heeft een grote impact gehad op

productieprocessen. Er wordt minder energie gebruikt en duurzame energiebronnen worden benut. Er ontstaat minder afval en nieuwe machines zijn stiller en minder belastend voor bodem, lucht en water. Er wordt inventief en intensief omgegaan met de beschikbare ruimte en ook op de bedrijventerreinen manifesteert zich de keuze voor kwaliteit.
Bergen op Zoom heeft haar **bestaande en nieuwe bedrijven** aan zich gebonden. Deze zijn actief in vooral innovatieve bedrijvigheid en zakelijke dienstverlening. De nieuwe bedrijven verbreden het werkgelegenheidsaanbod en trekken ook mensen van buiten de gemeente aan. Veel bedrijven richten zich op vrijetijdsbesteding voor allerlei doelgroepen. Vrijetijdsbesteding is in de loop der jaren steeds belangrijker geworden en daardoor lucratief voor het bedrijfsleven. Het opleidingenaanbod sluit goed aan op de aanwezige bedrijvigheid. Er zijn opleidingen op diverse niveaus in de techniek, zorg, cultuur en communicatie.

Een open deur: de creativiteit van de Bergenaren kent geen grenzen. De Bergenaar is trotser dan ooit. Een verschil met vroeger is dat dit nu ook naar buiten toe wordt uitgedragen. Kunst en cultuur zijn een belangrijke kwaliteit en hebben het woonleef en werkklimaat een grote impuls gegeven. Mede door **culturele kwaliteitsvoorzieningen** staat Bergen op Zoom regionaal en (inter)nationaal bekend als een uitdagende en inspirerende gemeente. Wat niet is veranderd, is de viering van vastenavend. Dan gaat het Krabbegat als vanouds helemaal los voor veel bergenaren maar ook voor anderen die zich met het vastenavendfeest verbonden voelen.

De aanwezige opleidingsmogelijkheden en banen **binden meer jeugd** aan Bergen op Zoom. De jeugd hoeft zich in Bergen op Zoom niet te vervelen. Er zijn volop mogelijkheden voor vrijetijdsbesteding, bijvoorbeeld op het gebied van (water)sport in en rond de Binnenschelde. Het is vanzelfsprekend dat de Hbo-opleiding “kleinkunst en muziek” hier is gevestigd. Daarnaast is een Hbo opleiding toegevoegd aan de techniek boulevard die goed aansluit op de arbeidsmarkt in verband met de maintenance bedrijven in de stad en de regio. Deze opleidingen voegt weer een bruisend element toe aan de gemeente met een trendy discotheek en het poppodium als voorbeelden.

Veiligheid is een voortdurend aandachtspunt. Vooral in de preventie wordt door de aanwezigheid van politie (bijvoorbeeld tijdens het uitgaan), de inzet van vrijwilligers in de Buurtserviceteams en het gebruik van camera’s veel geïnvesteerd. De kleine groep ontspoorde jeugdigen wordt goed in de gaten gehouden door de politie en het veiligheidshuis. Het gemeentebestuur heeft een luisterend oor bij de buurt- en wijkraden als het gaat om sociale veiligheid, het gevoel van veiligheid.

Bergen op Zoom werkt samen met andere gemeenten in de regio en is voortdurend op zoek naar terreinen, waarbij deze elkaar aanvullen en versterken. Iedere gemeente heeft haar eigen kwaliteiten. Juist door die eigen identiteit te versterken hebben we als regio iets bijzonders te bieden. West-Brabant is een merk en via de **samenwerking** staan we sterk in de provinciale, landelijke en Europese ontwikkelingen. West-Brabant telt mee!

Doorwerking strategische keuzes in beleidskeuzes

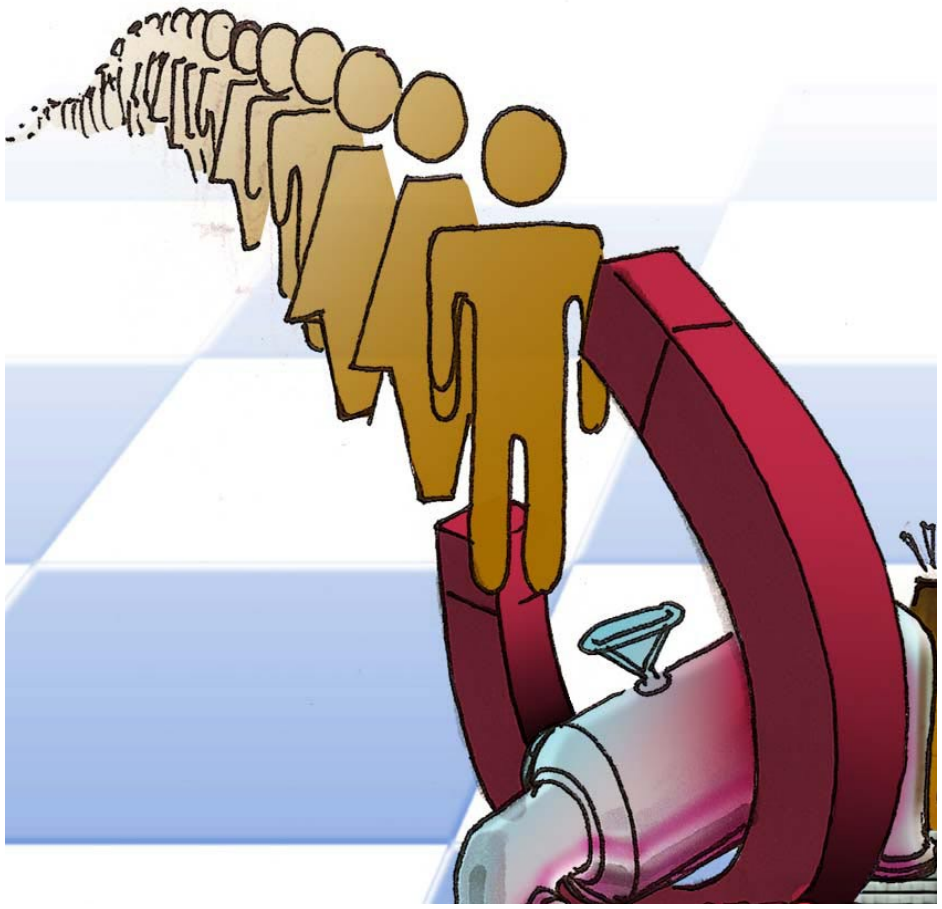
De strategische keuzes in de toekomstvisie : het versterken van identiteit en het inzetten op duurzaamheid, kwaliteit, diversiteit en samenwerking zijn richtinggevend voor de ontwikkelingen van de gemeente Bergen op Zoom voor de korte en lange termijn. Voor ieder afzonderlijk thema (mensen; wonen & wijken; werken; bereikbaarheid; natuur & water ; toerisme & recreatie; onderwijs; kunst & cultuur; sport; veiligheid & milieu; zorg en samenwerking) zijn beleidskeuzes gemaakt.

Deze keuzes zijn voortgekomen uit de dialoog over de toekomstvisie. Ze verschillen van elkaar in de mate van concreetheid en zijn meer gericht op de kortere en middellange termijn dan op de langere termijn. Het is daarom belangrijk dat de toekomstvisie elke vier jaar herijkt wordt. Dat gebeurt door steeds opnieuw te kijken welke beleidskeuzes van belang zijn voor het versterken van identiteit en het inzetten op duurzaamheid, kwaliteit, diversiteit en samenwerking.

Het is de bedoeling dat de beleidskeuzes door de gemeente en de betrokken inwoners, bedrijven en instanties samen worden uitgewerkt en uitgevoerd. Er worden duidelijke afspraken gemaakt over de rolverdeling tussen partijen, de prioritering en fasering.

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Mensen

"Niets blijft, behalve toch het idee: je hoeft hier niet geboren te zijn om hier vandaan te willen komen". Met deze dichtregel van Bert Bevers over Bergen op Zoom wordt het gevoel van veel inwoners over hun band met Bergen op Zoom weergegeven.

De bevolking van Bergen op Zoom is aan het vergrijzen. In 2004 telde de gemeente 9.600 personen van 65 jaar en ouder; drie jaar later staat de teller op 10.090. Dit aantal neemt geleidelijk toe tot 12.600 in 2015 bij een inwonertal van 67.115 inwoners. De verwachting is dat ouderen langer deelnemen aan het arbeidsproces. Al dan niet in deeltijd. Daarnaast wordt het gemiddelde welvaartsniveau van oudere mensen hoger. Ouderen vormen als consument een belangrijkere doelgroep. Een ontwikkeling die hierop inspeelt is bijvoorbeeld de toepassing van domotica (domotica omvat alle apparaten en infrastructuren in en rond woningen, die elektronische informatie gebruiken voor het meten, programmeren en sturen van functies).

De inbreng van de inwoners van Bergen op Zoom bij de totstandkoming van de toekomstvisie in 2008 leidde tot de strategische keuze in de toekomstvisie, het versterken van identiteit en het inzetten op duurzaamheid, kwaliteit, diversiteit en samenwerking. Hierbij wordt de eigen identiteit en de daarbij behorende schaal van de stad en dorpen en de sociale infrastructuur als positief ervaren. Kenmerkend voor Bergen op Zoom is de diversiteit aan mensen. Om de onderlinge band te versterken is het van belang dat inwoners elkaar ontmoeten.

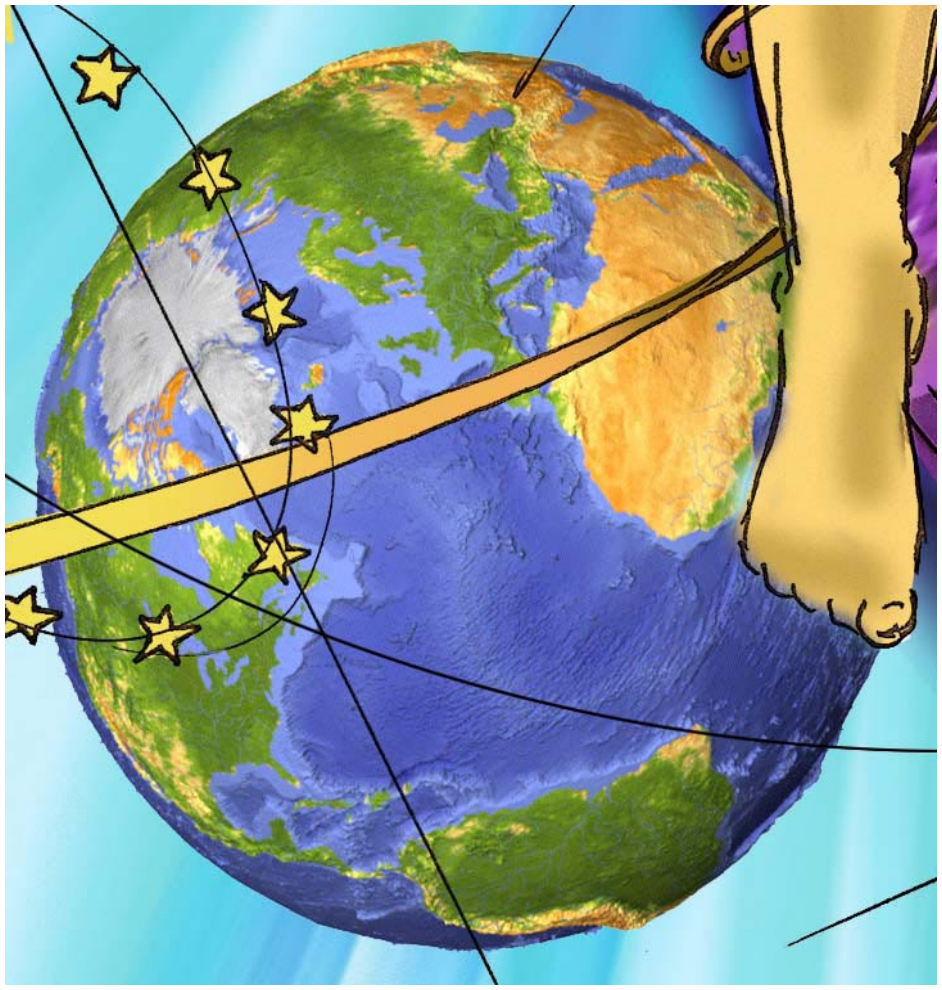
Het verder verbeteren van de leefbaarheid van Bergen op Zoom staat centraal bij de verdere ontwikkeling van de gemeente. De aanwezigheid van voldoende voorzieningen en openbaar groen op wijkniveau en een schone, hele en veilige openbare ruimte is een must. Tegelijk bestaat er behoefte aan multifunctionele openbare ruimte die op allerlei manieren kan worden ingezet voor ontmoetingen in de wijk. Door voorzieningen op wijkniveau, zoals wijkcentrum, supermarkt, bank/pinautomaat, zorginstelling en ook woonzorgvoorzieningen te clusteren ontstaat synergie op het gebied van "samen wonen". Dit geeft een impuls aan de leefbaarheid.

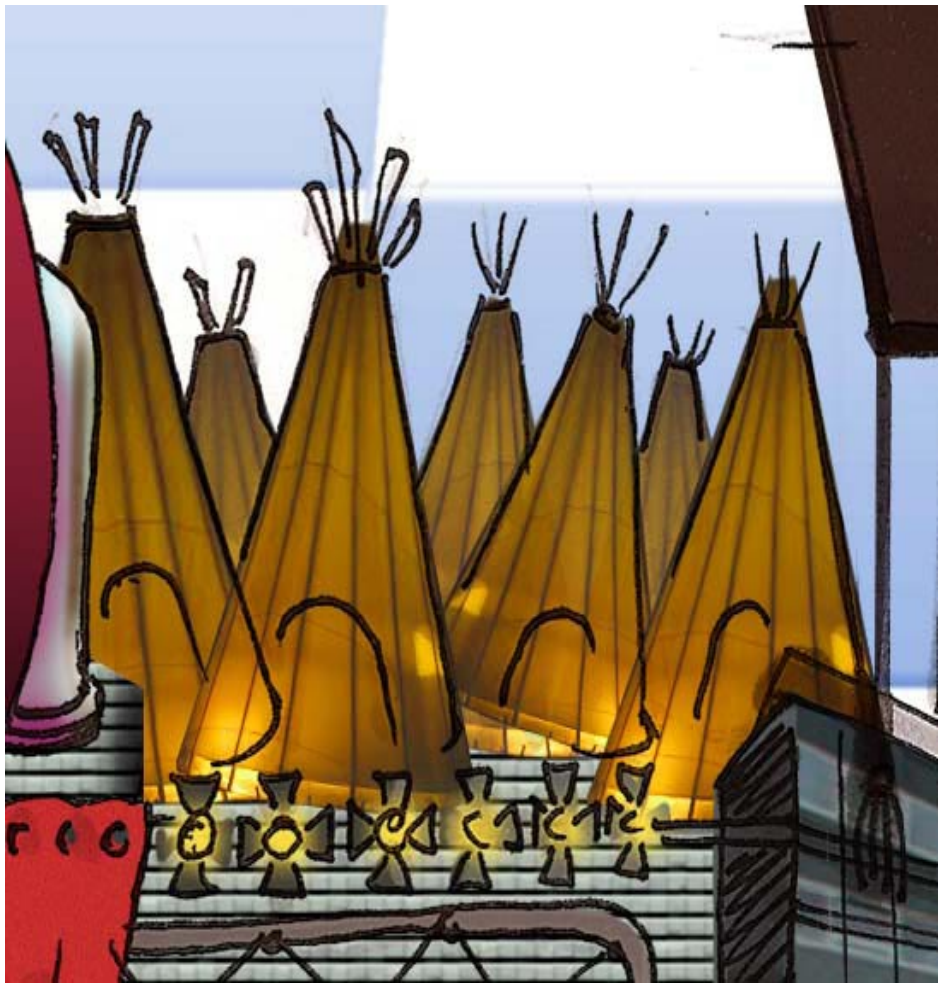
De gewenste rol van de gemeente ten opzichte van de inwoners kan het beste worden omschreven als een dienstverlenende rol. De eigen verantwoordelijkheid van de inwoners is daarbij het uitgangspunt. Het is van belang dat de gemeente haar dienstverlening optimaliseert. De digitalisering biedt hiervoor kansen. Bij de voortgang staat de behoefte van de inwoners en bedrijven centraal. Dat kan door deze gedurende er het gehele proces bij te blijven betrekken.

Beleidskeuzes:

- **Kennismaking en dialoog stimuleren tussen inwoners onderling over bijvoorbeeld culturen, achtergronden en integratie.**
- **Versterken van de betrokkenheid van mensen bij hun leefomgeving en de eigen verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving.**
- **Inzetten op het toepassen van domotica faciliteiten in woningen.**
- **Optimaliseren van de dienstverlening van de gemeente, onder andere door het verbeteren van de digitale dienstverlening.**

29-9-2008 12:09:42

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Wonen & Wijken

De strategische keuzes in de toekomstvisie voor het behoud van identiteit en het inzetten op duurzaamheid, kwaliteit, diversiteit en samenwerking hebben grote invloed op het thema wonen & wijken. Bergen op Zoom is een aantrekkelijke woongemeente met een grote diversiteit aan woonmilieus, waaronder het landelijk wonen in Lepelstraat, het dorpskarakter van Halsteren, stedelijk wonen in het centrum van Bergen op Zoom en wonen aan het water op de Bergse Plaat. Deze zullen de komende jaren worden uitgebreid met een groen stedelijk woonmilieu voor de uitbreidingslocatie De Markiezaten en een mix van wonen en (water)recreatieve functies in de herstructureringslocatie Bergse Haven. De diversiteit in woonmilieus wordt doorgezet in de typologieën en architectuur en daarbij behorende diversiteit in doelgroepen en persoonlijke voorkeuren en wensen van de bewoners. De keuze voor kwaliteit betekent een verschuiving van grootschalige woningbouwprojecten naar maatwerk in de bestaande wijken in 2025. Dit betekent dat de bebouwingscontour van Bergen op Zoom met de afronding van De Markiezaten en De Schans vast komt te liggen.

Het bijzondere woon- en werkklimaat is een krachtige pijler voor de ontwikkeling van de lokale economie. Het bepaalt samen met een goede bereikbaarheid de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat voor bedrijven in Bergen op Zoom. De gemeente zal samen met onder andere projectontwikkelaars en woningbouwcorporaties invulling geven aan het hoge ambitieniveau op het gebied van wonen en de potentie als woongemeente verder verzilveren. Bergen op Zoom moet beter gepromoot worden als woongemeente. Juist op dit gebied heeft de gemeente de potentie om zich binnen en buiten de regio sterker te profileren.
De huidige in- en uitbreidingsplannen voor de woningbouw, waaronder De Markiezaten, Bergse Haven, Het Groene Gordijn, De Schans en Bloemendaal voorzien de komende 15 jaar in een kwalitatief hoogwaardige woningbehoefte. Zowel in de stad als in de kernen Halsteren en Lepelstraat. Het is van belang dat de woningvoorraad in de gemeente goed aansluit op de behoefte, zodat er woningen zijn voor jong en oud, rijk en arm, alleenstaanden en gezinnen. Aandachtspunten zijn bijzondere woonvormen zoals woonzorgwoningen, kangaroo wonen (woningen voor flexibele gezinssamenstellingen) en commune wonen. Daarnaast is het van belang aandacht te geven aan duurzaam bouwen en de levensloopbestendigheid van woningen.

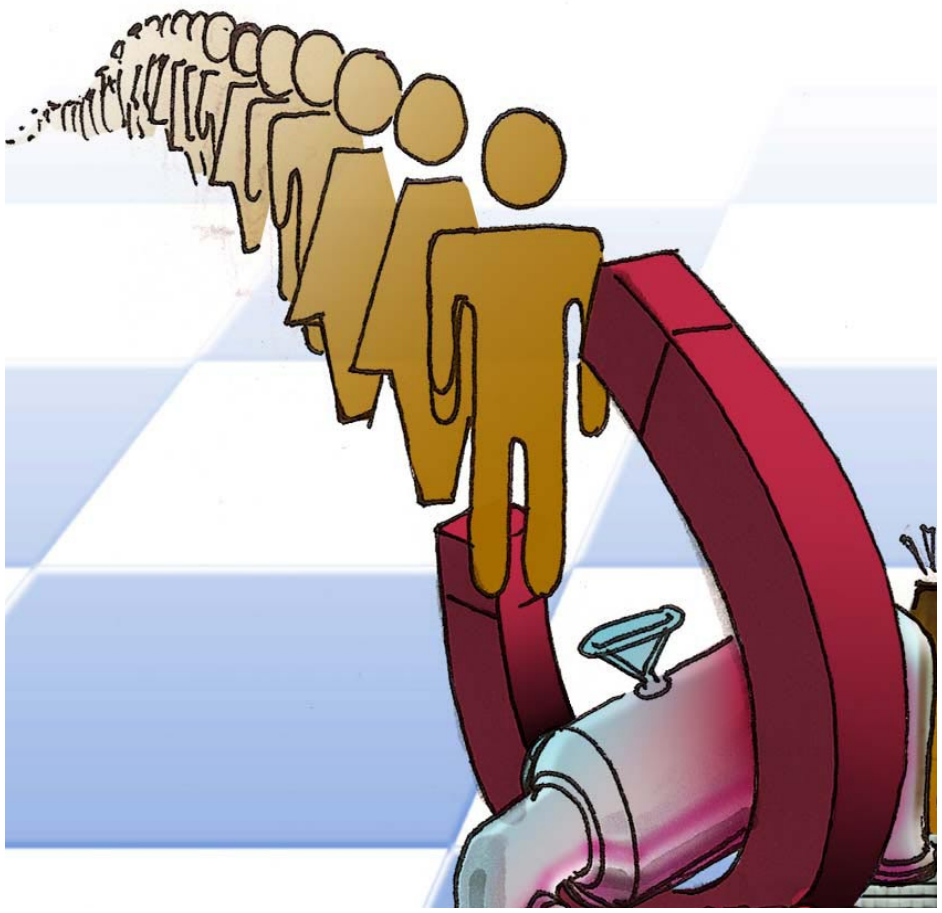
De wijken Fort Zeekant, Nieuw Borgvliet en Gageldonk Oost worden door stedelijke vernieuwingsprojecten gerevitaliseerd. De stedelijke vernieuwing van Fort Zeekant is bijna afgerond en de komende jaren gaat de aandacht vooral uit naar de wijken Nieuw Borgvliet en Gageldonk Oost.
Voor het optimaliseren van de leefbaarheid van de bestaande wijken zal in overleg met de wijkcommissies en wijktafels maatwerk moeten worden geleverd. Een duidelijke behoefte is de aanwezigheid van multifunctionele openbare ruimte die flexibel kan worden ingezet voor ontmoetingen in de wijk.

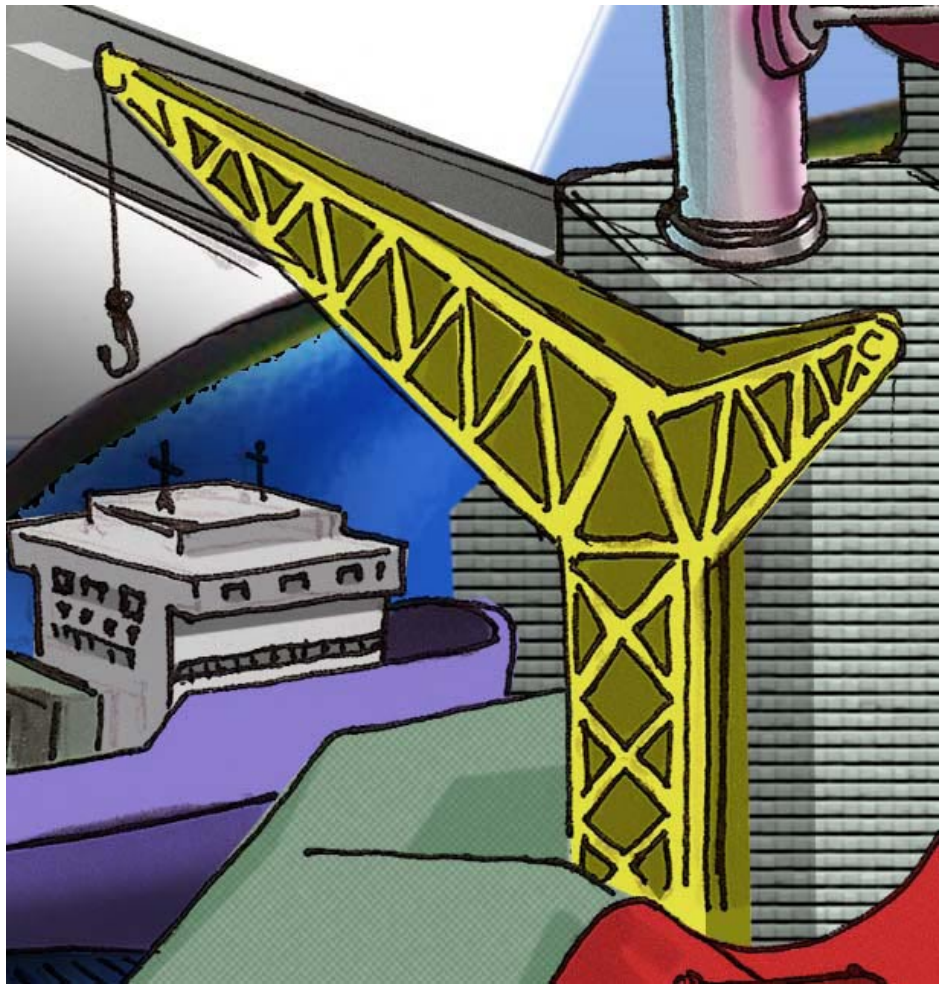
De komende jaren gaat de gemeente verder met het gebiedsgericht werken. Daarbij komt er steeds meer initiatief en verantwoordelijkheid op wijkniveau te liggen. Ook de sturingsmogelijkheden worden op wijkniveau aangebracht. Wijkbudgetten zijn hiervoor een belangrijk instrument. Daarnaast is het van belang de leefbaarheid en vitaliteit van de wijken te monitoren, waardoor problemen vroegtijdig gesignaleerd worden. Aandachtspunten hierbij zijn onder andere de betrokkenheid van mensen bij hun wijk, het voorzieningenniveau, de kwaliteit van de openbare ruimte en de bereikbaarheid met openbaar vervoer. Door gebiedsgericht werken wordt maatwerk per wijk geleverd. Afhankelijk van de behoefte en prioriteiten binnen de wijk zelf.

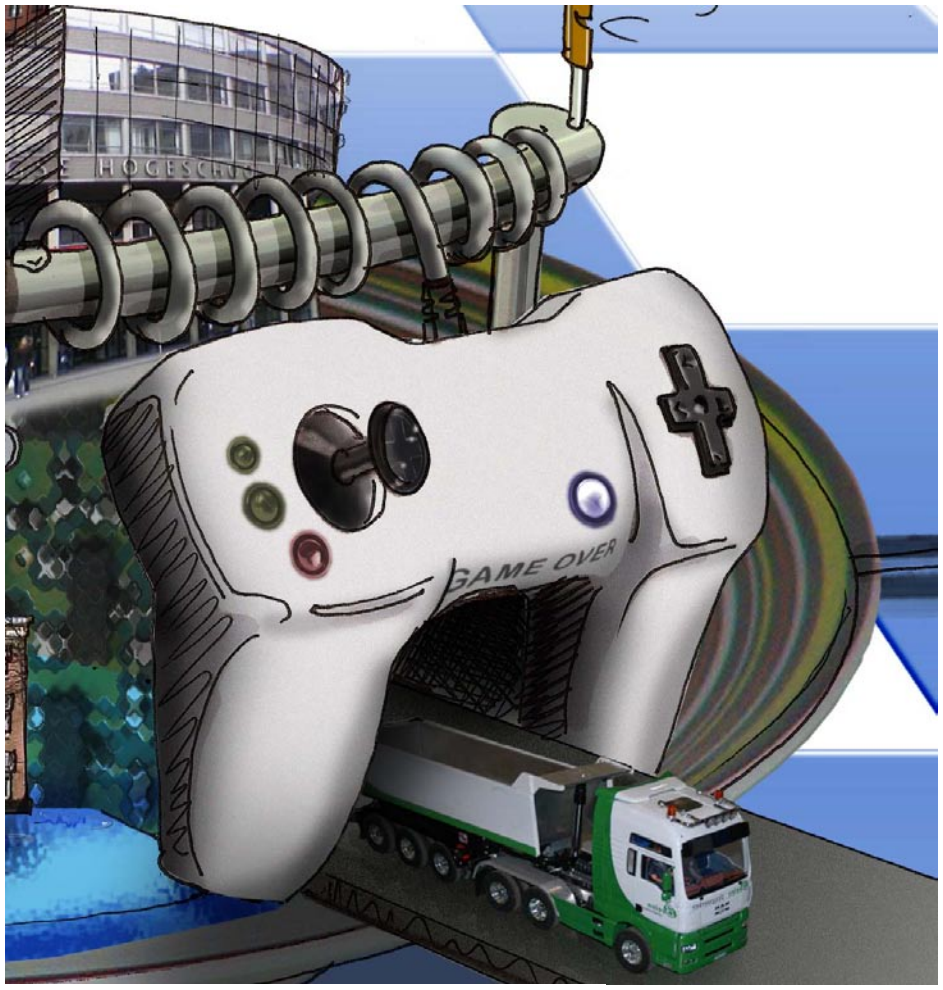
Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met de woningcorporaties en ontwikkelaars Bergen op Zoom als woongemeente versterken.**
- **Diversiteit van woonmilieus behouden en versterken.**
- **Het groen in de woonwijken versterken en met elkaar verbinden.**
- **Goede afstemming van woningaanbod op woningbehoefte.**
- **Na afronding van De Markiezaten en De Schans de woningbouwcontour in stand te houden door in te zetten op inbreidingslocaties in plaats van uitbreidingslocaties voor woningbouw.**
- **Inzetten op stedelijke vernieuwing in de wijken Nieuw Borgvliet en Gageldonk Oost.**
- **Instellen van wijkmonitoring om de vitaliteit van de wijken te volgen en gericht te kunnen bijsturen.**
- **Gebiedsgericht werken verder doorontwikkelen door de verantwoordelijkheid en sturingsmogelijkheden in toenemende mate bij de wijken te leggen.**

29-9-2008 12:09:43

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Werken

De gemeente Bergen op Zoom heeft dankzij de gunstige ligging binnen de Rijn Schelde Delta met de daarin aanwezige nationale en internationale centra een sterke economisch positie De werkgelegenheid in Bergen op Zoom omvat circa 32.000 arbeidsplaatsen. Stad en regio zijn via de rijkswegen A58 en A4 uitstekend aangesloten op het internationale verkeerswegennetwerk en worden via het Schelde Rijn kanaal ook voor scheepsverkeer ontsloten. De aanleg van het ontbrekende gedeelte van de A4 zal de bereikbaarheid verder verbeteren en naar verwachting grote impact hebben op de economische ontwikkeling van de gemeente.

Door het bestaande bedrijfsleven optimaal te faciliteren wordt de vitaliteit van de gemeente gewaarborgd. De bestaande bedrijventerreinen worden vitaal gehouden met goed beheer en onderhoud of eventueel - zoals bij bedrijventerreinen Lage Meren en De Poort – door herstructurering en met behulp van gezamenlijke activiteiten via parkmanagement. De strategische keuze voor duurzaamheid betekent de wens voor duurzame inrichting en -beheer van de bedrijventerreinen. Ook voor bedrijventerreinen geldt geen grootschalige uitbreiding, maar de keuze voor intensivering van het ruimtegebruik op de beschikbare locaties. Concreet betekent dit dat de Auvergnepolder niet voor bedrijvigheid wordt ingezet. Dat vergt een extra inzet op het gebied van samenwerking met andere gemeenten om in gezamenlijkheid aan de regionale behoefte aan bedrijventerreinen te voldoen.
De strategische keuze voor diversiteit leidt op het thema werken tot de verbreding van de economische structuur met werkgelegenheid op het gebied van toerisme en recreatie, maintenance (technisch onderhoud), zorg en zogenaamde value added logistics (bedrijven die niet alleen het vervoer van goederen verzorgen maar ook een waardevermeerderende activiteit toevoegen). De gemeente zal een actieve rol spelen in het aantrekken van deze sectoren. Bij de selectie van nieuwe bedrijven wordt rekening gehouden met het aanbod op de arbeidsmarkt in kwalitatieve en kwantitatieve zin. Juist de startende ondernemer moet worden gefaciliteerd. Hiervoor zijn woonwerkcombinaties en bedrijfsverzamelgebouwen van belang. De gemeente zal zowel voor bestaande als nieuwe bedrijven de administratieve lastendruk minimaliseren. Dat houdt in dat procedures en formulieren zo eenvoudig mogelijk zijn en dat er vanuit de gemeente vaste contactpersonen worden ingezet.

Belangrijke locaties voor de toekomst zijn: Noordland, Schans 6de fase en de ”ster bij Lepelstraat” (ontwikkelingslocatie, opgenomen in de gemeentelijke structuur visie plus en de provinciale structuurvisie). De locatie Lepelstraat kan strategisch ingezet worden als voorraad voor bijvoorbeeld de komst van een belangrijke multinational die zich met een grootschalig bedrijf aan de as Rotterdam Antwerpen wil vestigen.

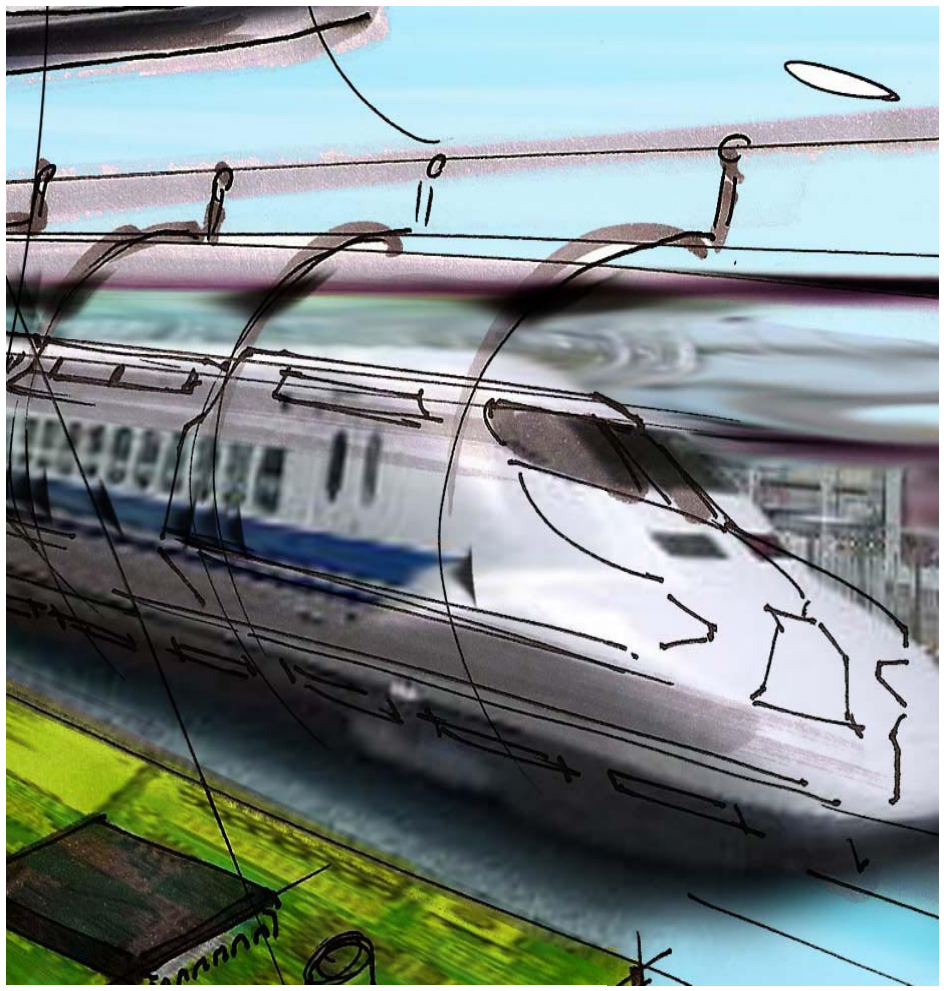
De strategische keuze in de toekomstvisie voor duurzaamheid, kwaliteit en diversiteit betekent voor werken dat intensivering van de regionale samenwerking gewenst en zelfs noodzakelijk is. De keuze van Bergen op Zoom houdt ook in dat voor nieuwe industriële bedrijven op termijn geen locaties beschikbaar zijn in Bergen op Zoom. Deze bedrijven zijn aangewezen op Roosendaal of Moerdijk. Binnen de regio ontstaat zo de ruimte voor gemeenten om zich complementair te ontwikkelen. Met de regio vindt afstemming plaats over welke bedrijven op welke locatie worden geaccommodeerd. Bergen op Zoom richt zich vooral op innovatieve en creatieve bedrijvigheid. Daarnaast moeten
de Rooseveltlaan en de spoorzone voorzien in de groeiende kantoorbehoefte met betrekking tot dienstverlening. De Rooseveltlaan wordt de belangrijkste stadsentree. Een poortgebouw over de snelweg kan een landmark voor de stad zijn. Ook deze ontwikkeling is bedoeld als strategische reservering waarmee voldoende kwaliteit gegenereerd kan worden.

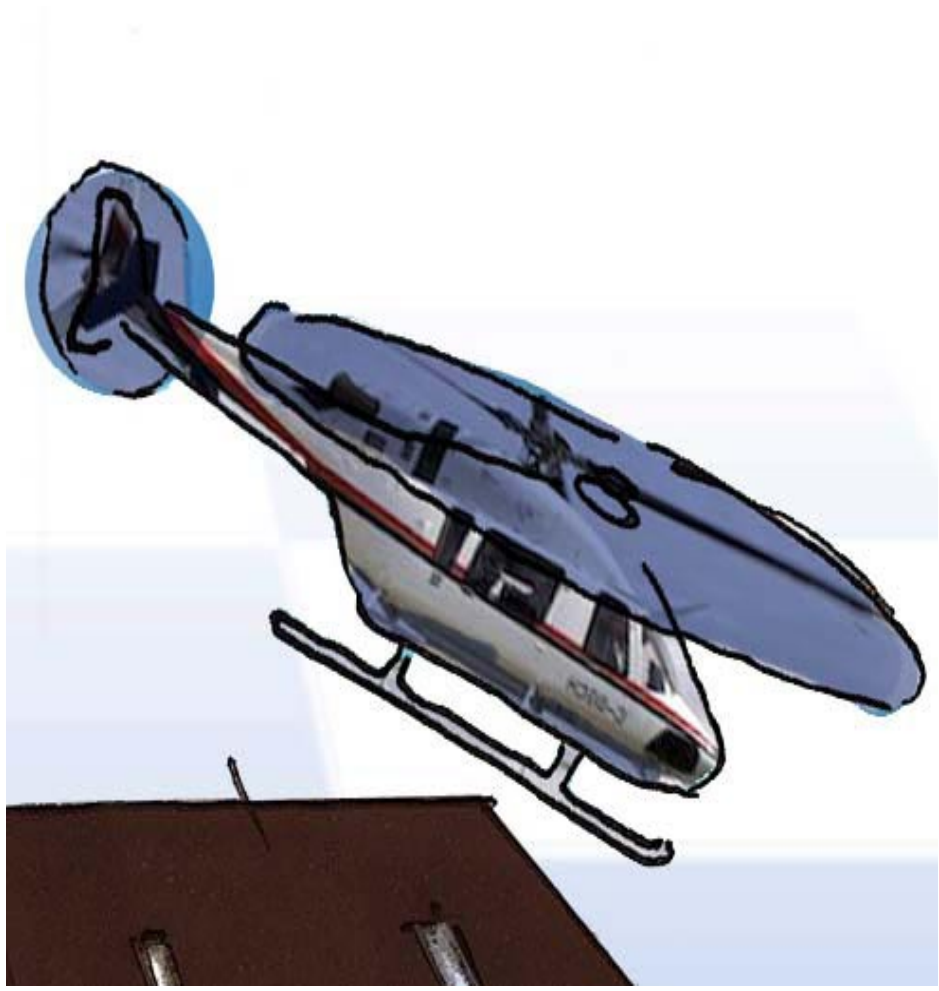
Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met het bedrijfsleven en het onderwijs werkgelegenheid stimuleren.**
- **Verbreden van de werkgelegenheidsstructuur door in te zetten op dienstverlening; maintenance (onderhoud); zorg; wellness; creatieve bedrijvigheid; innovatieve bedrijvigheid en value added logistics.**
- **Intensiever ruimtegebruik op bedrijventerreinen en regionale samenwerking op het gebied van uitgifte bedrijventerreinen.**
- **De bestaande bedrijven stimuleren om zo milieuvriendelijk mogelijk te produceren.**
- **Nieuwe bedrijven actief en selectief acquireren op basis van (zo hoog mogelijke) werkgelegenheid en (zo laag mogelijke) milieubelasting.**
- **Stimuleren van startende ondernemingen.**
- **Administratieve lastendruk verlagen door het vereenvoudigen van procedures en formulieren.**

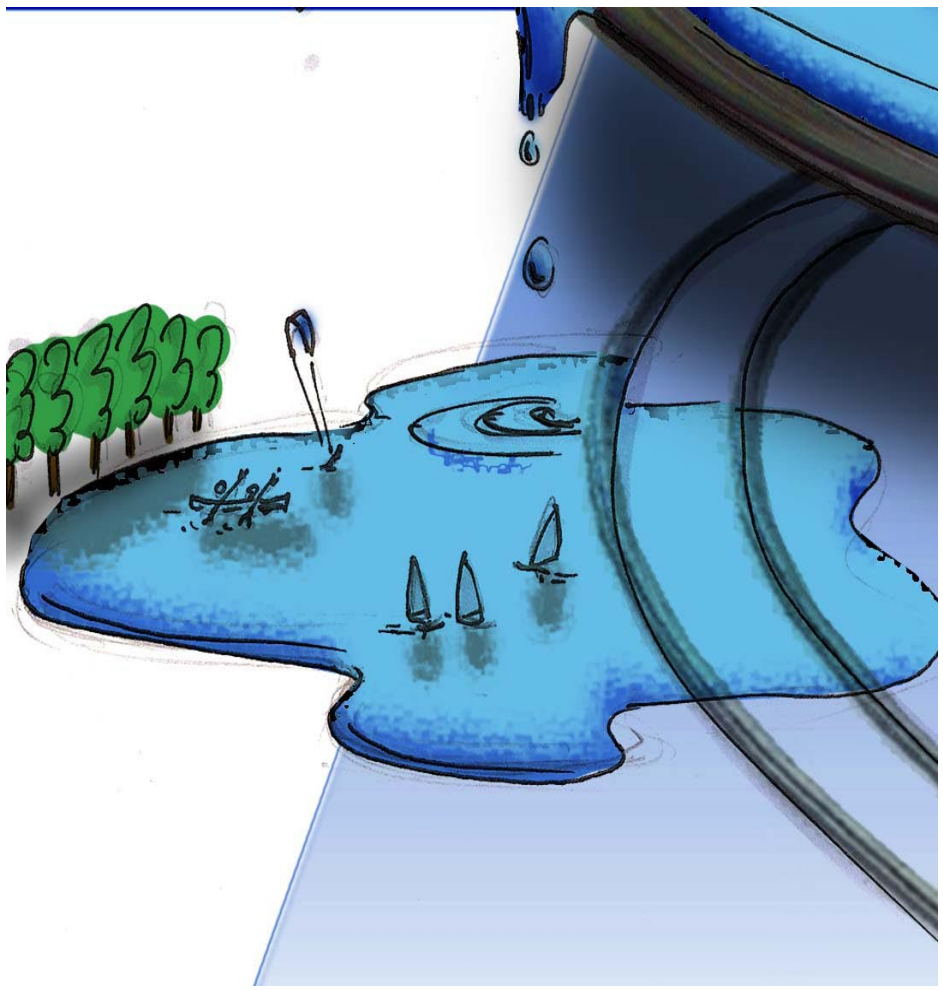
illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

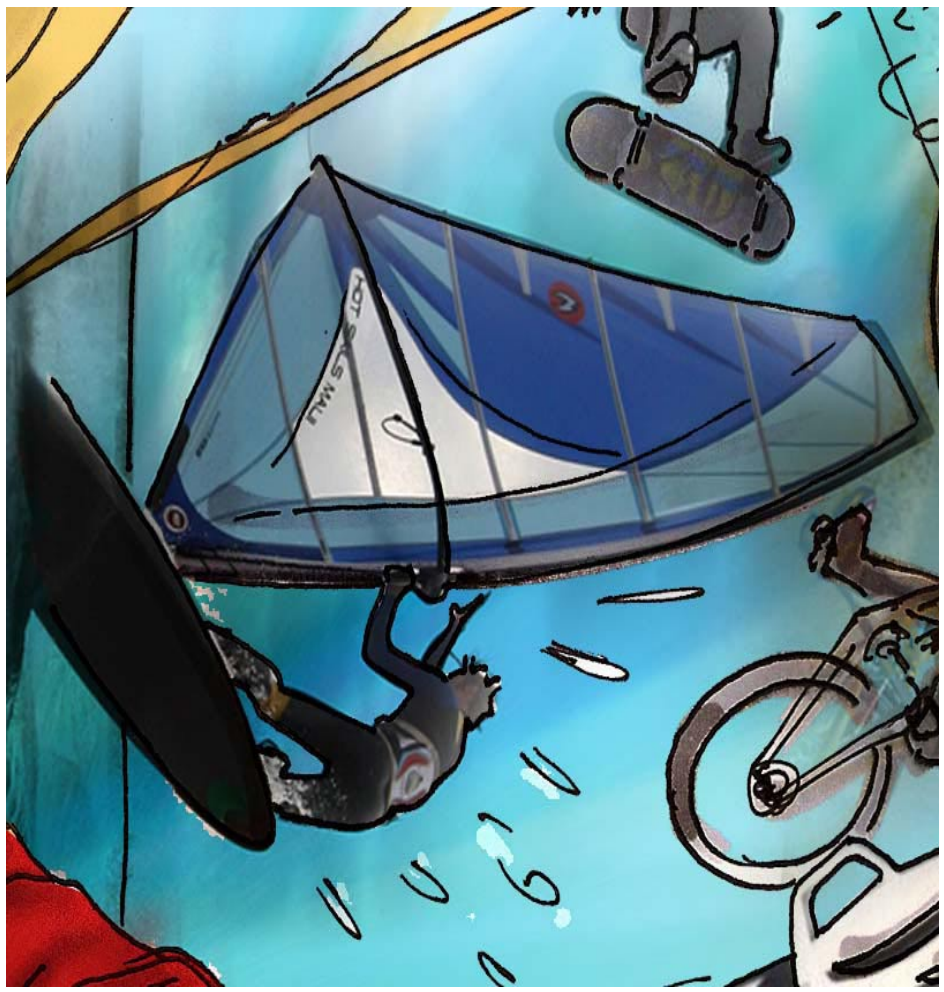
Bereikbaarheid

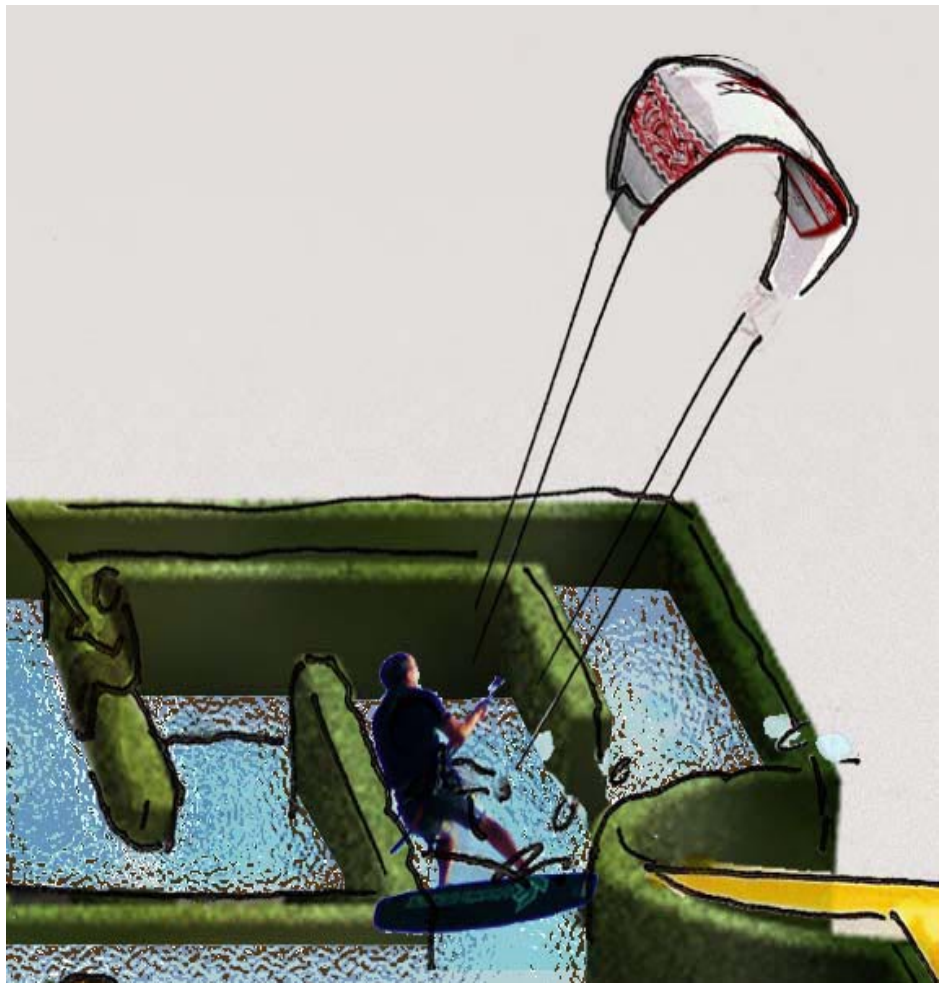
De strategische keuze voor kwaliteit houdt in dat zowel de spoorlijnomgeving als de invalswegen in Bergen op Zoom een kwaliteitsimpuls moeten krijgen. Daardoor worden ze visitekaartjes van de stad en dragen ze bij aan het gemeentelijk imago. De aanleg van de A4 biedt de komende jaren de kans om Bergen op Zoom te profileren met landmarks (ster Lepelstraat; stadsentree Rooseveltlaan), uitzicht op het landschap van de Brabantse Wal, cultuurhistorische elementen (West Brabantse Waterlinie) en de "parels" van landgoed Lievensberg en Mattemburg (gemeente Woensdrecht). De spooromgeving moet kwaliteitsimpulsen krijgen met de ontwikkeling van de Spoorzone zelf en de herinrichting van de Stationsstraat.
De strategische keuze voor duurzaamheid en diversiteit betekent dat Bergen op Zoom de ligging aan het water verder benut door het goederenvervoer over water te stimuleren; onder meer met de aanleg van een containerterminal. Het havengebied moet sterker geprofileerd worden. Net als het stimuleren van het vervoer over water. Dit als milieuvriendelijk alternatief voor het vervoer over de weg. Het gaat hierbij alleen om goederen die bestemd zijn voor bedrijvigheid in Bergen op Zoom zelf. Het is niet de bedoeling de containerterminal te benutten voor goederen die bestemd zijn voor distributie buiten de directe regio. In dat geval is er sprake van een vergroting van de milieubelasting van Bergen op Zoom.
Het is van belang om ook op andere vormen van duurzame mobiliteit in te zetten. Aandachtspunten zijn: vergroten van de aantrekkelijkheid van de binnenstad voor fietsers, optimaliseren van de bevoorrading van de bedrijvigheid in de binnenstad (bijvoorbeeld door het realiseren van een transferium), faciliteren van vrachtverkeer over de hoofdwegenstructuur rond de stad, stimuleren van het gebruik van openbaar vervoer en het gebruik van de buisleidingenstraat.
Parkeermogelijkheden voor auto's en fietsen zijn van groot belang voor de bereikbaarheid van Bergen op Zoom en de binnenstad. Het autoparkeren door bezoekers van de binnenstad wordt zoveel mogelijk geconcentreerd in parkeergarages en op grotere parkeerterreinen. In verband met de toenemende parkeerdruk is in de toekomst behoefte aan extra parkeerplaatsen. Op drukke momenten worden de parkeerterreinen in de schil rond de binnenstad als overloop gebruikt.
Mogelijkheden voor fietsparkeren zijn in de Stadshof, aan de Westersingel en op het Kloosterplein. Om de kwaliteit van de openbare ruimte en leefbaarheid in de binnenstad te verbeteren worden bij nieuwbouwplannen waar mogelijk inpandige (evt. ondergronds) parkeerfaciliteiten voor bewoners aangelegd. Hierdoor ontstaat een verschuiving van parkeren op het maaiveld naar ondergrondsparkeren. Voor de bewoners van de binnenstad moet voldoende parkeergelegenheid blijven.
Parkeerwachters worden ingezet voor het handhavan van afspraken met bewoners en bezoekers.

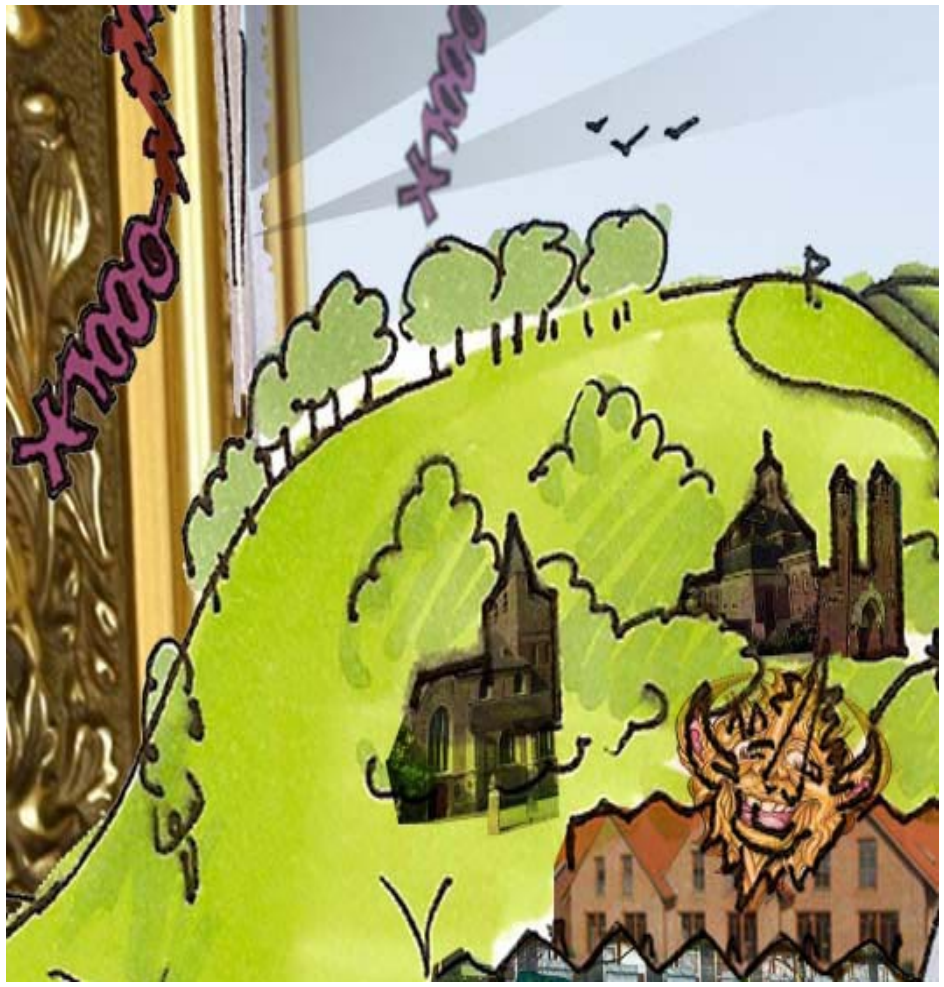
Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met de vervoerspartners de bereikbaarheid van Bergen op Zoom verbeteren.**
- **De gemeente profileren aan de A4 en passanten uitnodigen Bergen op Zoom te bezoeken.**
- **Het openbaar vervoer stimuleren.**
- **Bevoorrading binnenstad optimaliseren (mogelijk door een transferium te realiseren).**
- **Het gebruik van de containerterminal voor bedrijven in Bergen op Zoom stimuleren, waarbij vervoer over het water het vervoer over de weg gedeeltelijk vervangt.**
- **Het parkeren bij nieuwbouwplannen in de binnenstad zoveel mogelijk inpandig dan wel ondergronds realiseren.**
- **De fiets-, wandel- en ruiterroutes uitbreiden en verbeteren.**

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Natuur & Water

Vooral de strategische keuze voor het behoud van identiteit en het inzetten op duurzaamheid, kwaliteit en diversiteit zijn richtinggevend voor de toekomstige ontwikkelingen op het gebied van natuur en water. De ligging van Bergen op Zoom aan het water en omgeven door bossen en heide is van groot belang voor de gemeente. Dit wordt door de inwoners als een buitengewone kwaliteit ervaren. Zij hebben behoefte aan goede uitloopgebieden en dat vraagt om bijbehorende voorzieningen. De gemeente zal de kansen door de ligging aan het water beter benutten en de groene omgeving beter ontsluiten. Het buitengebied mag niet verrommelen en aanwezige ongewenste bebouwing en bedrijvigheid moet waar mogelijk worden gesaneerd.

Een belangrijke ontwikkeling in de komende jaren is het terugbrengen van het water in de stad om zodoende de stad weer een gezicht aan het water te geven. Het nieuwe woongebied Bergse Haven, de ontwikkeling van watersportvoorzieningen aan de Binnenschelde (watersportboulevard) en het weer open maken van de oude haven zorgen hiervoor. Ze zijn daarom van groot belang voor toerisme en recreatie. Een fontein of een eiland in de Binnenschelde zou als extra markerend element kunnen worden toegevoegd. Voor het behouden en versterken van de recreatieve functie van de Binnenschelde is het noodzakelijk dat de waterkwaliteit (verzilten) verbeterd wordt. Daarnaast is het van belang om de verbinding met de Oosterschelde te verbeteren. De capaciteit van de Bergse Diepsluis moet hiervoor worden vergroot.

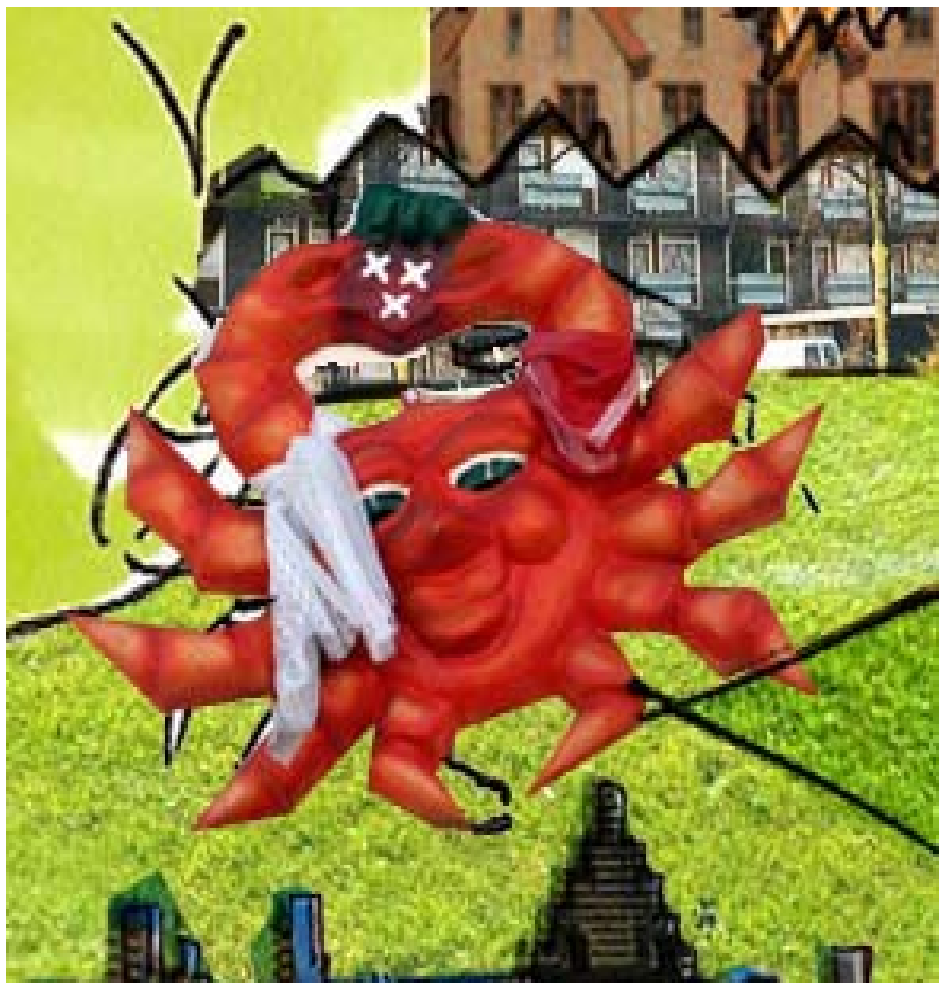
Een andere belangrijke opgave is het verbinden van groene en blauwe gebieden. Kleinere natuurgebieden krijgen een grotere ecologische kwaliteit als planten en dieren de gebieden kunnen bereiken. Dat betekent onder meer dat de groene geledingszone tussen Bergen op Zoom en Halsteren zo robuust mogelijk moet zijn en dat stedelijke invulling hier moet worden tegengegaan.

Het project Bergse Heide versterkt met onder andere de aanleg van een golfbaan, het verbeteren van het aanbod van kampeergelegenheid en vakantiewoningen de mogelijkheden tot dagrecreatie in het gebied van de Brabantse Wal. Er komen – naast de golfbaan - recreatieve routes voor wandelaars, fietsers / moutainbikers en ruiters. Daarnaast worden er in dit gebied delen afgeschermd om de natuurontwikkeling hier meer de ruimte te geven.

In het buitengebied geeft de zogenaamde "rood voor groen" operatie een kwaliteitsimpuls aan zowel de bebouwing als de landschappelijke kwaliteiten. Het gaat hier om zowel de 'ruimte voor ruimte regeling' als de regeling voor landgoederen.

Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met natuur- en milieuorganisaties en waterbeheerders de groene en blauwe structuur in en om de gemeente versterken.**
- **Recreatieve waterinitiatieven in de Binnenschelde stimuleren en op elkaar afstemmen (watersportboulevard).**
- **Het water terugbrengen in de Gedempte Haven.**
- **De waterkwaliteit van de Binnenschelde verbeteren door deze te verzilten.**
- **Meewerken aan het vergroten van de capaciteit van de Bergse Diepsluis ten behoeve van de pleziervaart.**
- **Natuur- en milieueducatie inzetten als instrument om duurzaamheid te stimuleren.**
- **Actief stimuleren van de aanleg van landgoederen in het buitengebied.**

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Toerisme & Recreatie

De strategische keuzes in de toekomstvisie passen goed bij de ambities op het gebied van toerisme en recreatie. Een aantrekkelijk toeristisch en recreatief aanbod draagt bij aan het woongenot van de eigen inwoners en heeft een wervende werking op bezoekers van buiten de regio. De groei van deze sector neemt toe en vormt door de toenemende vrije tijd en de behoefte aan afwisseling (diversiteit) een bron voor werkgelegenheid en bestedingen.

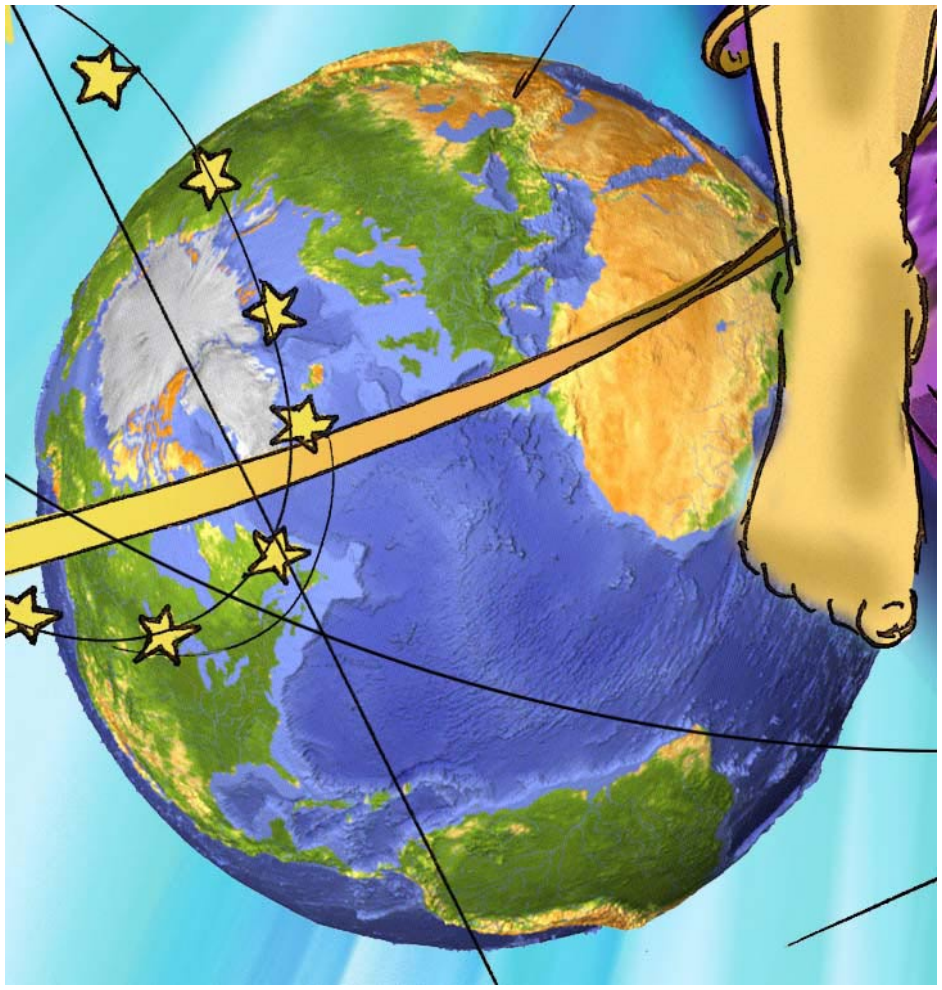
De kansen voor toeristisch recreatieve activiteiten in de gemeente, oftewel de "toeristische parels" liggen vooral op het gebied van de historische binnenstad, de ligging aan de Binnenschelde en de natuur. Ontwikkelingen op dit gebied zijn bijvoorbeeld de impulsen die met de herinrichting van de openbare ruimte aan de binnenstad zijn gegeven, de geplande 18 holes golfbaan in het gebied De Heide en de passantenhaven in het plan Bergse Haven. Ook de beoogde kwaliteitsverbetering van de aanwezige campings in Bergen op Zoom past hier goed in. Het is van belang dat de toeristische ambities goed aansluiten op de identiteit en schaal van Bergen op Zoom. Met andere woorden :"massa toerisme" is niet gewenst, toeristische en recreatieve ontwikkelingen die kwaliteit toevoegen wel.

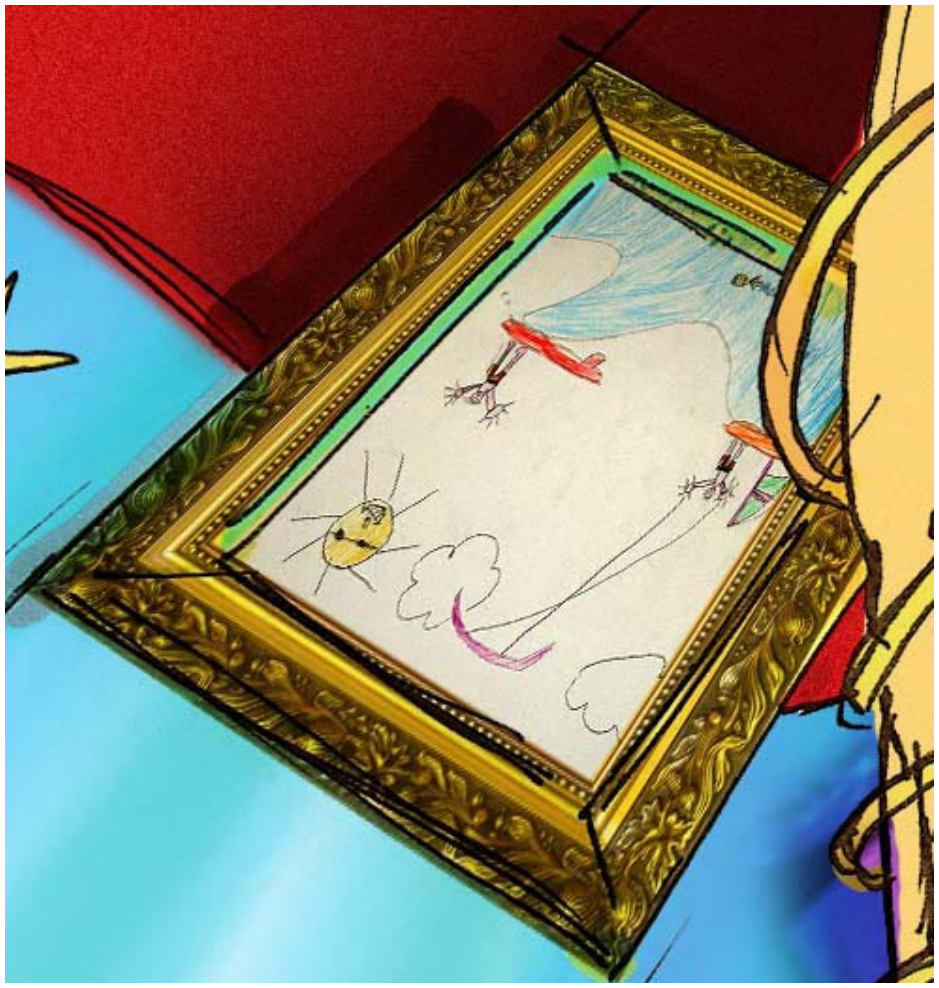
De binnenstad wordt frequent verlevendigd met een groot aantal evenementen, waaronder het Jazzweekend, de Bourgondische Krabbenfoor, spectaculair openluchttheater in het Markiezenhof, open Monumentendag en natuurlijk de grootscheepse carnavalsactiviteiten ("vastenavend"). De aanwezige horeca en het winkelaanbod zorgen er voor dat Bergen op Zoom een vooraanstaande rol vervult als regionaal koopcentrum (funshoppen). Om deze rol verder uit te bouwen moet de diversiteit aan winkels worden vergroot

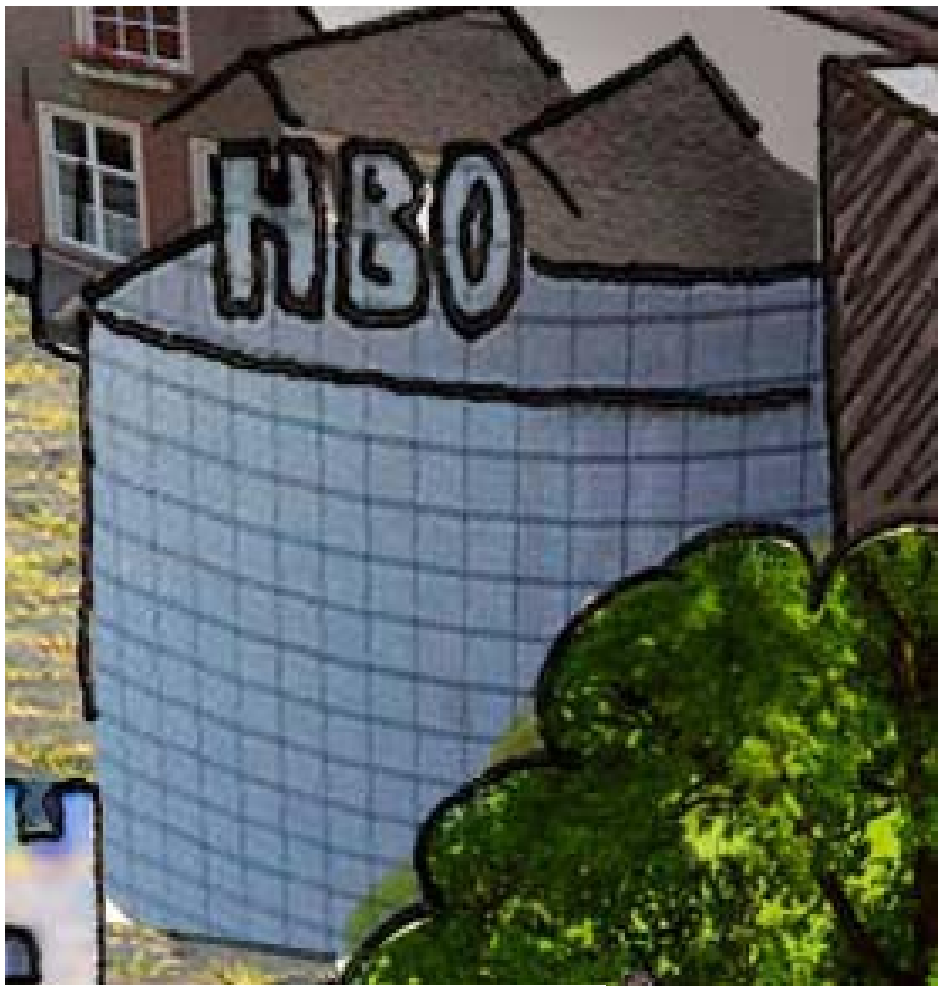
Op het gebied van toerisme en recreatie is het van belang dat er naast trekkers als een historische binnenstad, de Binnenschelde, toegankelijke natuur en de Brabantse Wal ook een recreatief programma komt dat de jeugd aanspreekt. Hierbij wordt gedacht aan een discotheek, poppodium, gaming en bioscoopcomplex. De komst van citymarketing moet de gemeente op gebied van wonen, werken en recreëren flink promoten.

Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met de diverse partners Bergen op Zoom versterken op het gebied van toerisme en recreatie.**
- **Het funshoppen stimuleren door hoogwaardige onderscheidende detailhandel te acquireren.**
- **De belangrijkste evenementen in Bergen op Zoom (inter)nationaal vermarkten.**
- **Meer uitgaansmogelijkheden, waaronder een discotheek realiseren.**
- **Citymarketing introduceren voor zowel wonen, werken als recreëren.**
- **De Brabantse Wal als toeristisch recreatieve trekker op de kaart zetten, samen met de gemeenten Woensdrecht en Steenbergen.**

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Onderwijs

Onderwijs is van cruciaal belang voor de persoonlijke ontwikkeling van mensen. Ongeacht hun leeftijd, afkomst, niveau en specifieke interesses. Het begrip onderwijs behelst niet alleen het basis- en voortgezet onderwijs maar ook peuterspeelzalen en kunstonderwijs. Het onderwijs vanuit het Centrum voor de Kunsten (CKB) Bergen op Zoom sluit goed aan op de strategische keuze voor het versterken van de identiteit en de inzet op diversiteit.

Onderwijs zal zich in de toekomst meer richten op het leveren van maatwerk. Daarvoor is het aanbod van speciaal onderwijs in de gemeente van groot belang. Onderwijs verbindt mensen onderling en heeft een functie in de integratie tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Juist daarom zijn gemengde scholen gewenst. Met als populatie een mix van verschillende culturen en etnische achtergronden van wijkbewoners. Juist voor het basisonderwijs is het belangrijk dat elke wijk over een eigen school beschikt.

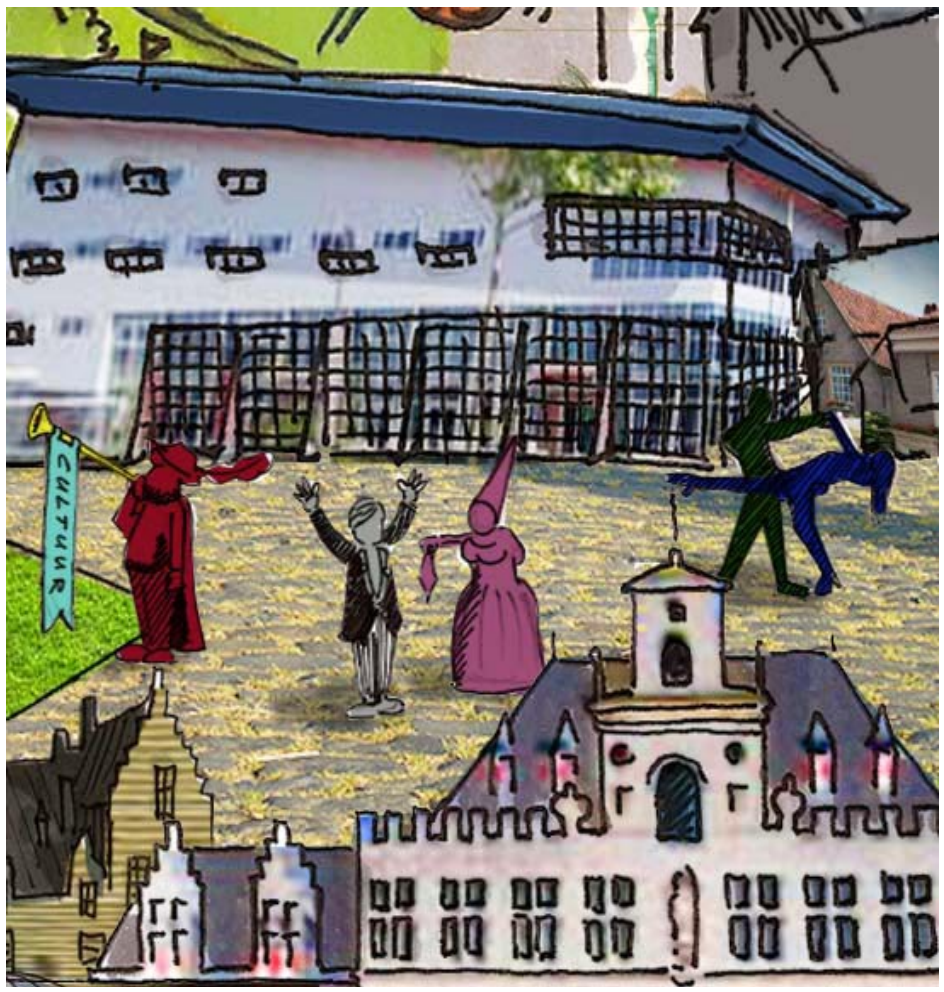
Onderwijs bereidt mensen voor op hun werkzame leven en sluit aan op het niveau en talent van de toekomstige beroepsbevolking en de arbeidsmarkt. Het beroepsonderwijs speelt in op de veranderingen in de werkgelegenheid en onderscheidt zich in de komende periode nadrukkelijk van het beroepsonderwijs in andere gemeenten in West-Brabant en Zeeland. Hiervoor is het van belang om in te zetten op een intensieve samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Daarnaast zal het onderwijs krachten moeten ontwikkelen die de jongeren aan de stad bindt. De aansluiting tussen de opleidingen van de beroepsbevolking en de aanwezige arbeidsplaatsen is sterk bepalend voor de vitaliteit van de bedrijven, de hoeveelheid arbeidsmigranten en de werkloosheid onder de beroepsbevolking. De strategische keuzes in de toekomstvisie betekenen voor het beleidsterrein onderwijs dat het ambitieniveau moet worden verhoogd. Met name de komst van een Hbo-opleidingen vergroot de diversiteit binnen het onderwijs. Er moet wel rekening gehouden worden met de identiteit van Bergen op Zoom. Dat kan door in te spelen op bijvoorbeeld de creatieve en culturele ambities en de regionale functie op het gebied van techniek en zorg. Nieuw onderwijs dient (uitgezonderd het basisonderwijs dat in wijken moet plaatsvinden) zoveel mogelijk te worden geconcentreerd in het gebied spoorzone.

De ontwikkeling van het concept Brede School wordt doorgezet, waardoor in de toekomst in zoveel mogelijk wijken veel meer dan alleen het "gewone" onderwijs aanwezig is. Naast de al ingezette ontwikkeling in Borgvliet, waarbij de bestaande school verbreed wordt met onder andere een gezondheidscentrum en kinderopvang, wordt bekeken op welke manier schoolgebouwen in de wijken een extra bijdrage kunnen leveren aan het verhogen van de leefbaarheid. Nadrukkelijk dient voorkomen te worden dat daar waar maatschappelijke instellingen in een netwerk vorm geven aan de Brede School, alle voorzieningen zich tussen de vier "schoolmuren" afspelen.

Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met de onderwijsinstellingen het onderwijs in Bergen op Zoom verbeteren en verbreden.**
- **Scholen en schoolterreinen voor basisonderwijs zijn ook na schooltijd voor de buurt toegankelijk.**
- **In iedere wijk moet voldoende basisonderwijs aanwezig zijn.**
- **Het beroepsonderwijs in samenwerking met het bedrijfsleven verder ontwikkelen met meer technische beroepsopleidingen voor maintenance in de proces -en logistieke industrie en opleidingen in de zorgsector.**
- **Het onderwijsaanbod verbreden door Hbo-onderwijs toe te voegen dat past bij de identiteit van Bergen op Zoom en de aanwezige werkgelegenheid.**
- **Het CKB verder ontwikkelen tot een instituut waarin het kunstonderwijs verder verbreed wordt.**
- **Het onderwijsaanbod is gericht op en toegankelijk voor zo veel mogelijk doelgroepen, waaronder senioren, inwoners van allochtone afkomst en moeilijk lerende mensen.**

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Kunst & Cultuur

Kunst en cultuur zijn onlosmakelijk verbonden met de identiteit van Bergen op Zoom. Ook hiervoor geldt dat er moet worden ingezet op kwaliteit en diversiteit. Het Markiezenhof als icoon van Bergen op Zoom en de culturele evenementen zoals de Zoomerspelen en de Maria Ommegang genieten in toenemende mate bekendheid en trekken jaarlijks veel bezoek. Daarnaast heeft stadsschouwburg "de Maagd" een regionale functie op het gebied van muziek-, theater- en toneelvoorstellingen. Vanuit haar eigen identiteit kan Bergen op Zoom zich ontwikkelen tot kenniscentrum, met het centrum voor Kerkmuziek en het Instituut voor Cultuurhistorische en Openluchtspelen als sprekende voorbeelden. De gewenste diversiteit van het aanbod moet ertoe leiden dat zoveel mogelijk doelgroepen (jong en oud, film of theaterliefhebbers, mensen met moderne of klassieke smaakt etc.) genieten van kunst en cultuur.

Kunst en cultuur zijn vanwege het positieve effect op het woon- en leefmilieu van belang voor de economische ontwikkeling van de stad. Een goed woon- leef- en werkklimaat voor de beroepsgroep kunstenaars is onontbeerlijk. Gebieden die zich goed lenen voor deze doelgroep zijn bijvoorbeeld het Havenkwartier en de Vismarkt. De inzet op openluchtevenementen en manifestaties en de daardoor veroorzaakte toename van bezoekers hebben een positieve invloed op de omzet in detailhandel en horeca.

Creatieve industrie moet als aanvullende economische component worden ontwikkeld. Met name de productie van cultuurhistorische spelen en openluchtevenementen is een competentie die in Brabant en daarbuiten benut wordt. Er is een sterke samenwerkingsrelatie tussen creatieve bedrijvigheid en onderwijs gewenst.

De stichting Kunst in de Openbare Ruimte (KidOr) geeft in Bergen op Zoom op diverse locaties een belangrijke impuls aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Het is de bedoeling om deze impuls breder in te zetten door in iedere wijk of dorp een eigen bij de identiteit van de wijk of dorp passende kunstuiting te realiseren. Kunst en cultuur vormen het visitekaartje van Bergen op Zoom en vertegenwoordigen in het kader van Citymarketing een belangrijke kwaliteit.

Beleidskeuzes:

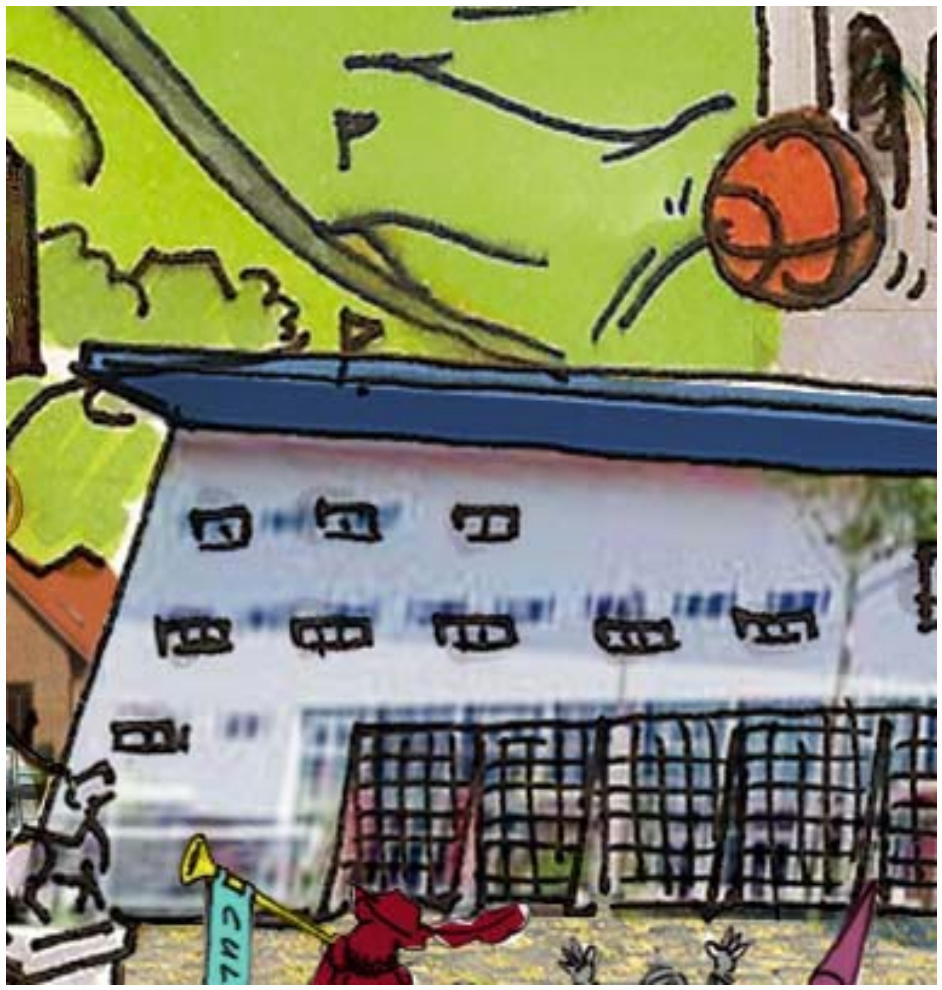
- **In samenwerking met de diverse partners de cultuurhistorische identiteit van Bergen op Zoom versterken.**
- **Optimaliseren van het kunstklimaat voor het creëren van kunst door het faciliteren van de beroepsgroep kunstenaars op het gebied van wonen, werken en exposeren.**
- **Kunst in de Openbare Ruimte realiseren in dorpen en wijken van de gemeente.**
- **Koppeling van onderwijs en creatieve industrie, met name in relatie tot cultuurhistorische evenementen en openluchtspelen.**
- **Stimuleren van wonen, werken en exposeren van en door kunstenaars in Bergen op Zoom.**
- **Het realiseren van een grote bioscoop, discotheek en poppodium.**
- **Het realiseren van een openluchttheater.**

29-9-2008 12:09:49

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Sport

De strategische keuzes in de toekomstvisie werken ook op het gebied van sport door. Sport "verbroedert" en versterkt de onderlinge band van sporters en supporters en is in dat opzicht identiteitversterkend en bevordert de samenwerking op allerlei manieren.

De diversiteit van het sportaanbod moet in de toekomst worden verbreed. Hiervoor ontstaan de komende jaren nieuwe kansen door bijvoorbeeld de aanleg van een golfterrein en een watersportboulevard. Hoewel sportprestaties binnen deze verenigingen centraal staan, dient ook het sociale aspect niet onderschat te worden. Door de gemeente wordt vooral geïnvesteerd in de infrastructuur die bij dit verenigingsleven past. De gemeentelijke sportparken kunnen beter benut worden door de toegankelijkheid en de onderlinge samenwerking tussen de verenigingen te verbeteren.

In toenemende mate wordt het verband onderkend tussen sportbeoefening, gezondheid en sociaal maatschappelijke achterstanden. Projecten als Topscore, Kids sport en "Thuis op Straat" (TOS) moeten worden gezien als niet meer weg te denken elementen binnen de sociale leefomgeving van met name de jongeren in Bergen op Zoom.

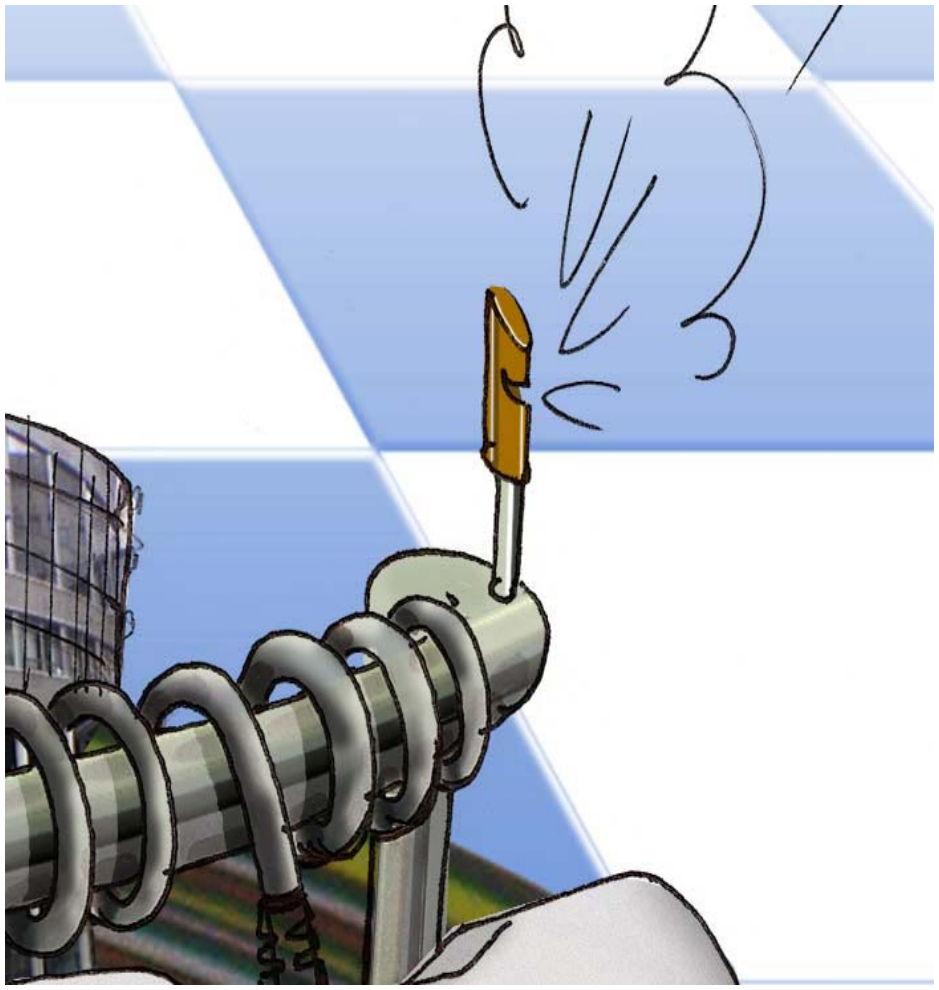
Onderzoek naar de sportbeleving van de inwoners van Bergen op Zoom laat zien dat een groot percentage sporters kiest voor individuele sportbeoefening of sporten buiten verenigingsverband. Daarnaast is bekend dat de jeugd in toenemende mate behoefte heeft aan de mogelijkheid om ook los van verenigingen te sporten.

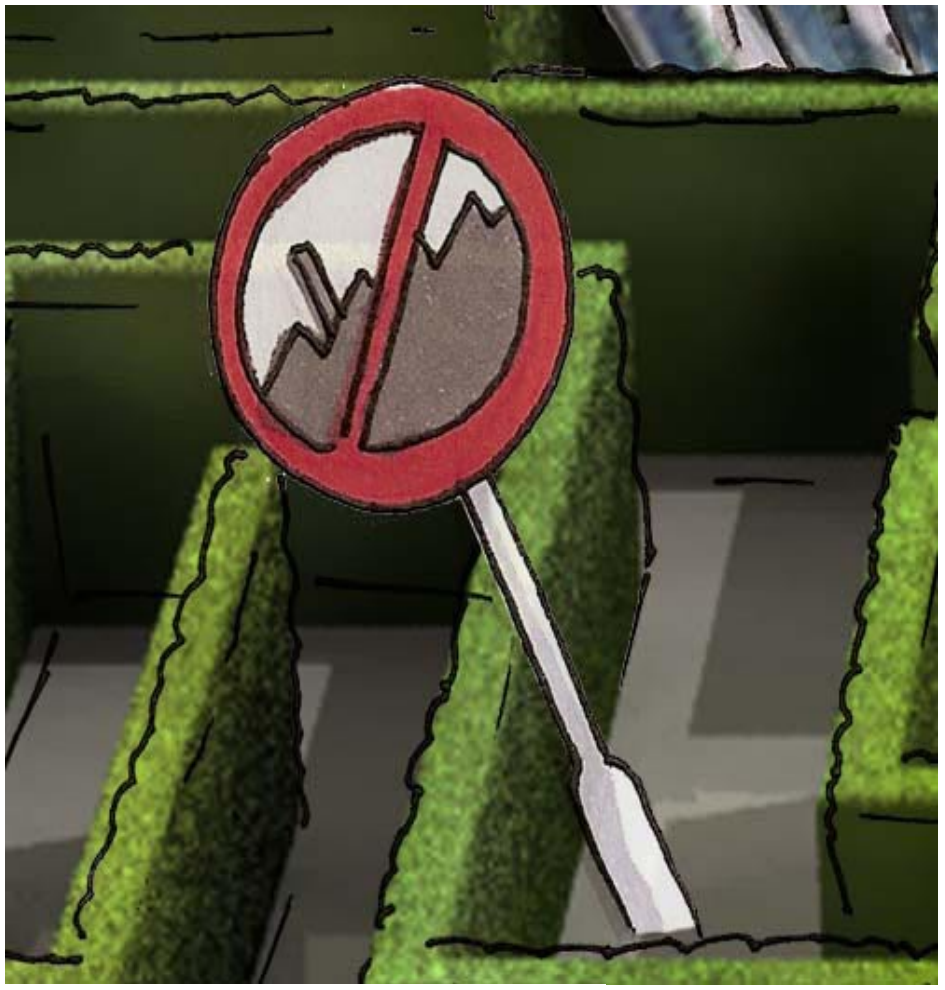
De strategische keuze voor kwaliteit brengt met zich mee dat daar waar zich de komende jaren kansen voordoen wordt ingezet op topsport. Topsport biedt de mogelijkheid om de gemeente op een positieve manier op de kaart te zetten. Juist vanwege de promotionele mogelijkheden die topsport biedt is het van belang om topsport binnen de gemeente te faciliteren. Momenteel heeft Bergen op Zoom op het gebied van basketbal de mogelijkheid om zich te profileren. Het is van belang om alert te reageren als ook andere sporten kansen bieden om zich tot topsport te ontwikkelen.

Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met de sportverenigingen en -organisaties sport in Bergen op Zoom versterken.**
- **Sportparken algemeen toegankelijk maken en de onderlinge samenwerking tussen de verenigingen verbeteren.**
- **Op wijkniveau voorzien in de behoefte aan kleinschalige buitensportvoorzieningen.**
- **De sportinfrastructuur zodanig vorm te geven dat er nieuwe sporten worden toegevoegd.**
- **Indien zich kansen voordoen topsport faciliteren en benutten voor de promotie van de gemeente.**

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Veiligheid & Milieu

Het aspect veiligheid is belangrijk voor de leefbaarheid en daarmee de leefkwaliteit in de stad en dorpen. Het zoveel mogelijk waarborgen van de veiligheid van de inwoners van Bergen op Zoom is een taak die door een groot aantal partners gezamenlijk wordt uitgevoerd. De gemeente werkt samen met de gemeente Roosendaal, de politie Midden en West Brabant, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming, Reclassering Nederland, de Dienst Justitiële inrichtingen, het Bureau Jeugdzorg, HALT, Novadic-Kentron, de Zuidwester, Slachtofferhulp Nederland, en GGZ-WNB in het Veiligheidshuis. Door deze verschillende instanties onder een dak bijeen te brengen verbetert de samenwerking en daarmee ook de effectiviteit van afzonderlijke inspanningen op het gebied van veiligheid sterk.
Voor de verschillende wijken moet voor het bevorderen van de veiligheid maatwerk worden geleverd. Buurtbewoners zijn ook zelf verantwoordelijk voor de veiligheid. Respect hebben en tonen voor de politie en elkaar aanspreken op leefbaarheids- en veiligheidsaspecten in de buurt is hierbij erg belangrijk. In de praktijk blijkt dat buurtpreventie hierbij een goed hulpmiddel is, waardoor zowel de criminaliteit afneemt en de betrokkenheid van inwoners bij hun buurt verbetert. Bovendien wordt door buurtpreventie de leefbaarheid vergroot en weten bewoners elkaar gemakkelijker te vinden voor andere zaken zoals een hulpvraag.
Overlast die is gerelateerd aan drugshandel wordt systematisch bestreden met het programma Courage dat gezamenlijk met de gemeente Roosendaal wordt uitgevoerd. Ook in de toekomst is het nodig om preventief en repressief op te treden tegen drugsoverlast en de drugsgerelateerde criminaliteit. Hierbij zal de manier waarop in andere landen wordt omgegaan met het drugsbeleid mede bepalend zijn voor de mate van overlast in onze gemeente.
De gemeente richt zich met vergunningverlening en handhaving op het gebied van milieu in de richting van bedrijven op onder andere veiligheid en het voorkomen of beperken van geluidhinder, geurhinder, bodemverontreiniging, het verbruik van energie en het veroorzaken van afval. Naast de wettelijke taken op het gebied van milieu wordt een preventief beleid gevoerd dat erop gericht is om door natuur- en milieueducatie het milieubewustzijn van zowel kinderen als volwassenen te vergroten. Hierbij is bijvoorbeeld energiebesparing van belang. Aandachtspunt is om duurzaamheid op een positieve en indringende manier onder de aandacht te brengen van de bedrijven in Bergen op Zoom. Hiervoor zal het fenomeen “cradle to cradle” (wieg tot wieg) als communicatiemiddel worden ingezet. De centrale gedachte van de cradle to cradle filosofie, is dat alle materialen na gebruik nuttig worden ingezet in een ander product. Het eerste verschil met conventioneel her gebruik is dat er geen kwaliteitsverlies is en geen restproducten die alsnog gestort worden.

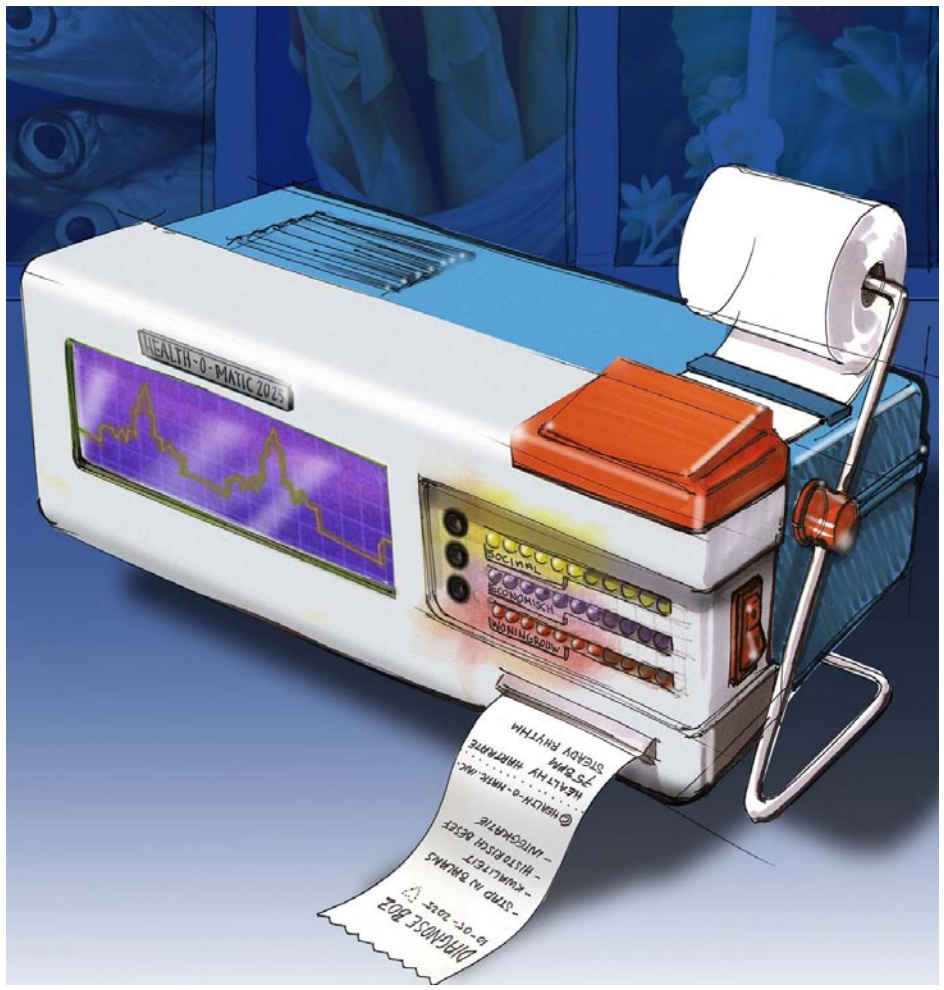
Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met de veiligheidspartners de veiligheid verbeteren door gezamenlijke prioriteitstelling en de afstemming van de inzet van middelen.**
- **In samenwerking met de partners op het gebied van milieu verder invulling geven aan het begrip duurzaamheid.**
- **Drugshandelgerelateerde overlast en criminaliteit blijvend krachtig bestrijden met preventieve en repressieve maatregelen.**
- **Met het uitdragen van “cradle to cradle” de duurzaamheid van bedrijven stimuleren.**
- **Buurtpreventie stimuleren en faciliteren.**

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Zorg

De strategische keuze om in te zetten op duurzaamheid, kwaliteit, diversiteit en samenwerking werkt ook door in de zorgsector. Deze ontwikkelt zich de komende jaren tot een moderne gezondheidseconomie waarin commerciëler gewerkt wordt en bijvoorbeeld cosmetische ingrepen vaker zullen worden toegepast. Er zullen steeds meer privé-klinieken bijkomen en er is meer dan vroeger sprake van concurrentie in de zorg. In Bergen op Zoom komen grotere concentraties van voorzieningen op het gebied van zorg. Denk daarbij vooral aan instellingen als Lievensberg Ziekenhuis, GGZ westelijk Noord-Brabant ("Vrederust"/ Viersprong), stichting TanteLouise en Vivensis.

Naast deze ontwikkelingen wordt voor hun functioneren een groeiend beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Deze ontwikkeling wordt versterkt sinds het in werkingtreden van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). De centrale gedachte achter de Wmo is dat de zelfredzaamheid van inwoners behouden blijft of wordt verhoogd. Dat vraagt om maatwerk in de zorg, zowel van de professionele betrokkenen als in de vorm van mantelzorg.

Door de toenemende vergrijzing van inwoners zal er een groter beroep op zorg van anderen en op voorzieningen worden gedaan. Overigens is zorg niet leeftijdsgebonden. Mensen van alle leeftijden en doelgroepen maken er gebruik van: van kraamzorg tot begeleiding in een hospice. De zorg moet voldoende diversiteit en kwaliteit bieden. Aandachtspunten in de zorgsector zijn de betaalbaarheid nu de zorg steeds kleinschaliger wordt gerealiseerd, het tegengaan van de bureaucratie en het aantrekken van voldoende en geschikt personeel. De kleinschaligheid van de zorg betekent verder dat juist op het niveau van de wijken voldoende voorzieningen aanwezig moeten zijn die goed aansluiten op en in de nabijheid zijn van de zorgvragers.

Beleidskeuzes:

- **In samenwerking met de zorginstellingen de ontwikkelingen in de zorg nader analyseren en concrete beleidskeuzes formuleren.**
- **De gemeente voert een actief beleid om de verdere inzet van ICT-voorzieningen voor inwoners te promoten. De inzet van ICT-voorzieningen geschiedt in samenwerking met inwoners, woningcorporaties, zorgaanbieders en gemeente.**
- **Op gemeente- en wijkniveau moeten (woon)zorg moeten mogelijkheden aanwezig zijn, die goed aansluiten op de algemene welzijnsvoorzieningen.**

illustratie door: Steven Bouwens, Studio 09

Samenwerking en externe gerichtheid

Veel van de doelstellingen in de andere onderdelen van de toekomstvisie kunnen alleen behaald worden in samenwerking met andere partijen binnen en vooral ook buiten de gemeente. In het samenwerkingsverband 'Strategische Agenda West-Brabant 2008-2011' werken 18 West-Brabantse gemeenten en de gemeente Tholen aan een stevige positie ten opzichte van Noord-Brabant, Nederland en zeker ook ten opzichte van de Euregio. De ligging van Bergen op Zoom en de regio in de Rijn-Schelde-Delta, tussen de wereldhavens Rotterdam en Antwerpen, biedt buitengewone kansen. Die moeten wel gegrepen worden!
Dat kan door als Bergen op Zoom een sterke positie in te nemen en op alle schaalniveaus samenwerking te zoeken. De geografische ligging van Bergen op Zoom en de regio biedt unieke kansen. Samenwerken en een proactieve houding vormen daarbij de credo's om die sterke positie van Bergen op Zoom en de regio verder te benutten. Op termijn zal vanuit de schaal van West- Brabant de sprong naar de schaal van Zuid-Nederland worden gemaakt. Hierbij is van belang dat de landgrenzen geen belemmering voor samenwerking vormen. De ontwikkelingen in Antwerpen zijn voor Bergen op Zoom, gelet op de ligging, even belangrijk als die in Rotterdam. Deze samenwerking moet zodanig vorm krijgen dat ingespeeld kan worden op nieuwe ontwikkelingen. Bij de realisatie van woon-, werk- en recreatielocaties wordt onnodige concurrentie tussen gemeenten voorkomen.

Naast deze West-Brabantse samenwerking is het nodig de samenwerking op deelgebieden met individuele gemeenten te versterken. Te denken valt daarbij aan een intensievere samenwerking met de gemeente Woensdrecht om de voordelen die het project Maintenance Valley voor beide gemeenten biedt, te bundelen. In het kader van de aanleg van de A4 ontstaan er voor de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen, Tholen en Woensdrecht mogelijkheden om zichzelf aan deze nieuwe verbinding te profileren. Samenwerking tussen deze gemeenten leidt tot een (ruimtelijk) afgewogen individuele en complementaire profilering.

De twee middelgrote gemeenten in de regio, Bergen op Zoom en Roosendaal, kunnen gezamenlijk doelmatiger werken, elkaar met hun aanvullende kwaliteiten versterken en krachtiger lobbyen in de richting van hogere overheden. Dat vormt de aanleiding voor het verdiepen van de samenwerking van deze Brabantse Buitensteden op zowel beleidsmatig als uitvoerend niveau. Belangrijke terreinen voor samenwerking zijn bedrijventerreinen, recreatie, openbaar vervoer en onderwijs.

Juist het complementaire karakter van beide steden zorgt ook buiten West-Brabant voor een krachtige positionering en profilering. Niet alleen binnen West-Brabant maar ook daarbuiten moeten nieuwe coalities gevonden én gesloten worden waar deze coalities een meerwaarde voor Bergen op Zoom én West-Brabant opleveren.

Beleidskeuzes:

- **De gemeente Bergen op Zoom zoekt de dialoog met andere (buur)gemeenten over samenwerking op zowel beleidsmatig als uitvoerend gebied.**
- **De samenwerking in West-Brabant via de 'Strategische Agenda West-Brabant 2008-2011' wordt bestendigd en waar mogelijk versterkt.**
- **Nauwere samenwerking tussen de gemeenten Bergen op Zoom, Steenbergen, Tholen en Woensdrecht bij benutting van de mogelijkheden van de A4 en i.h.k.v. Maintenance Valley (Bergen op Zoom-Woensdrecht).**
- **Samenwerking Bergen op Zoom-Roosendaal als Brabantse Buitensteden verdiepen op basis van complementariteit.**
- **Actief inzetten op samenwerking met partners van buiten West-Brabant.**

Tot slot

De toekomstvisie is tot stand gekomen in samenwerking met inwoners, bedrijven en instanties. Deze is gericht op een toekomst die alleen in samenwerking met anderen werkelijkheid kan worden. De toekomstvisie is geen doel op zich maar een middel om gezamenlijk tot een betere toekomst te komen.

Dankzij alle inbreng vanuit de samenleving is de richting bepaald voor de toekomstige ontwikkelingen. Dit is gebeurd door te kiezen voor het versterken van de identiteit van de stad, dorpen en wijken van Bergen op Zoom en in te zetten op duurzaamheid, kwaliteit en diversiteit ! Bij deze wordt u van harte uitgenodigd om samen met de gemeente aan de slag te gaan, zodat ook in 2025 Bergen op Zoom een gemeente is om trots op te zijn!

29-9-2008 12:09:53

Toekomstvisie Bergen op Zoom: BoZ 2025

1. Werkconferentie toekomstvisie

Op 21 januari komt de raad bijeen in het kader van de toekomstvisie. Tijdens de bijeenkomst wordt ingegaan op de contouren van een Toekomstvisie. Het samenhangend verbinden van keuze's naar aanleiding van trends levert een visie op. Hierbij wordt een aantal belangrijke trends onderscheiden. Er wordt besproken of de trend relevant is voor Bergen op Zoom, of er een opgave voor Bergen op Zoom aan is verbonden en wat er moet gebeuren.

Naar aanleiding van de trends uit de fysieke pijler wordt gediscussieerd over het gemeentelijke ambitieuze woningbouwprogramma, de wens voor flexibiliteit in programmering en in bestemmingsplannen, de betaalbaarheid van woningen voor starters, leeftijdbestendig bouwen, de invloed van de gemiddelde grootte van gezinnen, de kans om senioren uit de randstad in Bergen op Zoom te huisvesten, de noodzaak om het centrum in ere te houden als hart van de stad en wens om de trend van meer en meer auto's om te buigen.

Naar aanleiding van de trends uit de economische pijler wordt gediscussieerd over de trend is dat besteedbaar inkomen toeneemt, de koppeling tussen de centrumfunctie aan cultuur, eten en uitgaan.

Naar aanleiding van de trends uit de sociale pijler wordt gediscussieerd over het belang van veiligheid, de wens om in de toekomst jongeren vast te houden, het belang van werknemers in de zorg, de wens om maakindustrie te upgraden richting innovatie, het belang om voldoende werk voor MBO-ers te houden, het belang van een goede aansluiting tussen de arbeidsmarkt en scholing, het belang van vakmanschap en rol van arbeidsimmigranten in dit kader.

Aan de hand van de planning wordt toegelicht hoe het proces verder vorm zal worden gegeven waarbij op basis van de keuzemogelijkheden (het speelveld in beeld brengen), toekomstscenario's worden opgesteld die tot een gezamenlijke toekomstvisie zullen leiden. Het is nadrukkelijk de bedoeling om zoveel mogelijk inwoners, bedrijven en instanties bij dit proces te betrekken. De integraliteit van de visie moet een meerwaarde hebben ten opzichte van bestaande visies en bestaand beleid. Daarnaast is het proces van de toekomstvisie erop gericht om de samenwerking tussen de diverse betrokken partijen verder te verbeteren. Tenslotte wordt door de raad geconstateerd dat het van belang is dat de raadsleden zoveel mogelijk zullen participeren als "luisterend oor".

2. Burgemeester Polman van start met toekomstvisie

Burgemeester Han Polman was dinsdagmiddag 4 maart te gast bij kinderopvang Mamaloe in Halsteren. Daar liet hij samen met de kinderen van Mamaloe ballonnen op die symbool staan voor de toekomstvisie die de gemeente voor 2025 wil maken. De komende maanden werkt de gemeente op verschillende manieren aan de toekomstvisie.

Zo zal er op maandag 10 maart een eerste bijeenkomst zijn waarvoor iedereen uit Bergen op Zoom is uitgenodigd. Deze bijeenkomst vindt plaats in de Gertrudiskerk op de Grote Markt. De bijeenkomst begint om 19.30 uur en de deuren zijn vanaf 19.00 uur open. U wordt van harte uitgenodigd deze bijeenkomst mee te maken. De kerk biedt plaats aan ruim 400 personen. Voor de eerste vierhonderd deelnemers hebben we stemkastjes beschikbaar. Met zo'n kastje kunt u persoonlijk antwoord geven op een aantal stellingen. Deze stellingen hebben betrekking op de toekomst van Bergen op Zoom. Het antwoord wordt direct op een groot beeldscherm geprojecteerd. Met de antwoorden verwacht de gemeente richting te kunnen geven aan de toekomst van Bergen op Zoom.

3. Alle aanwezigen brengen digitaal stem uit:Toekomst Bergen op Zoom start in Sint-Gertrudiskerk

Maandagavond 10 maart vond in de Sint-Gertrudiskerk de startbijeenkomst plaats over de Toekomst van Bergen op Zoom. De bijeenkomst begon om 19.30 uur. Alle inwoners ontvingen een oproep van de gemeente om zich aan te melden voor deze bijeenkomst. De uitnodiging – in de vorm van een flyer - werd huis-aan-huis verspreid. Ook bevatte de uitnodiging een antwoordkaart met twee vragen over Bergen op Zoom in het jaar 2025. Alle inzenders van de kaart maakten kans op het winnen van een ballonvaart.

In de kerk konden alle aanwezigen hun stem laten horen. Iedereen ontving een stemkastje waarmee hij of zij zijn antwoord kon geven op een aantal stellingen. Deze stellingen hadden betrekking op de toekomst van Bergen op Zoom. Het antwoord werd direct op een groot beeldscherm geprojecteerd. Met de antwoorden verwacht de gemeente richting te kunnen geven aan de toekomst van Bergen op Zoom.
Later in maart en april volgden bijeenkomsten die gingen over specifieke thema's zoals de economie, de sociale kant van de samenleving en de ruimtelijke inrichting van Bergen op Zoom. De gemeente verwacht de toekomstvisie na de zomer ter besluitvorming aan de gemeenteraad te kunnen voorleggen.

4. Economische pijler

Datum: 25 maart 2008
Locatie: studio 3 facilitair bedrijf

Inleiding

Met plezier presenteren we u het verslag van de eerste discussie over de economische toekomstvisie Bergen op Zoom 2025.

Deze eerste themabijeenkomst over de economische toekomst van Bergen op Zoom werd gehouden in Studio 3 van Stichting Facilitair Bedrijf. Zo'n vijftig genodigden en gasten droomden en discussieerden samen en in kleinere groepen over economisch Bergen op Zoom in het jaar 2025. Avondvoorzitter Anne-Marie Vrijenhoek trapte de bijeenkomst af, burgemeester Han Polman heette de gasten welkom en Gerlof Jorritsma verzorgde een presentatie over de status quo van Bergen op Zoom 2008 en een aantal trends, dat van invloed kunnen zijn en kansen bieden op cq voor het mogelijke toekomstbeeld van Bergen op Zoom.

De trends die globaal belicht werden waren: Procesindustrie, Logistiek, Belevingseconomie, Creative Industry en Kenniseconomie.

Werkateliers

Vervolgens werden in aparte werkateliers elke afzonderlijke trend onder de loep genomen. Het atelier over kenniseconomie stond onder leiding van Guust Vepaalen, Bureau Phidelity en oud directeur Philip Morris . Paul Nijskens, directeur Rewin leidde de discussie over procesindustrie en logistiek en Gerard van Keken, Bureau Merkwaardige

Identiteit en Max Roksnoer, Deltamanager RSD voerden de gesprekken over Creative Industry respectievelijk belevingseconomie.

De opdracht was een aantal stellingen te formuleren die richting kunnen geven aan het bepalen van het economische profiel Bergen op Zoom 2025 en daar een top 3 uit samen te stellen. De deelnemers werden uitgenodigd om aan de hand van foto's hun eigen droom over deze trend voor Bergen op Zoom te verwoorden. Daarna werd gesproken over hoe Bergen op Zoom vanuit haar identiteit en aanwezige sterkten zich op dat specifieke gebied economisch zou kunnen ontwikkelen. De soms scherpe discussies kenmerkten zich vooral door een grote mate van betrokkenheid en vakinhoudelijke inbreng.

Plenaire Sessie

Na een korte pauze werden de resultaten van de werkateliers aan de hand van de top 3's door de gespreksleiders aan de voltallige vergadering teruggekoppeld en was er gelegenheid voor discussie.

Bijvoorbeeld over de relatie tussen logistiek, creativiteit en vormgeving. Een van de sprekers vatte de gevoerde discussie krachtig samen. 'Logistiek is méér dan stapelen en verplaatsen van containers. Waar het om gaat is dat we waarde toevoegen aan die onderdelen en halffabricaten die vanuit de hele wereld naar ons landje komen. Waarde voeg je toe door snelheid, door kwaliteit, door gebruiksvriendelijkheid maar ook door een onderscheidende vormgeving. Daar zou Bergen op Zoom zich op moeten concentreren. Binnen dat vlak ontmoeten creativiteit, kunst en economie elkaar en kunnen elkaar versterken. Daar ligt dus een gedeeld belang.'

Deze vormen van logistiek en procesindustrie bieden ook in ruimtelijke zin voordelen, omdat ze minder beslag leggen op ruimte en per vierkante meter meer werkgelegenheid creëert, ook in het segment hoger opgeleiden.

Ook op het gebied van kenniseconomie werden kansen gezien. Daarbij moet je verbinding zoeken met het bestaande bedrijfsleven bijvoorbeeld in de koppeling met onderwijs. Aanwezige kennis kan ook nieuwe bedrijven aantrekken. Welkom effect is dat er zo kansen ontstaan om hoger opgeleiden en jeugd aan de gemeente te binden. Actief inzetten op Maintenance Valley is een instrument om deze kansen te benutten. De cultuur en cultuurhistorie van Bergen op Zoom, de ligging op de unieke Brabantse Wal, de

Stoet en Speltraditie, golfterreinen, wellnessvoorzieningen bos en water, bieden uitstekende mogelijkheden om de gemeente op het gebied van belevingseconomie aantrekkelijk te maken. Zowel voor toeristen, eigen bewoners als toekomstige bewoners.
De creativiteit zit de Bergenaar in het DNA. Deze creativiteit moet Bergen op Zoom via nieuwe media verkopen. Er moeten netwerken ontstaan waar kunst, media en entertainment en creatieve zakelijke dienstverlening elkaar ontmoeten. Dat moet leiden tot het ontstaan van een Cultural Valley, die op haar beurt als een van de innoverende factoren voor andere economische terreinen kan dienen.

Op dit moment is Bergen op Zoom onvoldoende bekend in binnen- en buitenland. Alle stakeholders moeten samen krachten bundelen in promotie en marketing. De gemeente moet als “Bergen op Zoom aan zee” verkocht worden. Om Bergen op Zoom voor wonen, werken en recreëren te laten excelleren is daadkrachtig beleid nodig.

Speerpunten BoZ 2025

De bijeenkomst werd afgesloten met enkele stevige conclusies. Zo werd gesteld dat Bergen op Zoom een gemeente is die moet kiezen. We hebben veel mooie en waardevolle zaken maar willen te veel ballen in de lucht houden. We moeten streven naar een krachtige keuze voor enkele speerpunten en daarmee de gemeente een stevig profiel geven. Onze cultuur, onze creativiteit maar ook onze bedrijvigheid verdienen daar een herkenbare plek in te krijgen.

Vervolgens werden de aanwezigen in de gelegenheid gesteld om uit alle twaalf gepresenteerde stellingen er drie te kiezen die hen, met het oog op de toekomst van Bergen op Zoom, het meest aanspraken.

Deze top 3 was:

- Kenniseconomie creëert bedrijven
- Bergen op Zoom is in 2025 een Cultural Valley
- Bergen op Zoom is uniek gelegen tussen R'dam en Antwerpen: Daar zitten potentiële grote klanten: zoek ze op!

en mag als een eerste vingeroefening voor het formuleren van een economisch toekomstbeeld beschouwd worden.

Zo tegen tien uur belandde de microfoon in handen van burgemeester Han Polman die oprecht en positief verrast was over de denkkracht van de aanwezigen. ‘Deze avond laat opnieuw zien welke kennis u samen bezit. Ik ben blij dat wij daar gebruik van kunnen en mogen maken’

Hieronder treft u de verslagen van de werkateliers en een overzicht van alle stellingen met de door de aanwezigen uitgesproken voorkeuren.

Werkatelier procesindustrie en logistiek

Gespreksleider: Paul Nijskens

Dromen aan de hand van foto's over Bergen op Zoom 2025 en Procesindustrie / Logistiek

Een van de deelnemers heeft gekozen voor een foto, waarop een ijsberg wordt beklommen. Hij geeft daarbij aan dat Bergen op Zoom de potentie heeft om een toplocatie te worden, maar om daar te komen zullen de nodige moeilijkheden moeten worden overwonnen.

Een volgende deelnemer geeft, aan de hand van een foto met een enorme golf, aan dat krachten van buitenaf vrijwel niet te sturen zijn, maar benadrukt dat wel gebruik gemaakt kan worden van die kracht. Daarnaast wordt die golf gezien als een exponent van de natuur, waarmee zorgvuldig dient te worden omgegaan. Als voorbeeld wordt daarbij aangegeven dat we bijvoorbeeld zouden kunnen streven naar CO2 neutrale bedrijfsterreinen.

Vervolgens is er iemand die een foto heeft van een enorme boom, waarop ook het wortelgestel is weergegeven. De omvang van dat wortelgestel is vrijwel even groot als de boom zelf. Hij verbindt dat aan de drie P's (planet, people, profit) en spreekt de wens uit dat bij iedere ontwikkeling rekening wordt gehouden met de betreffende factoren. Met name vanwege het feit dat, als je gaat voor economische groei (groei van de boom), het noodzakelijk is om de beschikking te hebben over een goede basis (wortelgestel). Bij ontwikkeling de belangen van de mens, planeet en winst zoveel mogelijk met elkaar in evenwicht te brengen.

Een foto van een jongetje dat achter een raam zit en hoopvol naar buiten kijkt, wordt gekoppeld aan de gedachte dat er slechts sprake kan zijn van hoop op een succesvolle toekomst, indien er keuzes gemaakt worden.

Vervolgens wordt een foto getoond, waarop fossielen van dieren zijn te zien. Ook daarbij wordt aandacht gevraagd voor de natuurlijke leefomgeving en wordt aangedrongen op het zorgvuldig omgaan met de beschikbare ruimte.

De volgende droom wordt uitgebeeld door iemand die in een hangmat ligt. Daarbij wordt simpelweg aangegeven dat dit nooit lukt, maar dat het wel goed is om ernaar te streven.

Aan de hand van een foto van een Radar wordt eveneens de noodzaak tot het maken van duidelijke keuzes aangegeven (focus). Het maken van daarop afgestemd gemeentelijk beleid, heeft consequenties voor alle betrokken partijen. Dit beleid heeft namelijk (ook) een grote invloed op de keuzes die zij zelf moeten maken.

Verder wordt aan de hand van een foto waarop een bruidsschat is weergegeven, met nadruk gewezen op aandacht voor de aanwezige (andere) sterktes en deze verder uit te nutten. Slechts door gebruik te maken van je sterke punten is een (economische) groei mogelijk. Als voorbeeld wordt hierbij de sector Zorg genoemd.

Sterkten en kansen voor Bergen op Zoom
• Ligging t.o.v. Rotterdam en Antwerpen is een feitelijkheid en een pré; ontwikkeling afstemmen met beide Mainports
• Niet uitgaan van “oude beelden”
• Ook de sector “Zorg” is een kansrijke tak (aantal arbeidsplaatsen in de Zorg is in BoZ het grootst van de regio)
• Goede ontsluitingsmogelijkheden weg (A-4) en water (Schelde-Rijnkanaal)
• Procesindustrie / Logistiek en belevingseconomie kunnen elkaar versterken (voorbeeld: Antwerpen)
• Procesindustrie: inzetten op behoud, innovatie en specialisatie (Sabic, Nuplex, Nedalco, Cargill, etc.)
• Logistiek: inzetten op (beperkte) groei en (hoogwaardige) VAL activiteiten en aanhaken bij Maintenance Valley
• Uitbreiding zakelijke dienstverlening door ligging
Wensen
• Opleiding HBO procesindustrie/logistiek (Hoge school Zeeland en Avans)
• Aantrekkelijke stad om te wonen en te werken -> hoger opgeleiden/studenten aan Bergen op Zoom binden
• Ontwikkeling op gebied van de logistiek, afstemmen met de regio
Bedreigingen
• Afstand nemen van feitelijkheid (uitstekende ligging voor logistieke sector) is in feite “zelfmoord”
• Jeugd vertrekt uit de stad vanwege gebrek aan vervolgopleidingen en eenzijdig werkgelegenheidsaanbod
• Beschikbaarheid van ruimte is eindig
• Beschikbaarheid van voldoende (geschoold) personeel (aansluiting op vraag bedrijfsleven)

STELLINGEN:

1. In 2025 liggen de kansen voor BOZ bij logistiek (VAL) en procesindustrie (Specialties)
2. Bergen op Zoom is uniek gelegen tussen Rotterdam en Antwerpen: “klanten” opzoeken
3. Grootste bedreiging is beslag op ruimte en natuur

Werkatelier Belevingseconomie

Gespreksleider: Max Roksnoer

Dromen aan de hand van foto's over Bergen op Zoom 2025 en Belevingseconomie.

In 2024 is Bergen op Zoom een authentieke stad die bekend is als stad van stoet en spel. Het kenniscentrum Stoet en Spel kent jaarlijks vele bezoekers uit Europa. De database van het centrum is zeer waardevol.
Eenmaal in Bergen lekker verwennen in een wellness-belevingcentrum . Daarna passief en actief ontspannen in de natuurlijke omgeving van de Brabantse Wal. De Bergenaar is trots dat hij een mooie culturele monumentale stad en unieke en natuurlijk landschap geërfd heeft van zijn ouders. Zij hebben ingezien dat schaarste in de toekomst goud waard is. Op basis van schaarste hebben zij blijvende waarde gecreëerd.

Het imago van Bergen op Zoom is cultureel (erfgoed), wellness, natuurpark Brabantse Wal, watersportgebied (Bergen op Zoom aan zee) . Stad van vrijheid, genieten, ontspanning en culturele hoogtepunten. Er is gekozen voor een duidelijke identiteit, die ook geëtaleerd wordt over de stadsgrenzen heen.
Kenmerkend is de intensieve samenwerking tussen overheid, gemeente en organisaties. Bergenaar is trots op eigen stad en draagt dit uit. Zij is een geliefde partner op regionaal, nationaal en internationaal niveau om mee samen te werken. Zij heeft het lef om stringente keuzes te maken. Dit leidt tot een duurzaam evenwicht tussen de belangen van het bedrijfsleven, organisatie en bewoners. De bewoners hebben een hoog welzijnsgevoel en werken om de identiteit van Bergen op Zoom continu te versterken. Jong en oud vinden Bergen op Zoom jaarrond een beleving.
Verder zijn de creatieve industrie, toerisme en kenniseconomie de dragers van de economie anno 2025. De toverwoorden blijken innovatie, samen werken en durf.

Sterkten van Bergen op Zoom t.a.v. Belevingseconomie
Inzetten van unieke natuurlijke omgeving (gradiënt van water, stuwwal, natuurlijke omgeving) de Brabantse Wal als toeristisch product
Bergen op Zoom positioneren in de markt met een totaal pakket van losse onderdelen (cultuurhistorie, natuurlijke omgeving)
De "Zeeland" gebruiken voor theater, overdekte ijsbaan, creative industry
Wellness
Compleet luxe toeristisch arrangement (water, natuur, historie, golf). Bergen op Zoom bekend om luxe arrangementen.
Openen van gedempte haven in binnenstad
Bezoekers aan Zeeland verleiden om naar Bergen op Zoom te komen
Realiseren van congresfaciliteiten om congressenmarkt naar Bergen op Zoom te trekken (meer bedden, meer zalen, golfterrein, wellness)
Natuurlijke omgeving en cultuurhistorie wordt in 2024 schaars goed en is daarmee een productiefactor
Stad van stoet en spelen
Permanent openluchttheater met permanente optredens
Bergen op Zoom biedt al veel, nu tijd om te vermarkten
Bergen op Zoom groene long van metropool Rotterdam-Antwerpen-Brabantstad
Bergen op Zoom als woonstad voor hoog opgeleiden met baan in de regio
Meer samenwerking tussen stakeholders

Wensen
Bergen op Zoom duurzame stad in 2024 Identiteit. Bergse Haven nationaal voorbeeld van duurzaam bouwen
Bergen op Zoom moet zich blijvend onderscheiden van andere steden en regio's
Opleidingcentrum watersport
Oprichten watersportboulevard
Bergen op Zoom hoog welzijn voor bewoners
Mega bioscoop
Duidelijke keuzen maken en consistente bestuurlijke besluitvorming
Korte termijn bestuurlijk denken moet passen in lange termijn beleid
Herstel van oorspronkelijk natuurlijk landschap
Werk voor hoogopgeleide mensen
Meer beleving in de stad trekt jongeren, jonge gezinnen en houdt bewoners vast
Meer onderwijs faciliteiten trekt meer jongeren en dit verlevendigt de stad
Het is meer een leefeconomie dan belevingseconomie
Bewoners van Bergen op Zoom zijn trots op hun stad
Bedreigingen
Geen massatoerisme, geen 2de Renesse
Met "Luxe arrangementen" moet voldoende geld verdiend te worden
Bergen op Zoom heeft een gesloten karakter en is chauvinistisch
Niet kiezen voor kwantiteit, maar voor kleinschalig en hoge kwaliteit
Niet afwachten op omgeving, maar zelf plannen maken, keuzen maken, partners zoeken en uitvoeren
Niet opnemen uitstoot van bedrijven uit Rotterdam en Antwerpen, maar baas in eigen huis zijn en blijven door zelf bedrijven te selecteren
Bergen op Zoom wordt opgeslokt in metropool Rotterdam-Antwerpen-Brabantstad: baas in eigen huis
Nederland en Europa vergrijst en ontgroent. Hoe verhoudt dit zich met de groeiwensen
Bergen op Zoom heeft gemiddeld een laag inkomen per werkende: het bestedingsniveau is hieraan gerelateerd

Top drie

Identiteit
1. Kiezen voor cultuurhistorie en natuurlijk landschap
2. Benutten van stad van stoet en spel, natuur, waterrecreatie en woonomgeving
3. Bundelen van lossen onderdelen tot één marktproduct

Werkatelier Creative Industry
Gespreksleider: Gerard van Keken

Dromen aan de hand van foto's over Bergen op Zoom 2025 en Creative Industry
Bergen op Zoom is een Mekka van Creatieve Industrie: het heeft landelijke aantrekkingskracht.
Bergen op Zoom is vestigingsplaats van bedrijvigheid op het gebied van audio visuele techniek, dat concurreert met Hilversum.

De pluriforme kwaliteiten uit verschillende culturen geven onderscheidende kleur aan de Bergse ambities op het gebied van cultuur, economie en toerisme. Daarbij valt te denken aan bijvoorbeeld expo's en markten gecombineerd met culturele manifestaties. Vernieuwing op basis van identiteit levert verrassende nieuwe concepten op.
Bergen op Zoom munt uit in verbindingen en netwerken met betrekking tot evenementen en tradities.
Het gebruik van moderne media is daarbij een voertuig.
Bergen op Zoom is creatief met opleidingen. Een HBO opleiding is het antwoord op het wegtrekken van jeugd.
Dat kan ook een opleiding Social Works zijn.
Bergen op Zoom heeft een Conservatorium of Kleinkunstacademie, met verbindingen naar andere disciplines
Bergen op Zoom heeft een Openluchttheater aan het water, waar de toeristische waarde van de Klank en Lichtspelen volledig tot ontplooiing is gekomen en wat ook voor Creatief Nederland (en Vlaanderen) een podium is.
Bergen op Zoom heeft een bij haar identiteit passende Cultural Valley waar Creatieve Industrie in haar volle breedte (scheppende kunst - media en entertainment – creatieve zakelijke dienstverlening) floreert. Cultural Valley maakt onderdeel uit van een netwerk van omliggende creatieve gebieden en heeft verbindingen met industrie en het bedrijfsleven.

Sterkten van Bergen op Zoom t.a.v. Creative Industry
Creatieve Ambiance
Eigen organiserend vermogen
Authenticiteit, emotie en beleving
Culturele leven: De passie voor beoefening, creëren en organiseren is het DNA van Bergen op Zoom
Kennis
Stoeten, theater, muziek etc.
Festivals
Onderscheidende kwaliteit door ligging aan het water
Sterk georganiseerd kunstenaarsleven
Pluriforme samenleving
Toeristische aantrekkelijkheid
De passie voor creatie en organisatie
Trots
De kracht zit in het samenspel van de aanwezige kwaliteiten
Wensen
Betrek heel Bergen op Zoom bij de ontwikkelingen
Zet de creatieve kwaliteiten in voor toerisme
Trek bedrijvigheid aan op het gebied van vrije tijdsbesteding.

Exposeer onze culturele kwaliteiten. Zorg voor gepaste professionalisering van de evenementen.
Een openluchttheater aan het water als (nationaal) podium: een randvoorwaarde om de economische factor van media en entertainment te benutten.
Realiseer studiofaciliteiten
Zet in op moderne media. Vertrek vanuit de kwaliteiten die Bergen op Zoom heeft.
Biedt ruimte voor de ontwikkeling van een Cultural Valley aanvullende op ontwikkelingen in Brabantstad, Rotterdam en Antwerpen.
Cultural Valley is de fysieke omgeving voor creatieve netwerken en broedplaatsen waar moderne kunstenaars, media en entertainment en creatieve zakelijke dienstverlening in relatie staat met onderwijs op het gebied van Creative Industry, dat uitgebreid kan worden naar HBO niveau.
Wordt vestigingsplaats voor een Conservatorium en Kleinkunstacademie
Maak een soek-achtige oriëntaalse kwaliteitsmarkt.
Maak verbindingen met industrie en bedrijfsleven
Zorg voor bedrijvigheid met betrekking tot Creatieve Industrie in Bergen op Zoom waar opgeleiden aan de slag kunnen.
Zet in op cultuur en een klimaat voor moderne kunst, dat aantrekkelijk is voor scheppende disciplines
Versterk en ontwikkel de pluriforme kwaliteiten van de gemeente met het oog op Creatieve Industrie
Vorm creatieve netwerken met andere gebieden: Breda, Antwerpen, Rotterdam en Zeeland.
Blijf aandacht houden voor cultuurhistorie, monumenten en evenementen
Gebruik bijvoorbeeld een wielerronde om Bergen op Zoom op de kaart te zetten
Bedreigingen
Let op: Bergen op Zoom moet blijven vernieuwen
Bergen op Zoom is nog in zichzelf gekeerd?
Creative Industry kan niet de bepalende economische factor zijn voor Bergen op Zoom

Top drie

1. HBO Onderwijs Creatieve Industrie
2. Openluchtpodium
3. Cultural Valley: Full Package: met een evenwichtige ontwikkeling van de drie disciplines van Creatieve Industrie: Kunst en Cultuurhistorie – Media en Entertainment – Creatieve Zakelijke Dienstverlening

Werkatelier kenniseconomie

Gespreksleider: Guust Verpaalen

Dromen aan de hand van foto's over Bergen op Zoom 2025 en kenniseconomie

- In Bergen op Zoom is er voor wat betreft kenniseconomie sprake van 'fossiliseren', m.a.w. het beeld van aanwezige opleidingen is traditioneel, men houdt vast aan de kennis die men heeft. Men moet verder kijken dan de neus lang is en de aanwezige, specialistische kennis, omzetten in onderwijs.
- Aan de hand van een foto over erbarmelijke (anno 2008) arbeidsomstandigheden wordt de hoop uitgesproken dat met behulp van betere werkmethodes (door inzetten op kenniseconomie) het algemene welvaartspeil zal toenemen.
- Essentie van (aanwezige) kennis is wat je ermee doet.

Sterkten en kansen voor Bergen op Zoom
Maintenance
Aanwezige kennis op gebied van restaureren historische panden benutten
Informatie vergaren wordt gemakkelijker (internet). Vraag is hoe dit om te zetten in toepasbare kennis
(Stimuleren) cross-overs tussen onderwijs en bedrijfsleven
Kenniseconomie zorgt voor vestiging van bedrijvigheid
Wensen
Meer zakelijke dienstverlening -> relatie met onderwijs (door meer zakelijke dienstverlening hoger opgeleiden binden aan de stad)
Bergen op Zoom als stad waar het fijn is om te wonen en te werken -> hoger opgeleiden/studenten aan Bergen op Zoom binden
Bergen op Zoom: stimuleer creatieve cross-overs tussen onderwijs en bedrijfsleven.
Bedreigingen
Jeugd vertrekt uit de stad vanwege gebrek aan vervolgopleidingen en eenzijdig werkgelegenheidsaanbod

Top drie

1. Kenniseconomie volgt de bedrijven
2. Kenniseconomie creëert de bedrijven
3. Kenniseconomie stopt de ontgroening

TOP 3 per trend volgens deelnemers aan deelsessies (tijdens de deelsessies gerangschikt)		
Trend	**Score werkgroep**	**Stelling**
Belevingseconomie	1	Kies voor Cultuurhistorie en natuurlijk landschap
Belevingseconomie	2	Benutten van Stad van Stoet en Spel, natuur en water recreatie en woonomgeving
Belevingseconomie	3	Bundeling van de losse onderdelen tot 1 marktproduct
Creative Industry	1	Bergen op Zoom moet een HBO opleiding Creative Industry krijgen
Creative Industry	2	Een openluchtpodium/theater is een must voor Bergen op Zoom
Creative Industry	3	Bergen op Zoom is in 2025 een Cultural Valley
Kenniseconomie	1	Kenniseconomie volgt de bedrijven
Kenniseconomie	2	Kenniseconomie creëert bedrijven
Kenniseconomie	3	Kenniseconomie stopt de ontgroening
Logistiek en Procesindustrie	1	In 2025 liggen de kansen voor Bergen op Zoom bij Logistiek (VAL) en Procesindustrie (specialties)
Logistiek en Procesindustrie	2	Bergen op Zoom is uniek gelegen tussen R'dam en Antwerpen: Daar zitten potentiële grote klanten: zoek ze op!
Logistiek en Procesindustrie	3	Grootste bedreiging is het beslag op ruimte en tekort aan personeel

Belangrijkste stellingen volgens alle deelnemers (aan het einde van de pijlerbijeenkomst gerangschikt)			
Trend		**Stelling**	**Score alle aanwezigen**
Kenniseconomie	1	Kenniseconomie creëert bedrijven	19
Creative Industry	2	Bergen op Zoom is in 2025 een Cultural Valley	18
Logistiek en Procesindustrie	3	Bergen op Zoom is uniek gelegen tussen R'dam en Antwerpen: Daar zitten potentiële grote klanten: zoek ze op!	16
Belevingseconomie	4	Bundeling van de losse onderdelen tot 1 marktproduct	13
Creative Industry	5	Bergen op Zoom moet een HBO opleiding Creative Industry krijgen	11
Belevingseconomie	6	Kies voor Cultuurhistorie en natuurlijk landschap	10
Belevingseconomie	7	Benutten van Stad van Stoet en Spel, natuur en water recreatie en woonomgeving	8
Logistiek en Procesindustrie	8	In 2025 liggen de kansen voor Bergen op Zoom bij Logistiek (VAL) en Procesindustrie (specialties)	7
Creative Industry	9	Een openluchtpodium/theater is een must voor Bergen op Zoom	7
Kenniseconomie	10	Kenniseconomie stopt de ontgroening	7
Kenniseconomie	11	Kenniseconomie volgt de bedrijven	3
Logistiek en Procesindustrie	12	Grootste bedreiging is het beslag op ruimte en tekort aan personeel	0

5. Sociale pijler

Datum: 3 april 2008
Locatie: Kellebeek college

Inleiding

Op donderdagavond 3 april is in het Kellebeek-college aan de Rooseveldtlaan door een 80-tal mensen gediscussieerd over de sociale toekomst van Bergen op Zoom. De aanwezigen hebben hun dromen, beelden en ideeën uitgewisseld over hoe Bergen op Zoom er in 2025 op sociaal-maatschappelijk vlak uitziet.

Na een welkomswoord door burgemeester Han Polman en een korte toelichting op het programma door avondvoorzitter Annemiek Beukman (directeur sector Maatschappelijke Dienstverlening) nam Paul Strack van Schijndel (Actorion) de aanwezigen mee met een aantal trends naar de toekomst toe, zoals:

- Technologische ontwikkelingen
- Globalisering en individualisering
- Beschikbaarheid informatie
- Ontgroening en vergrijzing
- Zorg (en/om) de oude dag
- Leven lang Leren
- Spanning tussen generaties
- Overheid treedt terug
- Preventie

Hierna daagde de Annemiek Beukman de aanwezigen uit om hun dromen, beelden en ideeën met elkaar te delen over hoe Bergen op Zoom er in 2025 uitziet op het gebied van jeugd & jongeren, veiligheid & leefbaarheid, leren, werken / vrije tijd / sport en zorg. Om de (mogelijke) toekomst zo tastbaar mogelijk te maken, werd gebruik gemaakt van factsheets, foto's, tekeningen en filmfragmenten. In alle subgroepen is geanimeerd gediscussieerd.

Tijdens de discussies zijn tekeningen gemaakt door Frans Pluijmakers, Albert Moelker en Eric Elich. De tekeningen zijn verwerkt in dit verslag.

Jeugd & jongeren

Tijdens de bijeenkomst stonden er drie trends centraal: Ontwikkelingen in het onderwijs, ontwikkelingen in de opvoedcultuur en ontwikkelingen in de samenleving

Tijdens de bijeenkomst is kort stilgestaan bij elke ontwikkeling, vervolgens zijn aan de aanwezigen drie stellingen voorgelegd met de vraag of men hierop wilde reageren. De stellingen zijn hier en daar wat ‘kort door de bocht’ gesteld, juist om bij de aanwezigen een discussie uit te lokken. Hieronder vindt u een kort verslag van de verschillende trends, de stellingen en de reacties die op de stellingen zijn gegeven.

<u>Ontwikkelingen in het onderwijs</u>

Wij zijn niet de eerste generatie die zich verbaast en soms zorgelijk kijkt naar de veranderingen die zich voordoen en de ‘uitspattingen’ van de jeugd. Kijkend naar het onderwijs dan is er de afgelopen jaren heel wat veranderd. Zo was er aan het eind van de negentiende eeuw een steeds groeiende deelneming aan het onderwijs.

Dit heeft ertoe geleid dat jongeren pas later de wereld van de volwassenen bereikten. De bevolking van jeugdland groeide daarmee aanzienlijk.

Het 'werkende leven' kwam voor veel jongeren niet meer meteen na de lagere school in zicht, zoals dat voor veel van hun ouders had gegolden, maar met een flinke vertraging.
Aan de andere kant krijgen jongeren meer dan voorheen een eigen plaats in de samenleving, maar tegelijkertijd duurt het steeds langer voordat ze binnentreden in de wereld van de volwassenen. Daarin schuilt iets 'paradoxaals': door mensen beter voor te bereiden op 'later' duurt het steeds langer voordat het echt zo ver is. Met die enorme groei van 'schoolland' komen nieuwe problemen op. Wanneer steeds meer mensen hoger opgeleid zijn, wordt het steeds lastiger voor jongeren met weinig of helemaal geen startkwalificatie: hoog opgeleiden verdringen laagopgeleiden. Daarnaast wordt schooluitval een steeds groter probleem. Wanneer heel veel mensen geen of weinig diploma's hebben, is de overstap naar een arbeidsmarkt die weinig kwalificaties vraagt niet bijzonder lastig. Maar wanneer iedereen een papiertje nodig heeft, krijgen juist die mensen die er niet in slagen dat te bemachtigen problemen.

Ook hier lijkt sprake van een paradox: we zien dat er steeds meer jongeren zijn die steeds langer en hoger opgeleid worden. We constateren tegelijkertijd dat je zonder een papiertje in je hand in de maatschappij een steeds slechtere start hebt. En tegelijkertijd zin we dat steeds meer jongere het onderwijs zien als een lastige verplichting, die je hebt naast tal van andere bezigheden.

Kortom: door de groeiende mogelijkheden voor (langere) deelname aan het onderwijs is het hebben van succes je eigen keuze. Als je geen succes hebt ligt dat aan jezelf. De druk die hierdoor op de jeugd wordt gelegd zal de komende jaren alleen maar groeien.

Stelling 1: Jongeren die het niet maken zijn losers!

Reacties:

- ➔ Jongeren met een lage opleiding of geen startkwalificatie zijn zeker geen losers. Een hoge opleiding is ook niet alles, want er zijn ook zeker 'handen nodig', zoals een timmerman of een loodgieter.
- ➔ Over het algemeen legt men te veel nadruk op het onderwijs, of de jeugd het 'goed' doet. Vrije tijd is ook erg belangrijk.
- ➔ Zorg dat de jeugd voldoende vrije ruimte heeft om zichzelf verder te ontwikkelen (leg niet teveel op aan de jeugd).
- ➔ Stimuleer de talenten van de jeugd, kijk naar wat iemand goed kan, in plaats van wat zijn of haar mindere kanten zijn. Ontwikkel de talenten van de jeugd binnen het onderwijs.
- ➔ Het zoeken naar geluk wordt steeds moeilijker, alhoewel je dat wel nodig hebt voor een succesvol leven.

<u>Ontwikkelingen in de opvoedcultuur</u>
Jongeren worden opgevoed in een onderhandelingscultuur, waarin persoonlijke ontwikkeling (autonomie) en vrijheid voorop staan. Jongeren kunnen hierdoor steeds minder omgaan met 'opgelegde' regels. Wanneer de jongeren voor het eerst de arbeidsmarkt betreden worden zij geconfronteerd met allerlei geldende 'wetten' en dienen zij onder een leidinggevende te werken. Dit leidt steeds vaker tot een teleurstelling in het begin van de carrière. De inperking van vrijheid leidt tot onvrede, deze onvrede brengt twijfel over zichzelf met zich mee, Deze twijfel leidt tegenwoordig zelf steeds vaker tot een 'quarter life crisis' van midden twintigers.

Naast de onvrede die er bij de jongeren heerst wanneer zij hun eerste stappen zetten op de arbeidsmarkt, komt een gebrek aan regels en structuur ook tot uiting in bijvoorbeeld het omgaan met geld: jongeren hebben steeds vaker schulden en ook tijdens het uitgaan kennen jongeren vaak hun grenzen niet meer, dit uit zich onder meer in het indrinken van de jeugd voordat zij de stad ingaan.

Kortom: de onderhandelingscultuur in de opvoeding brengt met zich mee dat de jeugd veel vrijheid kent en alles krijgt wat zij wil. Deze vrije onderhandelingscultuur strookt niet met de cultuur die er heerst in het arbeidsleven, waarbij je je aan de regels dient te houden en waar geen ruimte voor onderhandeling bestaat.

Stelling 2: een goede opvoeder houdt zijn kinderen kort!

Reactie:

- ➔ De aanwezigen gaven aan dat een goede opvoeder in staat is om een balans te vinden tussen regels en vrijheid. Kinderen en jongeren vragen vaak zelf om duidelijke regels, zodat zij een houvast hebben in het leven. Daarnaast is het belangrijk dat kinderen en jongeren vrijheid krijgen om zich verder te ontwikkelen en de wereld te ontdekken. Dus vrijheid binnen duidelijke regels.
- ➔ Vrijheid is voor de jeugd ook belangrijk om 'fouten' te kunnen maken; je leert immers van de fouten die je maakt.
- ➔ Tegenwoordig zie je ook op de werkvloer dat er veel meer 'onderhandelingsvrijheid' bestaat. Een opvoedstijl sijpelt door in het werkende leven.

<u>Ontwikkelingen in de samenleving (informatiemaatschappij)</u>
Jongeren hebben meer dan welke andere groep in de samenleving geprofiteerd van alle mogelijkheden van de informatiemaatschappij. Voor hen leidt een mobiele telefoon en internet tot ongekende mogelijkheden voor contact met mensen uit alle continenten van de wereld. De buren of mensen uit dezelfde wijk zijn hierdoor minder nodig en minder interessant. Dit leidt tot het verdwijnen van de samenhang in de Bergse samenleving.

Kortom: in 2025 hebben de Bergse jongeren elkaar niet meer fysiek nodig, want de contacten die zij hebben via internet zijn meer dan voldoende.

Stelling 3: 'the sky is the limit' in 2025, de Bergse cultuur is dan niet meer.

Reactie:

- ➔ De Bergse cultuur zal altijd blijven bestaan, maar duidelijk is wel dat de wereld groter wordt door de digitalisering. De aanwezigen jongeren gaven aan via het internet veel nieuwe contacten op te doen en vaak te 'surfen' op het internet. Toch blijft het 'lijfelijke' contact erg belangrijk.
- ➔ De aantrekkingskracht van internet bestaat met name uit het feit dat je makkelijker met elkaar praat; communiceren wordt makkelijker.
- ➔ Internet blijft een hulpmiddel: het internet hoeft het belang van het 'lijfelijke' contact niet te verdringen.

Veiligheid & leefbaarheid

In de werkgroep Leefbaarheid en Veiligheid is aan de hand van 3 thema's gediscussieerd over de beelden voor de toekomst. Het ging om de thema's: politie, leefgedrag en veiligheid op straat. Per thema is kort teruggeblikt naar de situatie in 1991, de situatie nu en mogelijke ideeën voor de toekomst. Dat laatste door twee uitersten tegenover elkaar te stellen, met het idee om de gedachten over het thema te prikkelen.

Politie

Naar aanleiding van twee filmfragmenten (1. Robocop: de technologie moet in de toekomst de politie zijn, 2. Demolition Man: een sociale, vriendelijke politie in een samenleving waar bijna geen criminaliteit heerst), wordt vanuit de werkgroep aangegeven dat men het liefst een toekomst als in fragment 2 ziet (sociale maatschappij). Wel wordt door sommigen opgemerkt dat daarvoor misschien eerst een vorm van fragment 1 nodig is: hard optreden.

Een van de aanwezigen stelt de vraag in hoeverre we bereid zijn om de persoonlijke vrijheid in te leveren voor algemene veiligheid.
Door een ander wordt opgemerkt dat het gaat om het herkenbaar maken van problemen, zonder dat de sensatie een overheersende rol gaat spelen. De media spelen daarin soms een verkeerde rol.

Als belangrijkste punten voor de toekomst worden opgeschreven:

- Er moet in 2025 een politie zijn waar iedereen respect voor heeft, terwijl de politie ook met respect voor de burgers moet kunnen optreden; het gaat om een tweerichtingsverkeer;
- Wetgeving is een goede basis op handhavend op te treden, maar de rechter moet dan wel uitgaan van de bedoeling van de wet zodat de criminelen niet door de mazen glippen. Bovendien moet de wetgeving de privé-persoon beschermen tegen represailles van criminelen.

Leefgedrag

Zijn we straks aan de buis gekluisterd met bijvoorbeeld de Wii of kunnen we gewoon de straat op en lossen we het samen op? Dat is de vraag die naar aanleiding van de presentatie wordt gesteld.

Leefbaarheid wordt in zijn algemeenheid als probleem ervaren. Door een van de aanwezigen wordt aangegeven dat het sociale element niet weg is door achter de pc te zitten. Op dit moment kun je met je mobieltje ook al het internet op en in de toekomst maken steeds meer mensen van die mogelijkheid gebruik.
Door iemand anders wordt opgemerkt dat men elkaar wel blijft opzoeken, maar niet meer op straat.
Weer een ander geeft aan dat je ook niet per se met iedereen overweg moet kunnen.
Verder wordt opgemerkt dat je je veilig op straat voelt als je de situatie kunt inschatten.

Als punt voor de toekomst wordt opgeschreven:

- “Ik wil gewoon de straat op/ de natuur in, als het veilig is”; het is veilig als je de situatie kunt inschatten en technologie kan daar een bijdrage aan leveren door bijvoorbeeld een alarmknop op elk mobieltje te hebben die je kunt indrukken als je hulp nodig hebt. Daardoor durf je elkaar ook aan te spreken.

Veiligheid op straat

Gaat het in 2025 om Big Brother is watching you (technologie) of is sociale controle (zoals buurtpreventie) van belang?
Door een aantal aanwezigen wordt aangegeven dat niet alleen de politie of de buurtpreventie of door middel van technologie moet worden ingegrepen: iedereen moet dat kunnen en willen doen. Er moet een situatie ontstaan dat mensen de durf hebben om elkaar aan te spreken.

We zijn op dit ogenblik ‘angstminded’ en de media speelt daar regelmatig op in waardoor de angst aangewakkerd wordt.

Als belangrijkste punten voor de toekomst worden opgeschreven:

- Iedereen moet kunnen ingrijpen en daarin ondersteund worden;
- In 2025 is er een versterkt vertrouwen in elkaar;

- We willen zelf het nieuws gaan bepalen in plaats van dat alleen door de krant te laten doen; dat zorgt voor de juiste invloed op de maatschappij.

Leren

De discussie in de subgroep start met de constatering dat jonge kinderen al vroeg moeten leren om zich te kunnen handhaven. Handhaven in een omgeving waar veel eisen aan kinderen worden gesteld; eisen op het gebied van sociale vaardigheden en het om kunnen gaan met wisselende omstandigheden en situaties (eigen omgeving thuis, peuterspeelzaal of kinderopvang, school, een plaats

verwerven in verschillende groepen, omgaan met de diverse normen, waarden en regels in de wisselende situaties). Uit de discussie blijkt dat er overeenstemming is voor wat betreft het leren zich te handhaven, maar dat er verschillend wordt gedacht over de kwetsbaarheid van de kinderen in deze omstandigheden en situaties. Veel deelnemers aan de discussie spraken over het te beschermd opvoeden van kinderen, hierdoor kan het beeld van “schijnzelfstandigheid” ontstaan. De omstandigheden en situaties waarin de kinderen terecht komen zijn vaak door ouders goed afgeschermd en anders eisen ouders dit wel van de leiders van de peuterspeelzaal, kinderopvang, school en de vereniging of club. Zorgt de “schijnzelfstandigheid” er niet voor dat de kinderen te weinig weerstand aanleren voor later? Wordt kinderen wel geleerd om hun vaardigheden toe te passen in een voor hen onbekende situatie?

Een aantal deelnemers was erg pessimistisch over de toekomst van het onderwijs. Zij waren de mening toegedaan dat het individualisme te ver was doorgeslagen. De scholen moesten terug naar de klassieke vorm en wijze van lesgeven. De school moest een bijdrage leveren aan het terugbrengen van een aantal waarden en normen; het leren dat je rekening met elkaar dient te houden, iets overhebben voor een ander, niet altijd je zin krijgen, enz.

De Brede School wordt niet als de school van de toekomst gezien. De meerderheid van de deelnemers heeft twijfels bij het alles onder één dak brengen; een veelvoud van activiteiten voor jong tot oud. Bij verschillende activiteiten horen verschillende omgevingen en omstandigheden; hierdoor leren kinderen om te gaan met wisselende situaties en wordt van hen verwacht en geëist dat aangeleerde vaardigheden in praktijk worden gebracht.

Ook zijn er twijfels over het systeem om kinderen en jongeren alleen maar “oplossend” te laten leren. Oplossend in de zin dat zij op zoek moeten gaan naar het antwoord van een opgegeven opdracht; met een docent als “coach”. Het leren moet meer het systeem worden van ‘sturend” en “oplossend”. Naast het zelfstandig werken dient de docent ook weer klassikaal les te geven (“sturend”). Voor jongeren op het voortgezet onderwijs en zeker in het beroepsgericht onderwijs zou de meer klassieke vorm van lesgeven opnieuw geïntroduceerd moeten worden. Hierbij dient nadrukkelijk gewerkt te worden aan een imagoverbetering van het beroepsonderwijs. Het uitoefenen van een beroep of ambacht zal in de toekomst meer status moeten krijgen. Als suggestie is hierbij nadrukkelijk het “gildensysteem” genoemd; het systeem waarop een jongere het beroep in de praktijk van een ervaren vakman leert,

in een combinatie van leren en werken. Durf ruimte voor verschillen in leren maken; sluit aan bij de vaardigheden en interesse van jongeren.

Niet alle senioren zijn niet in staat hun eigen weg uit te stippelen. Deze groep senioren zal begeleiding en ondersteuning nodig hebben om zich de vaardigheid eigen te maken van “levenslang leren”. Levenslang leren zal een houding moeten worden om zich in de steeds individualiserende en technisch ingewikkelder wordende samenleving staande te kunnen houden. Jongeren zouden hierbij een belangrijke een rol kunnen en moeten spelen.

Werken, vrije tijd & sport

Sport / vrije tijd

- Geen verplichtingen bij ongeorganiseerde sport:
  De groep was zeer verschillend van mening, de een vindt die verplichtingen niet erg en vindt het daarnaast ook leuk om vrijwilligerswerk te doen bij een sportvereniging, de ander wil gewoon sporten als het hem/haar uitkomt.
- Ongeorganiseerde sport heeft toekomst:
  Omdat de individualisering toeneemt werd dit als gevolg genoemd. Op de vraag of verenigingen wel voldoende zijn toegerust om de trends en ontwikkelingen op te vangen werd niet/nauwelijks gereageerd. Men weet het niet, maar men heeft ook geen idee wat hieraan te doen buiten het feit dat de gemeente wel moet faciliteren
- Op school sporten een must:
  Een duidelijk standpunt. Als je jong begint met op school sport en bewegen tot het dagelijkse takenpakket te laten behoren dan komt het wel goed met de achterstand in bewegen.
- Sport is leeftijdgebonden:
  Bedoeld werd dat er sporten afvallen naarmate je ouder wordt. De groep is/was niet echt op de hoogte wat er allemaal mogelijk is in Bergen en voor welke leeftijdsgroepen.
- Technologische ontwikkelingen bepalen
  Door ontwikkeling in de technologische toepassingen ook in de sport is er veel mogelijk. De groep kon zich nog niet voorstellen hoe dit er in de toekomst zou moeten gaan uitzien. Ook was niet iedereen op de hoogte van E-gamen en Wii-games. Er zijn in Nederland al veel voorbeelden van innovatieve playgrounds. Helaas ontbrak de tijd om hier iets over te vertellen om de groep een idee te geven.
- Vergrijzing t.a.v. ontgroening, hoe ga je hier mee om?
- Trends (nog) niet duidelijk
- Sporten en recreëren lopen in elkaar over.

Arbeidsmarkt / participatie

Stelling: Het beroepsonderwijs sluit niet aan bij de vraag op de arbeidsmarkt.

Hier ontstond feitelijk geen discussie over, men was het wel eens met de stemming. De vraag spitste zich vervolgens meer toe op hoe dit te voorkomen. In eerste instantie richtte men zich op vestiging van een HBO (technische richting) in Bergen op Zoom om vooral de meer technologisch ontwikkelde industrie beter te kunnen bedienen. Ook kijkend naar de positie van Bergen op Zoom tussen Rotterdam en Antwerpen.

Op de vraag wat dan te doen met de grootste groep lager opgeleiden (moet je daar niet meer in investeren) kwam geen echt antwoord. Echte dromen behalve dus een HBO in Bergen op Zoom leverde dit niet op. Ook het feit dat ongeveer 60% van de beroepsbevolking van Bergen op Zoom woont en werkt in die gemeente, leverde geen andere inzichten op.

Wel werd er nadrukkelijk gesteld door de groep dat het onderwijs in het algemeen meer dynamisch moet zijn en beter moet kunnen inspelen op de vraag. In het algemeen werd

dus wel gesteld dat het onderwijs goed moet kijken naar de vraag op de arbeidsmarkt en daarin zou moeten kunnen sturen.
Ook kwam er nog naar voren dat het huidige onderwijs (persoonlijke ervaring) log is en geen prikkels biedt.
Daarnaast is er geen goede aansluiting tussen bijvoorbeeld het VMBO en MBO / HBO.

Wat nog wel uitgesproken werd is dat de gemeente wat betreft de economische ontwikkelingen regionaal moet blijven kijken.

Zorg

In de thema groep "Zorg" hadden zich zo'n vijftien mensen samengevoegd om te praten over het thema ***'Hoe ziet de zorg in Bergen op Zoom er in 2025 uit?' (17 jaar later)***

Veel deelnemers van de groep zijn ofwel vrijwilliger of beroepsmatig verbonden/werkzaam binnen een organisatie op het gebied van de zorg(verlening). Slechts één persoon was niet gebonden aan een zorggerelateerde organisatie in Bergen op Zoom.

De leeftijdsopbouw in de groep was ongeveer als volgt:

1. jeugd/jongvolw.(12 tot 21 jaar), 2 personen
2. Volwassenen (22 tot 54) 8 personen
3. ouderen (55+); 5 personen

De terugblik op de zorg 17 jaar geleden:
De gespreksleider vroeg de aanwezigen om in gedachten terug te gaan naar het jaar 1991 en daarbij de beelden op te roepen die men heeft over de zorg destijds. De volgende opmerkingen werden geplaatst:

- Over kanker kon je nog niet spreken
- Ouderen gingen gemakkelijker naar een verzorgingstehuis
- De zorg was aanbod gericht

Anno 2008 is het volgende beeld waar te nemen:

- Patiënten/zorgvragers zijn veel mondiger geworden
- ouderen zijn steeds mobieler geworden

Op de vraag*: Welke mensen hebben volgens u zorg nodig? (beeldvormend)* werd zeer wisselend geantwoord.

De dromen (ideaalbeeld) waren:

- Zorgen om elkaar, niet zij of aparte zorggroep, maar WIJ!
- Ook geestelijke zorg verlenen bij een ziekte/in een zorgproces
- Meldpunten opzetten voor buurtbemiddelaar. Bij deze meldpunten moet kenbaar worden gemaakt welke personen zorg nodig hebben?
- Woon- en leefomgeving voor jong en oud / arm en rijk / allochtoon en autochtoon met voorzieningen op maat / in de buurt.
- In de woonvormen dienen mensen zelf hun vrijetijdsbesteding te kunnen bepalen.
- In 2005 een gezonde levensstijl uit vrije wil.
- Hoe: meer voorlichting / preventie. Vanuit bewustwording de eigen verantwoordelijkheid nemen c.q. de consequenties aanvaarden.

- Concurrentie in de zorg is niet goed, geen marktwerking dus!
- Stel je open voor een ander. Evenwicht herstellen in de maatschappij.
- Te veel welvaartsziekten, de voedselconsumptie is hier heel erg van belang
- Betere voeding: Overheid moet nog meer doen aan voorlichting over voeding
- Vet-tax dient te worden ingevoerd
- Meer preventie
- Zorg op maat dient te worden geleverd
- Bij het bieden van zorg: de mens centraal stellen.

Overwegend gingen de dromen over een goed leven voor mensen met beperkingen door ouderdom (o.a. ziektebeeld diabetes).

De trends die de deelnemers zien zijn:

- Steeds meer zorg buiten de instelling verlenen
- Teveel papieren “rompslomp” in de zorg, specifiek is dit genoemd in het kader van de individuele voorzieningen. Deze trend wordt niet als wenselijke ontwikkeling gezien.
- Te weinig vrijwilligers onder de 50 jaar.

Samenvatting en rangschikking besproken onderwerpen

Na een korte pauze kwamen de deelnemers weer terug in de grote zaal. Daar werden de discussies die in de verschillende groepen hadden plaatsgevonden met elkaar uitgewisseld. Aan de aanwezigen is gevraagd om aan te geven welke onderwerpen zij het allerbelangrijkst vinden voor de toekomst (zie tabel hieronder).

Top-3 besproken punten per onderwerp:	Score alle aanwezigen	Rangorde totaal
Jeugd & Jongeren		
Hoge opleiding is ook niet alles, want er zijn ook ‘handen nodig’. Belangrijk is het ontwikkelen van talenten. Hiervoor is vrije ruimte nodig; de druk om te presteren mag niet te groot worden.	14	5
Een goede opvoeder brengt balans tussen regels (houvast) en vrijheid.	17	3
De Bergse cultuur blijft bestaan, maar de wereld wordt groter door de digitalisering.	0	
Veiligheid & leefbaarheid		
Politie: Er moet respect zijn voor de politie / politie moet respect hebben voor de burgers (2-richtingsverkeer). Wetgeving moet de privé-persoon beschermen (geen represailles).	14	5
Leefgedrag: ‘Ik wil gewoon de straat op / de natuur in, als het veilig is’. Technologie kan daaraan een bijdrage leveren.	5	9
Veiligheid op straat: Iedereen moet kunnen ingrijpen en daarin ondersteund worden. Versterkt vertrouwen in elkaar. Zelf het nieuws bepalen (niet alleen de krant).	16	4
Leren		
Basisschool: Kinderen moeten sneller leren om zich te handhaven. Normen en waarden vanuit brede perspectieven. Probleem is de kwetsbaarheid / de ‘schijnzelfstandigheid’ zorg voor weinig weerstand later.	3	10

	Brede school: Bij verschillende activiteiten horen andere omgevingen / mensen. Probleem (oplossend / sturend): Indien het gilde-systeem moeilijk is. Ruimte voor verschil.	1	11
	Ouderen: kunnen eigen weg niet uitstippelen. Hele leven leren (kennis / sociale vaardigheden).	8	8
Werken, vrije tijd & sport			
	HBO-opleiding in Bergen op Zoom.	9	7
	Sporten en recreëren lopen in elkaar over.	1	11
	Onderwijs / overheid / ondernemers.	10	6
Zorg			
	In 2005 een gezonde levensstijl uit vrije wil. Hoe: meer voorlichting / preventie. Vanuit bewustwording de eigen verantwoordelijkheid nemen c.q. de consequenties aanvaarden.	8	8
	Woon- en leefomgeving voor jong en oud / arm en rijk / allochtoon en autochtoon met voorzieningen op maat / in de buurt.	31	1
	Bij het bieden van zorg: de mens centraal stellen.	22	2

Op het eind van de avond kon men toegangskaartjes voor "samen met Dré" trekken, door een van de balonnen met het touwtje naar beneden te halen. 5 gelukkigen kunnen met een partner op 26 mei naar de happening rondom André Hazes in de Amsterdam ArenA.

6. Ruimtelijke pijler

Datum: 9 april 2008
Locatie: Frisia boot

Rondvaart met de Frisia

‘De stamtafel’

Notulen Annely Rijsdijk

Burgemeester Han Polman opent de bijeenkomst en heet iedereen van harte welkom.

De pijlerbijeenkomst over de ruimtelijke ontwikkeling in de gemeente Bergen op Zoom is de derde en laatste. De sociale en economische pijlerbijeenkomsten hebben reeds plaatsgevonden. Uit deze drie bijeenkomsten wordt een gezamenlijke visie opgesteld. Deze visie wordt aan de inwoners van de gemeente Bergen op Zoom gepresenteerd. De burgemeester geeft het woord aan de gespreksleider, de heer Giel Janssen, oud-wethouder gemeente Bergen op Zoom en burgemeester van Cromstrijen.

Giel Janssen dankt de aanwezigen voor hun betrokkenheid bij de ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Bergen op Zoom en vraagt een aantal gasten naar de verwachting voor deze bijeenkomst. Onder de gasten zijn een aantal raadsleden aanwezig.

Giel Janssen geeft een toelichting over de opzet van de bijeenkomst.
Er is een stamtafel waaraan deskundigen zitten. Aan de deskundigen worden stellingen voorgelegd waarover zij gaan discussiëren. Na de discussie worden de stellingen in groepen (per tafel) besproken. In iedere groep is een persoon van de gemeente aanwezig die voor de verslaglegging zorgt. Deze verslagen worden na het verslag van de stamtafel weergegeven.
De stamgasten worden voorgesteld:

- Jan van Reijen, directeur Brabantse Milieufederatie – deskundige natuur
- Sanne Janssen Van Groesbeek, Soeters Van Eldonk Architecten – deskundige stedelijke ontwikkeling
- Gerard van Keken,– deskundige toerisme
- Arn van der Vorst, directeur Mepavex Logistics / werkgeversbestuurder – deskundige bedrijvigheid

Natuur

De natuur in Bergen op Zoom en in het bijzonder de Brabantse Wal wordt door inwoners van de gemeente Bergen op Zoom gekoesterd en moet daarom vooral voor hen toegankelijk zijn.

Om woningen te realiseren kan worden gekozen voor inbreiding. Inbreiding spaart de natuur.
De kwaliteit van de stad kan door combinatie van bebouwing met natuur/water worden versterkt. Als voorbeeld wordt drijvende woningen genoemd.
Om ruimte intensief te gebruiken kunnen woontorens een oplossing bieden.

1e stelling: met nieuwbouw de hoogte ingaan zodat de natuur wordt bespaard of landgoederen creëren?

Reacties:
Tafel van Frans van Loon

- Natuur- en ecologische gebieden behouden;
- Verdichten is goed en geeft een mooi contrast ten opzicht van groen;

- Inbreiding biedt kansen door bedrijventerreinen en nieuwbouwwijken te verdichten;
- Scheiding tussen steden en dorpen behouden.

Tafel van Brigitte Broijl
- Uitbreidingen in het buitengebied zijn heel voorzichtig mogelijk;
- Auvergnepolder is een waardevol gebied, hier niet aankomen;
- Binnenstad verdichten door jongeren en ouderen in compacte woonvormen centreren;
- Bewoners deels verantwoordelijk maken voor behoud natuur.

Bedrijvigheid
Bergen op Zoom, gelegen tussen Antwerpen en Rotterdam is voor bedrijven een goede vestigingslocatie. Met de komst van de A4 wordt dit versterkt.
Bergen op Zoom dient de keuze te maken op het gebied van bedrijvigheid wel of niet verder te willen groeien en te kiezen waar wel en waar geen industrie te ontwikkelen.
Als de keuze wordt gemaakt om bedrijvigheid aan te trekken, gaat de voorkeur uit naar hoogwaardige bedrijvigheid.

In verband met de vergrijzing, waardoor de beroepsbevolking afneemt, vraagt men zich af voor wie de bedrijvigheid (werkgroei) moet toenemen. De huidige leegstand van bestaande bedrijfsgebouwen wordt aangehaald.

2e stelling: in Bergen op Zoom meer werkgelegenheid bieden? Of wonen en werken scheiden? Of integreren?

Reacties:
Tafel van Henk de Groen
- Leegstaande bedrijfspanden beter benutten;
- Bestaande industrie behouden en de industrie alleen uitbreiden met specialistische industrie waar Bergen op Zoom 'trots' op kan zijn.

Tafel van Jesse van Tetterode
- Voor de bedrijvigheid die Bergen op Zoom wil hebben is geen gekwalificeerd personeel beschikbaar, daarom is het van belang om goede opleidingen te bieden;
- Vrachtverkeer vanuit de Theodorushaven dient niet over de Halsterseweg te rijden, maar langs Randweg Noord.

Om het industrieterrein op- en af te rijden zijn er twee routes die het gebied ontsluiten; de Halsterseweg en Randweg Noord. Een logistieke oplossing zou transport over het water kunnen zijn.
Opgemerkt wordt de dat de spoorlijn aan de westkant van Bergen op Zoom te weinig voor transport wordt benut.

Toerisme
Bergen op Zoom is rijk aan kunst en cultuur, maar in relatie tot het toerisme wordt hier weinig mee gedaan. Vraag is of we Bergen op Zoom als toeristische trekpleister op de kaart willen zetten. De meningen zijn hierover verdeeld. En is het stuurbaar om 'kwaliteitstoerisme' naar Bergen op Zoom te halen?

Bergen op Zoom dient geen kopie te worden van andere steden met historische waarde. Bestudeerd moet worden welke kwaliteiten Bergen op Zoom heeft en hoe aansluiting te vinden op deze kwaliteiten.
Bij de identiteit van Bergen op Zoom hoort zeker de Brabantse Wal. Natuur kan wel degelijk een rol spelen in de toeristische profilering van Bergen op Zoom, maar we moeten hier voorzichtig mee omgaan.

Met toerisme wordt een link gelegd naar wonen. Wanneer men zich ergens vestigt wordt er niet alleen gekeken naar plezierig werk en wonen, maar ook naar de charme die een stad uitstraalt.

Een natuurlijke zonering wordt gevormd door de snelweg, die als schutting kan dienen tussen de rustige en drukke kant. Opgemerkt wordt om deze drukke kant niet naar de rustige kant te verplaatsen.

3e stelling: Bergen op Zoom als toeristische trekpleister op de kaart zetten?

Reactie:
Tafel van Ingrid Kosters

- Bergen op Zoom door middel van activiteiten onderscheiden van andere steden. Een jaarmarkt (Krabbefoor) en Jazzfestival worden in andere steden ook georganiseerd. Baselius is uniek. Bergen op Zoom op de kaart zetten als de stad van stoet en spel.

Wonen en Ruimte

Om natuur te besparen wordt als suggestie voorgedragen beleid in te zetten om van de drie woonkernen, Halsteren, Lepelstraat en Bergen op Zoom, één woonkern te maken.
De experts zijn het echter met elkaar eens dat de eigen identiteit van de dorpen en de stad benadrukt moet blijven worden en daarom de drie woonkernen afzonderlijk te behouden.
Het karakter van een kleine kern kan bruisend zijn. Activiteiten die plaatsvinden moeten passen bij de schaal van de kern. Inwoners van een kleine kern zijn zich bewust dat er weinig voorzieningen aanwezig zijn.

- In het vigerende bestemmingsplan Lepelstraat staat de 'Ster' opgenomen, als mogelijkheid voor beperkte bedrijvigheid.
- Wie uit Lepelstraat wil deze ontwikkeling?
- Bij ontwikkelingen langs de A4, moet men infrastructureel de juiste keuzes te maken. Opgemerkt wordt om in ruil voor nieuwe industrie langs de A4, de industrie op een 'verkeerde' plaats in Bergen op Zoom weg te halen.

4e stelling: De identiteit van de drie woonkernen behouden of binnen de groeiende kernen naar verdichting zoeken?

Reacties:
Tafel van Johan van Beek
Als voorbeeld wordt Den Haag en Scheveningen genoemd. Deze zijn in het verleden aan elkaar gegroeid.
De conclusie wordt getrokken dat identiteit niet alleen fysiek is!

Tafel van Caroline Jacobs

- De kracht van Bergen op Zoom bestaat uit een diversiteit aan woonmilieus. Deze identiteit van woonmilieus doortrekken in stedenbouw en architectuur;
- Halsteren ontwikkelt zich goed en de mensen die kiezen voor Lepelstraat hebben het er voor over om naar de voorzieningen toe te rijden.
- Mensen kiezen de woonomgeving die goed bij hun past.

De burgemeester sluit de avond af en bedankt iedereen voor de betrokkenheid. De opbrengst van de tafelgesprekken wordt in de visie meegenomen. De visie wordt deze zomer gepresenteerd.
De scholen binnen de gemeente worden over de toekomstvisie aangeschreven, zodat leerlingen spreekbeurten kunnen houden over wat zij belangrijk vinden voor de toekomst van Bergen op Zoom.

‘De tafel van Peter Berben’

Natuur

- Natuur sparen door inbreiding wordt als positief gezien.
- Uitbreiding van wonen, bedrijvigheid of industrie wordt niet op prijs gesteld, wel moet juist de kwaliteit omhoog.
- Houd rekening met het feit dat veel bedrijventerreinen (in de huidige vorm) verdwijnen.
- In plaats van bovenstaande zou er meer aandacht moeten komen voor het invullen van het landschap door combinaties van functies (dus niet louter natuur of bedrijven). Hierbij viel ook de term ‘werklandschappen’.

Bedrijvigheid

- In het verlengde van het vorige punt is er discussie gevoerd over de combi-functie wonen en werken op één plaats. Qua efficiënte invulling werden voordelen gezien, maar wat betreft ‘de kwaliteit van leven’ waren er vraagtekens.
- Als er bedrijvigheid aangetrokken moet worden, dan bij voorkeur hoogwaardige bedrijvigheid. Hier zou ook intensiever door de overheid (lees: gemeente) op gestuurd moeten worden.
- Veel steun is er voor het idee om het water veel meer als een transportmogelijkheid te zien.
- Opvallend is verder dat in de discussie de A4 geen rol speelde.
- Over het algemeen werd opgemerkt dat Bergen op Zoom zich sowieso meer op het water zou moeten richten.
- Bedrijventerreinen op nieuwe locaties worden niet als logisch gezien; de deelnemers aan de tafel merken op dat eerst maar gebruik van de leegstand gemaakt moet worden.
- Als Unique Selling Point voor Bergen op Zoom wordt met name de verscheidenheid van landschap gezien.

Toerisme

- Er moet gestreefd worden naar kleinschalig toerisme.
- Hierbij vallen de termen kwaliteitstoerisme en selectief toerisme.
- Het is belangrijk dat de monumenten in het algemeen, het monument bij uitstek ‘de vastenavend’, beschermd worden tegen de massa.
  Bergen op Zoom mag niet “verworden tot een sprookjespark.”
- Ook bij dit onderwerp wordt geconstateerd dat er te weinig oog is voor het water, terwijl daar volgens de groep wel meer dan voldoende mogelijkheden liggen.
- Tevens werd een concreet idee gelanceerd om de aanstaande cruiseterminal van Vlissingen in te zetten voor het aantrekken van (financieel draagkrachtige) dagjesmensen.

Wonen

- Laat de dorpen los van elkaar met ieder hun eigen identiteit.
- Stap van het idee af dat ouderen in dorpen willen wonen. Ouderen vinden het juist prettig in de stad te wonen met alle voorzieningen bij de hand en veel levendigheid om zich heen.

- Maak geen zorgflats. Maak juist voorzieningen waarbij ouderen actief kunnen zijn en niet teveel gepamperd worden.
- Ontwikkel Noordland door water te winnen en de industrie te verdrijven richting A4.

‘De tafel van Caroline Jacobs’

Tafeldiscussie met de volgende VIP’s:
Anita Nuiten (directeur woningstichting Soomland); Thomas Filthaut (Soomland); Arno Jordans; Alex Beets; Jos van de Haar; Sanne Schelfaut; Anne- Marie Vrijenhoek en Caroline Jacobs (notulen).

Natuur

Tijdens de discussie is besproken dat de natuur en in het bijzonder de Brabantse Wal moet worden gekoesterd. Dat houdt in dat de verstedelijking moet plaatsvinden met inbreiding en niet langer met uitbreiding van de steden en dorpen. Bovendien wordt de kwaliteit belangrijker dan de kwantiteit. Met intensief ruimtegebruik zoals woontorens en drijvende woningen kunnen creatieve oplossingen worden gevonden. De A58 moet een harde grens zijn voor de stad. Daarnaast is het van belang om de natuur deels belevingswaarde te geven en deels juist af te sluiten voor re-creanten. De belevingswaarde kan worden versterkt door passende horeca (bijvoorbeeld Jagersrust) te realiseren bij de natuur en in goede wandel- en fietsroutes te voorzien. De Brabantse Wal is een belangrijke drager van het landschap die de structuur versterkt. Het reliëf moet zoveel mogelijk worden benadrukt.

Het groen in de stad dient versterkt te worden. De krimp van de bevolking vanaf 2020, biedt een kans om verstening tegen te gaan. Overigens is de gezinsverdunning hierbij ook een belangrijke trend. Het is van belang om de sociale structuur van Bergen op Zoom overeind te houden en nieuwbouw zoveel mogelijk te beperken door sommige wijken te revitaliseren (bijvoorbeeld Oost en Borgvliet) en goede wijken vitaal te houden. Voorkom verpaupering van de Plaat. Langeweg is een goed voorbeeld van ISV. Gageldonk wordt een grote uitdaging voor stedelijke vernieuwing. Verrommeling van het buitengebied is een andere zorg. Ook landgoederen kunnen verrrommelend werken.
De nieuwbouwprojecten moeten een echte Bergse identiteit krijgen. De invulling van het Ribbensterrein is een voorbeeld van nieuwbouw, dat mooi aansluit op de bestaande stad.

Bedrijvigheid

Het moet voorkomen worden dat er langs de A4 bedrijven (autoshowroom-lint) worden gevestigd. Het is goed dat Philip Morris de sprong over de snelweg niet heeft gemaakt. Bedrijven met een binding met Bergen op Zoom verdienen de voorkeur, omdat er minder kans is dat ze elders worden gehuisvest. Dienstverlening heeft voor Bergen op Zoom de toekomst met als voordeel een hoge arbeidsquote en weinig milieubelasting. Het is van belang om hbo-opleidingen naar Bergen op Zoom te trekken. De gemeente is kwetsbaar als ze te afhankelijk is van grote multinationals als Sabic en Philip Morris. Het is van belang om verbreding te zoeken in de werkgelegenheid en opleidingen. Specialistische bedrijvigheid op het gebied van techniek en innovatie moet worden gekoesterd.
De bestaande bedrijventerreinen dienen beter uitgenut te worden om te voorkomen dat er onnodig nieuwe bedrijventerreinen worden aangelegd, terwijl de bestaande terreinen verpauperen en bedrijfsgebouwen leegstaan.

Voor de fileproblemen zullen oplossingen moeten worden gezocht in openbaar vervoer, de combinatie van wonen en werken (dichter bij elkaar), telewerken (gedeeltelijk) en flexibele werktijden. Hierbij zal ook van belang zijn om soms echt vrij te zijn zonder dat de PDA van de zaak alsmaar aandacht eist, kortom de zondagsrust terug invoeren! Samenwerking wordt steeds belangrijker, we moeten regionaler gaan denken.

Toerisme

Geconstateerd wordt dat de kracht van Bergen op Zoom de historische binnenstad is en de ligging tussen bossen, heide en water. De potenties moeten beter worden uitgenut door wandel- en fietsroutes aan te leggen en te promoten. Het water van de Binnenschelde moet weer zout worden, Bergen op Zoom aan zee… De verzilting is een kans voor watersport en alle daaraan gerelateerde zaken. Ook de Brabantse Wal moet een sterk merk worden om toeristen te trekken. Dit vereist samenwerking met andere gemeenten en het ontwikkelen van een gezamenlijke visie. Om toerisme en recreatie in het buitengebied te stimuleren moet verrommeling, zoals bijvoorbeeld bij Heimolen, worden tegengegaan. Alle toeristisch recreatieve initiatieven moeten op elkaar worden afgestemd en in samenhang worden bezien. Hierbij worden de golfbaan, een camping en de jachthaven genoemd.

Wonen

Bergen op Zoom is een goede stad om in te wonen, omdat er een grote diversiteit aan woonmilieus aanwezig is. Halsteren ontwikkelt zich goed, maar in Lepelstraat is het moeilijk om de voorzieningen op peil te houden. Mensen die ervoor kiezen om te wonen in Lepelstraat of het buitengebied moeten op de koop toenemen dat zij afhankelijk zijn van andere kernen voor de voorzieningen. De dorpen en de stad moeten vooral niet aan elkaar vast worden gebouwd, om de eigen identiteit te benadrukken. De diversiteit van woonmilieus moet worden doorgetrokken in de stedenbouw en architectuur. Voor woningen in 2025 zal nog meer dan nu de eigen identiteit van de wijk, de kwaliteit van de woning en de openbare ruimte van belang zijn en de mogelijkheden om privacy te waarborgen.

‘De tafel van Brigitte Broijl’

Aanwezige gasten tafel Brigitte:
Peter Slijpen (raadslid); René Suijkerbuik; Heiner Renier; Hans Smeenk; Jac de Crom; Gerda vd Ploeg; Carlo Martens.

Natuur

Aan tafel wordt opgemerkt dat er ten opzichte van bebouwd gebied een fors deel groen in en rond Bergen op Zoom aanwezig is. Er moet zorgvuldig met de aanwezige natuur worden omgegaan; de Brabantse wal is uniek en moet worden gekoesterd.
Toch wordt ook ingezien dat er behoefte is aan woningen en een kwalitatief goede woonomgeving. Dat betekent dat er in eerste instantie gekozen moet worden voor inbreiding om natuur te ontzien, maar wel tot op beperkte hoogte. Zodra de leefomgeving te ‘krap’ wordt, zal ook een beroep kunnen worden gedaan op het buitengebied. Sommigen opperen daarbij niet verder te gaan dan de Brabantse Wal.

Een belangrijke stelling daarbij is dat woningbouw niet per se natuur hoeft uit te sluiten. Door zorg te dragen voor de ontwikkeling van natuur op en rond de woonpercelen kan er ook sprake zijn van het zo goed mogelijk behouden van de natuurlijke karakteristiek. Daarbij zal de burger deels zelf ook verantwoordelijkheid moeten nemen.

Tenslotte wordt in relatie tot de natuur geopperd om eventuele nieuwe industrie/bedrijvigheid hoogwaardig te laten zijn voor een zo min mogelijke aanslag op de natuur.

Bedrijvigheid

De stelling zoals geopperd door Giel Jansen dat er gekozen moet worden tussen bedrijvigheid en toerisme wordt aan tafel niet gedeeld. Integendeel: de deur voor nieuwe bedrijvigheid moet juist open staan. Gelegen tussen Antwerpen en Rotterdam en de komst van o.a. de A4 leent Bergen op Zoom zich juist als goede locatie.

Het is belangrijk om in te zetten op kennisindustrie. Een (niet door iedereen gedeelde) mening is dat er een hoog cognitief niveau is binnen Bergen op Zoom en dat daar meer mee gedaan moet worden. Anderen menen juist dat er sprake is van een relatief grote lagere sociale klasse. Daarom moet de huidige werkgelegenheid behouden blijven, maar zal het kennisniveau in de gemeente toe moeten nemen door meer hoger onderwijs aan de stad te verbinden.

In de infrastructuur worden nog grote problemen voorzien. Zelfs de komst van de A4 zal niet voldoende capaciteit bieden om toekomstige bedrijvigheid en verkeersstromen op te vangen. Ontsluiting en vestigingsbeleid zijn daarom belangrijke aandachtspunten om een geslaagde bedrijvigheid te bereiken.

Laatste aandachtspunt is de huidige leegstand: zorg dat eerst leegstand wordt opgevuld of geherstructureerd, voordat allerlei nieuwe locaties (in het groen) worden gezocht.

Toerisme

Aan tafel wordt de mening gedeeld dat het toerisme in Bergen op Zoom niet echt leeft. Dit terwijl er in potentie diverse ingrediënten aanwezig zijn om de toerist te bedienen. Eén van de tafelgasten die een aantal decennia in Bergen woont, maar van origine van 'boven de rivieren' komt, begrijpt niet dat veel Bergenaren richting Zeeland trekken, terwijl er zoveel water dichtbij is.

Bergen op Zoom zal zich vooral moeten richten op dagjesmensen of eventueel 'weekendje-wegtoeristen'. Wel met mate, want één grote toeristenstroom is niet gewenst.
Aanwezige ingrediënten:

- Water (in combinatie met sport zeer aantrekkelijk, ontwikkel een aantrekkelijke jachthaven)
- Groen (ook in combinatie met sport/outdooractiviteiten zeer aantrekkelijk)
- Cultuurhistorie (waardevolle bijzondere binnenstad, de aarbeien, asperges en ansjovis)
- De combinatie van culturele mogelijkheden binnen de stad (restaurants, theaters op loopafstand)

Men zal verrommeling moeten tegengaan.
De grootste valkuil schuilt in de mentaliteit en de huidige aanpak: deze is teveel gericht op Bergenaren. De stad incl. inwoners zullen meer open moeten breken.

Wonen

Sommige tafelgasten verwachten dat door de demografische trends (vergrijzing) er sprake zal zijn van het vrijkomen van meer huizen. Volbouwen van Bergen op Zoom in het groen is dan ook niet gewenst.

Dat betekent dat er meer gekeken wordt naar inbreiding (bijv. oude industriegebieden) en uitbreiding langs bestaande assen, zoals bij Halsteren en Lepelstraat. Is dit bedreigend voor de dorpen en verschillende identiteiten die dorp en stad nu hebben? Aan tafel lijkt het gevoel van dreiging niet heel sterk te zijn. Sterker nog: er wordt zelfs geopperd om te profiteren van elkaar. Dorps wonen vlak bij de stad is aantrekkelijk. Als voorbeeld wordt Amsterdam en Amstelveen genoemd. Al is Amstelveen tegenwoordig vastgegroeid aan Amsterdam, toch heeft het een eigen identiteit en wordt het dorp nog ervaren als dorp. Anno 2025 -is hier aan tafel de verwachting- dat de dorpsbewoner anders zal denken dan de dorpsbewoner nu.

Een van de tafelgasten geeft ook aan niet veel te richten op allerlei identiteiten van wijken binnen de stad, omdat je daarmee juist zorgt voor een teveel op zichzelf gericht gebied, waar het voor nieuwe bewoners lastig integreren is.

'De tafel van Jesse van Tetterode'

Natuur

- Hoewel in de hoogte gebouwd kan worden, zal er ook altijd behoefte bestaan aan huizen met een tuin. Onder toezicht van gemeente dient op beperkte schaal bouwen in het groen mogelijk te blijven. De gemeente moet hier de grenzen stellen.
- Je kan ook op een andere manier naar 'bouwen' kijken. Probeer het 'groen' in hoogbouw mee te nemen.
- Bij wonen in het groen wordt het groen aan de individuele Bergenaar 'gegeven' ten koste van het collectieve gebruik.
- Als het groen bestemd is voor collectief gebruik, zou er meer aandacht geschonken kunnen worden aan *groen-beleving.* d.m.v. van paden voor mountainbikes, horecavoorzieningen etc. De enige groenbeleving die Bergen op Zoom nu heeft is 't Appeltje. Voor boswandelingen ga je nu toch eerder naar de Kalmthoutse Heide.
- Bergen op Zoom moet niet te veel troeven in zetten op toerisme. Bergen zal nooit goed kunnen concurreren met Antwerpen, Breda of Rotterdam.
- Bergen op Zoom moet te veel hinken op twee gedachten: of je wilt industrie aantrekken, of je wilt de groene long tussen Rotterdam en Antwerpen blijven vormen. Op termijn pluk je daar de vruchten van.
- Bergen op Zoom zou in de vorm van een krab gebouwd kunnen worden.
- De Molenplaat zou meer gebruikt moeten worden voor toerisme (een vakantiepark bijvoorbeeld). Industrie is hier uitgesloten.

Bedrijvigheid

- Het heeft geen zin om meer bedrijven naar Bergen te halen, want voor de bedrijven die Bergen zou willen hebben, is hier onvoldoende gekwalificeerd personeel aanwezig. Dit betekent dat deze bedrijven vervolgens werknemers van buiten aantrekken, wat inhoudt dat Rotterdammers naar Bergen komen om hier van 9 tot 5 te werken en daarna weer teruggaan. En wat is daarvan de meerwaarde?
- De stad ontbeert een goede HBO-opleiding. Bergen zou veel meer moeten doen, om jongeren aan zich te binden. Bergen heeft daar echt een grote steek laten vallen.
- Waarom zet de stad toch nog steeds in op industrie? Laat dat over aan Rotterdam en Antwerpen. Bergen moet veel meer inzetten op waar ze goed in is: creativiteit (muziek, theater).

- De Auvergnepolder moet niet uitgebreid worden. De Auvergnepolder is een van de oudste polders van Nederland met een hoge cultureel historische waarde. Dit gegeven zou veel meer onder de aandacht gebracht moeten worden.
- Door het bebouwen van de Auvergnepolder, haal je weer het vrachtverkeer in Halsteren.

- De Halsterseweg zou nog meer vrachtwagenluw gemaakt moeten worden, door bijvoorbeeld de kruising van de Halsterseweg en de Randweg Noord te ondertunnelen, zodat vrachtverkeer uit de Theodorushaven zo snel mogelijk afgeleid kan worden.
- Vraag je af wat bedrijven, die zich hier vestigen, voor de stad terug willen en kunnen doen.
- De bedrijventerreinen die reeds bestaan, zouden eerst verdicht kunnen worden.
- De ster van Lepelstraat is een logische plek voor kleinschalige bedrijvigheid. Daarna zou de stad een halt moeten roepen aan nieuwe bedrijventerreinen.

Toerisme
- Bergen zou veel meer moeten doen met het omringende water. Waarom zijn er nog steeds geen waterfietsen op de Binnenschelde? Kunnen er doflijnen zwemmen?
- Op het Markiezaatsmeer kunnen fluisterboten varen.
- Bergen moet zich eerder op het blauw dan op het groen richten.
- In plaats van de binnenstad, zouden er ook rondleidingen over het industriegebied plaats kunnen vinden.
- Er dient historiserend en onderscheidend gebouwd te worden.
- Bergen moet veel meer voorzieningen voor de jeugd hebben. De nieuwe speeltuin stelt ook niets voor als je het vergelijkt met de speeltuinen in België, bijvoorbeeld Brasschaat
- De Zeeland zou ingezet moeten worden voor creativiteit, speelvoorzieningen of toerisme.
- De Brabantse Wal heeft maar een beperkte aantrekkingskracht voor toeristen. Het water trekt meer mensen.

Verstedelijking
- De Ster van Lepelstraat moet ontwikkeld worden in plaats van de Auvergnepolder
- Halsteren moet niet aan Bergen vastgroeien. De Intratuin ligt hier mooi tussen, maar zou zich ook op de Vetterik kunnen vestigen, zodat op de huidige plek beperkte woningbouw plaats kan vinden.
- Intratuin is trouwens een echte toeristische trekpleister. Hiervoor staan ze wel vanuit Zeeland en Brabant in de file.
- Bergen moet zich vooral richten op de gettovorming in Gageldonk. Probeer binnen de gemeente een betere verdeling te krijgen en ook allochtonen in Halsteren te huisvesten.
- Er is behoefte aan vrije kavels.
- Er is behoefte aan starterwoningen.
- Halsteren moet het dorps karakter behouden.

‘De tafel van Henk de Groen’

Henk de Groen; Hans Herrings; Janine Behr; Yvonne Kammeijer; Angela van Laarhoven; Wendy Matthijssen; Madeleine Hoogesteger; Jessy van Hooydonk; Cor de Haan; Ran de Clerck

NATUUR
Beter verdichten dan uitbreiden!
- Respect behoud van belang. Offeren mag. Compenseren moet.
- We zijn dicht bij de natuur nu, en dat willen we zo houden.
- Dicht bij de natuur is in het belang van bewoner en voor de toerist.
- Als men moet bouwen dan graag in de hoogte in de stijl van huidige traditie van historie.
- Kan men beleid vastleggen ten behoeve van natuur en dit beleid handhaven tijdens recessie?
- Handel eerst in het voordeel van de eigen bewoners, dan pas voor de toerist.

- Hoever willen we groeien qua stad? Niet ver --> niet iedereen aan tafel is het hiermee eens.
- Groter groeien naar een grote stad geeft 'Grotestads'-problemen.
- Leefbare stad behouden.
- Bestaande natuur niet in dammen.
- Voor de kleine kernen is het groen heel belangrijk.
- Door van de natuur af te blijven ontwikkelen de kleine kernen, omdat de stad niet kan uitbreiden.
- Wat te doen als de inbreidlocaties vol zijn? Antwoord, dit zal een moeilijke opgave worden.

BEDRIJVIGHEID

Keuze: Werkgelegenheid goed zo of uitbreiden?

- Bestaande industrie behouden en kleinschalige kwalitatief hoogwaardige industrie aantrekken.
- Industrieruimte (leegstaand) benutten, dan hoeft men misschien niet uit te breiden.
- Politiek moet besluitvaardig zijn / daadkrachtig over komst bedrijven.
- Selectief zijn op toelaten bedrijf.
- Niet blijven snoepen aan groen.
- Politiek moet vastleggen hoever we gaan met uitbreiden / behouden.
- Mensen (burgers en politiek) moeten aangeven dat ze van bepaalde punten / plaatsen moeten afblijven.
- Stel als stad een toelatingsprofiel vast welke industrie men wil toelaten.
- Raadslid is blij met inspraak / mening van bewoners.
- Moet je wonen en werk blijven scheiden, wonen hier, werken elders? Niet meer beïnvloedbaar volgens tafelgenoten.
- Zorgzame stad worden, voor zowel burgers als bedrijven.
- Thuiswerken promoten, kan niet overal. Is maar voor een kleine groep weggelegd.
- Jonge mensen baanhoppen te veel, duo reizen is een mogelijke oplossing om de verkeersstroom in te dammen.

TOERISME

Mondjesmaat toerisme, onderdeel historie en natuur.

- We onderschatten ons als stad, en de toeristen weten niet wat er te vinden is in onze stad.
- Brabantse Wal, water en natuur trekker maken op onderdeel milieu. Ook de industrie en landbouw. Specialisme zou goed zijn voor imago.
- Commerciële communicatie (reclame maken voor de stad).
- Steek in op cultuur, ook in deopleiding toneel, muziek. Dit versterkt de eigen identiteit.
- Bergen heeft geen ingangsplaats (smoel / toegangspoort).
- Centrum ligt verborgen. Is niet bekend bij vele bezoekers van de stad.

WONEN

Dorp – Dorps houden en industrie ruilen voor natuur en natuur voor industrie.

- Het ruilen van functies is goed, industrie naar de snelweg verplaatsen en de oude industrieterreinen terug geven aan de natuur die voor de snelweg moest wijken.
- Kijk naar Hemi, die nu weggaat. De industrie zit namelijk nu op verkeerde plaats midden in een woonwijk.
- Industrie specialiseren per locatie, alle specialismen bij elkaar onderbrengen. Dit vergroot de samenwerking en het imago voor aspirant bedrijven.
- Bouwen aan een specialisme doet men ook door de benodigde opleidingen hier naartoe te halen.
- Identiteit per kern / wijk zal vermoedelijk blijven bestaan, dit is een groot goed.
- Wonen, de keuze zal worden gemaakt op basis van gevoel. Op gevoel kiest men voor de stad of voor het dorp.

'De tafel van Frans van Loon'

NATUUR

Zit Bergen op Zoom 'op slot' door natuurlijke elementen als Brabantse Wal, bos, polderlandschap v.v.?

- Waarom steeds maar groeien; na 2020 loopt de bevolkingsomvang terug; streef naar verluchtiging.
- Verdichten binnen bestaand stedelijk gebied kan een positieve bijdragen leveren aan het huidig stedelijk beeld; Bergen op Zoom is veel te laag en daardoor is het op vele plaatsen leeg. Een contrast tussen hogere bebouwing en natuurlijke omgeving is een zeer interessant thema voor stedelijke ontwikkeling.
- Natuur niet aantasten; benut meer de kansen van ondergronds bouwen voor secundaire functies.
- Breng meer structuur in het stedelijk groen; mensen willen in het groen wonen.
- Pas aan de Auvergnepolder denken als de bestaande bedrijventerreinen geherstructureerde zijn; vooralsnog 'handen af van Auvergnepolder'.

BEDRIJVIGHEID

Moet Bergen op Zoom kiezen voor groei of moet zij alleen de bestaande kwaliteit verbeteren. Moet er in de toekomst wel/geen scheiding tussen wonen, werken en natuur of moet het 'beter' i.p.v. 'meer'?

- Bedrijvigheid legt grote druk op het woon- en leefmilieu; dit is nadrukkelijk bij de infrastructuur voelbaar. Bergen op Zoom moet kijken in hoeverre de bestaande infrastructuur reeds optimaal wordt benut (snelwegen, spoor, water). Als daar ruimte zit is groei mogelijk.
- Rangeerspoor handhaven en opnieuw benutten als logistieke mogelijkheid.

- Bergen op Zoom moet zich richten op hoogwaardige bedrijvigheid; de mogelijkheden rondom Maintance Valley, maar ook andere bedrijven bieden daarvoor de mogelijkheden. Gemeente moet met ROC gaan praten om ook de opleidingen daarvoor naar hier te halen.
- Jongeren blijven na opleiding weg uit Bergen op Zoom omdat er te weinig uitdaging is; uitdaging is te vinden in werk, huisvesting, uitgaan etc.
- MKB vergt minder infrastructuur
- Kijk ook of je regionaal bedrijven kunt vestigen; werken op Borghwerf en wonen/uitgaan in Bergen op Zoom.
- Herstructurering van bedrijventerreinen moet een thema worden.
- Toeristische sector is qua werkgelegenheid nauwelijks benut; het is tot op heden geen item; er liggen kansen.
- Bergen op Zoom moet kiezen voor specifieke bedrijfstak.

TOERISME
BoZ beschikt over vele historische, culturele en ecologische kwaliteiten; moeten wij die kansen verder uitnutten?

- Fietsstructuren meer met elkaar verbinden, duidelijker zichtbaar maken en beter promoten.
- Zet in op de ouderen
- Het decor ligt er maar je moet met 'iets' komen; alleen de kermis is te beperkt. Jeugdevenementen en speciale museale thema's kunnen trekker zijn.
- Er is beslist te weinig voor jongeren; daardoor trekken zij weg. De doelgroep 30/35 en ook senioren staan centraal, maar voor jongeren is geen aandacht/voorziening.

WONEN
Bergen op Zoom kent drie woonmilieus (Bergen op Zoom, Halsteren, Lepelstraat); moet je die met elkaar verbinden of moet je iets inleveren om elders te realiseren?

- Laat de kernen de eigen identiteit behouden. Zie dorpswonen als complementair op stedelijk wonen. Niet alles volbouwen; daaraan bestaat geen behoefte.
- Let meer op de jongeren; zij zijn belangrijk voor de stad omdat je sterker vergrijst als jongeren wegtrekken. Realiseer woningen voor jongeren.
- Realiseer ook woningen voor de hogere inkomens; Bergen op Zoom is teveel van hetzelfde, zet in op kwaliteitverbetering.

'De tafel van Johan van Beek'

Aan tafel: Ineke van Trijen, Jan van Trijen, Ton van de Meeren, Trude van Loon, Leon van Loon (raadslid), Peter van Meel, Michel Hertzman, Andy Wijsman, Kim Geluk en Rene Asselbergs

NATUUR
Gepleit wordt voor zuinig ruimtegebruik. Verdichting van de stad vind men geen probleem, indien daarmee natuur gespaard wordt. Het voorbeeld van de Markiezaten wordt aangehaald waarbij natuur en stad in elkaar grijpen. Wel dient binnen de stad gewaakt te worden voor voldoende groen. Beter de laagbouw verder verdichten dan kiezen voor hoogbouw. Halsteren dient haar dorpse uitstraling te behouden.

TOERISME
Men ervaart de verborgen ligging van Bergen op Zoom juist als een kracht. Dit kan verder worden uitgenut als kwaliteit. Gepleit wordt voor wandeltoerisme. Gepleit wordt voor een disco. Werkgelegenheid in deze sector

(toerisme) kan een kans zijn voor de toekomst. De jongeren geven aan graag in de toeristische sector te willen werken. Verder wordt gepleit HBO-onderwijs in de toeristische sector naar de stad te halen. Het in de stad houden van gekwalificeerde mensen kan de toeristische waarde van de stad juist verhogen.

BEDRIJVIGHEID
Aangegeven wordt dat het van belang is voor de jeugd dat er voldoende werkgelegenheid is. Dit dient als tegenwicht aan de dreigende vergrijzing. Met name wordt gepleit voor kleinschalige bedrijvigheid. Ook versterking van Bergen op Zoom als winkelkern verdient nadere aandacht.

WONEN-RUIMTE
Kiezen voor de intensivering van Noordland, daarbij het terrein beter ontsluiten door een nieuwe ontsluiting vanaf de Eendrachtsweg. De Ster bij Lepelstraat dient te worden benut voor kennisindustrie. Identiteit van de kernen wordt als heel belangrijk ervaren. Enerzijds vindt men het niet gewenst dat de drie kernen aan elkaar groeien, anderzijds wordt aangeven dat identiteit juist in de mensen zit. Daar verandert aan elkaar groeien niets aan.

‘De tafel van Frans de Looij’

Aan de tafel:
Bert Burggrave (OAR), Jos Aarts (OAR), Wim de Haan (IVN Groene Zoom), Fred van Elsakker, Maaike van Toledo (gemeente Wijkmanager), Theo Santegoets (gemeente Beheer en Advies), Frans de Looij (gemeente Beleidsatelier RO) en Ingrid Kosters (gemeente medewerker RO)

BOUWEN
Is het verdichten van de stad de oplossing voor de combinatie van natuur en bouw?
Of kan er in het groen ook weloverwogen gebouwd worden?

Er wordt gezegd, dat het lijkt alsof het alleen over Bergen op Zoom gaat. Halsteren en Lepelstraat moeten ook meegenomen worden in de discussie.
In de toekomst zijn er meer woningen nodig voor alleenstaanden. Ouderen willen graag naar de binnenstad, waar voorzieningen zijn. Er is weinig groen in de stad, bestaand groen zoveel mogelijk handhaven. Van belang is ook het leggen van groene verbindingen tussen de diverse groengebieden. Er moet geen hoogbouw komen.
De vraag is er bij de nieuwbouwplannen wel gebouwd wordt naar de behoefte van de mensen. Het bestaande groen moet behouden blijven. Hier moet omheen worden gebouwd. De groenzones, zoals de Brabantse Wal moeten behouden blijven.
Landgoederen kunnen gebruikt worden om groen te financieren; dit moet wel een verbetering opleveren zoals bijvoorbeeld het saneren van kassencomplexen. Dus niet op open plekken en geen vorming van afgesloten, elitaire enclaves. De natuur moet opengesteld worden, zoals bijvoorbeeld het Markiezaatsmeer. En de natuur moet beter ontsloten worden vanuit Halsteren.

BEDRIJVIGHEID
Biedt de A4 en de spanning tussen Rotterdam en Antwerpen kansen op werkgelegenheid, of een bedreiging?

De gemeente moet op kwaliteit selecteren voor een mooie combinatie tussen wonen en werken.
Bergen op Zoom moet zich meer profileren naar toerisme en recreatie, geen bedrijvigheid. Zodat de werkgelegenheid hierop aangepast wordt. Grootschalige bedrijven naar Moerdijk. Bergen op Zoom moet wel zorgen voor werkgelegenheid voor de eigen bevolking, om onder meer het pendelen tegen te gaan.

Grootschalige bedrijvigheid is niet goed voor de natuur en Bergen op Zoom is omringd door natuur.

De A4 wordt een verbinding en geen ontwikkeling voor Bergen op Zoom. Dit is destijds afgesproken en hieraan moet worden gehouden.
Er moet worden nagedacht hoe er gewenste bedrijvigheid wordt binnengehaald.
De gemeente moet de regie houden op ontwikkelingen met een keuze voor verbetering van kwaliteit voor wonen-werken-recratie.
Aansluiting zoeken met Maintenance Valley en high technology bedrijven.
Een HBO (dependance) vestigen.
Er moet meer gebruik gemaakt worden van het water als toeristische trekpleister. En meer soorten van recreatie op het water mogelijk gemaakt worden. Van belang is een goede waterkwaliteit door het terugbrengen van het zoute water.

TOERISME
Willen we van Bergen op Zoom wel een 'echte' toeristenstad maken!?

Er ontbreken nog een aantal toeristische voorzieningen. Zoals een openbaar toilet!
De toegangswegen zijn saai en moeten meer uitstraling en daardoor uitnodigen voor toeristen.
De historische waarde van water, wal en bos moet meer uitgedragen worden.
Bergen op Zoom heeft weinig promotie, er is weinig bekendheid, ondanks de vele evenementen.
We moeten één sterk evenement extra promoten, waar Bergen op Zoom uiteindelijk bekend om gaat staan. Dit zou dan moeten onderscheiden van andere landelijke evenementen en moeten aansluiten op de sterke kanten van Bergen op Zoom, stad van stoet en spel en de cultuurhistorie. Je mag best selectief zijn met betrekking tot de doelgroep van toeristen, die je naar de stad wil halen.
Fred is geen voorstander van toerisme gezien de energieverspilling die dit met zich meebrengt.

WONEN-RUIMTE
Moet Bergen op Zoom een grote woongemeente worden waar alle 'dorpen' aan elkaar zijn gegroeid?
De dorpen moeten gescheiden blijven, met grote open zones.
De Intratuin moet weggehaald worden en daar moet een brede groene zone gemaakt worden. Tussen de groene zones moet er gesaneerd worden. Daardoor wordt de identiteit behouden en wordt overlast tegen gegaan.
Belangrijk is voldoende voorzieningenniveau in de wijken en dorpen.
Vooral Lepelstraat. Lepelstraat hoeft niet te groeien. Gesubsidieerde voorzieningen wel nodig voor de leefbaarheid.
Hier komt eventueel een dorpspunt (servicepunt) waar diensten worden verleend.

7. De wijk van de toekomst

Eén van de bijeenkomsten over de Toekomstvisie was die van donderdagavond 15 mei. De wijkcommissies, dorpsraden en deelnemers van de wijk- en dorpstafels zaten in de raadzaal bij elkaar om te discussiëren over ‘de wijk van de toekomst’.

Wethouder Veraart heette de ruim 50 aanwezigen van harte welkom en daagde hen uit om met de wijk- en dorpsvisies als springplank te dromen over de wijk in 2025.

Het avondvoorzitterschap was in handen van Annemiek Beukman, directeur van de sector Maatschappelijke Dienstverlening. Als opwarmer voor de groepsdiscussies presenteerde zij een aantal statements over hoe de wijk er 2025 uit zou kunnen zien, zoals: er is meer ruimte voor groen en spelen; er zijn speeltuinen voor ouderen; wijkcommissies zijn overbodig geworden, iedereen communiceert direct met elkaar via internet; mensen werken meer en meer vanuit huis; en, winkels zijn niet meer nodig, alles wordt thuisgebracht (na bestelling via internet).

Vervolgens werd in vier groepen geanimeerd gediscussieerd over de wijk van de toekomst. De onderwerpen die daarbij aan de orde kwamen, varieerden van hoe mensen met elkaar omgaan in de toekomst tot winkels in de wijk, verschillende soorten woningen en inrichting van de openbare ruimte. Onderwerpen die in alle groepen besproken werden, zijn:

- de gevolgen van de (steeds verdergaande) individualisering en het bevorderen van sociale samenhang ('ook in 2025 willen mensen ergens bijhoren');
- het inrichten van de openbare ruimte: uitnodigend (gericht op ontmoeting), multifunctioneel en flexibel (relatief eenvoudig aan te passen aan de behoeften van de inwoners);
- het feit dat Bergen op Zoom in 2025 (nog steeds) een mooie stad is; maar er is wel toerisme nodig om de boel draaiende te houden. Zet Bergen op Zoom wat dat laatste betreft op de landelijke / regionale kaart;
- voorzieningen in de wijk: elke wijk heeft een bepaald minimaal voorzieningenniveau, maar stad en dorpen vragen daarbij hun eigen invalshoek.

8. Toekomstgesprekken door ambtenaren

Bericht intranet gemeente Bergen op Zoom:
“Zoals jullie weten wordt er momenteel hard gewerkt aan de toekomstvisie voor Bergen op Zoom. Tijdens diverse bijeenkomsten hebben inwoners en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en allerlei instanties al input geleverd voor de toekomstvisie. Je kunt hierover meer lezen onder de button toekomstvisie op onze website.

Omdat we zoveel mogelijk mensen willen laten meedenken over de toekomstvisie, vragen wij jullie als ambtenaren van de gemeente Bergen op Zoom om allemaal een gesprek over de toekomst te voeren met iemand die in Bergen op Zoom woont of werkt. Het idee is eenvoudig: kies iemand uit (bijvoorbeeld een buurman- of vrouw of een familielid, de voorzitter van jouw sportvereniging etc) en vraag deze persoon naar zijn of haar ideeën over de toekomst van Bergen op Zoom. Het zou leuk zijn dat er ook jongeren worden geïnterviewd, omdat zij natuurlijk in 2025 "aan zet zijn". Het gesprek(je) kun je in werktijd voeren. Het moment van het interview mag je zelf bepalen, zolang het maar in de week van 13 t/m 16 mei plaatsvindt, dit in verband met de media-aandacht die we met deze actie willen genereren én de aankondiging vooraf via de gemeentelijke kanalen. Mocht je om wat voor reden dan ook niet in de gelegenheid zijn om in genoemde week je gesprek te houden, meld dit dan even bij je leidinggevende.

Om de ideeën en denkbeelden die in deze gesprekken naar voren komen te kunnen verwerken, vragen we je het gesprek aan de hand van de bijgevoegde vragenlijst te houden. Het is de bedoeling dat je het gesprek kort samenvat. We adviseren de vragenlijst met ruimte voor verslaglegging een pen en een bedankje voor degene die je interviewt (te verkrijgen bij Ines Dam) mee te nemen. Het bedankje is een Bergs blikje drop. Het idee erachter: als dank voor jouw blik op de toekomst een blik(je) drop.

We wensen jullie hele leuke, inspirerende gesprekken toe."

9. Diner Pensant

De burgemeester heeft op 15 mei tijdens een zongenaamd "Diner Pensant" aan de hand van door de deelnemers ingebrachte discussieonderwerpen met een select gezelschap van (ex) Bergenaren over de toekomst van Bergen op Zoom gesproken.

Stellingen Diner Pensant:

- "Bergen op Zoom, de perfecte mix van Bourgondische omgeving en moderne zakelijkheid; droombeeld of wensbeeld ? "
- "Bergen op Zoom valt buiten de boot voor de B5. Ga een nieuw samenwerkingsverband aan : "Bourgondische"steden van Brabant (Den Bosch, Breda, Bergen op Zoom). De vraag is of in dit gemeenschappelijke kenmerk een gezamenlijk belang gevonden kan worden op bijvoorbeeld toeristisch gebied".
- "Hoe komt het dat Bergen op Zoom, bolwerk van grenzeloze creativiteit en historisch schoon, zo slecht in staat is om dat te communiceren naar de rest van Nederland? Bijna niemand kent de waarde van deze fraaie stad, de creatieve uitingen lijken vooral naar binnen gekeerd".
- "Sinds "Merck toch hoe sterck" zijn de tijden veranderd en Bergen op Zoom moet meer de samenwerking zoeken met de regio om "samen sterck" te staan".
- "Werk, werk, werk" moet het leidend principe zijn voor keuzes die zijn gericht op de toekomst van Bergen op Zoom.
- "Het Markiezenhof moet een nationale publiekstrekker worden als aquarelmuseum."
- "De toekomst van Bergen op Zoom staat of valt met de multiculturele integratie."
- "BoZ onderscheidt zich door de natuurlijke bronnen: de ligging, geschiedenis en de bergenaren!"
- "Bergen op Zoom moet zich met evenementen richten op kwaliteit en niet op kwantiteit".

10. Mission olympic

Op 12 augustus 2008 gaf wethouder Maarten van Eekelen het startschot voor sportstad The City op Plein 13. De City is een olympische sportstad waarin jongeren tussen 12 en 19 jaar onder professionele begeleiding van Bergse sportverenigingen kennis kunnen maken met verschillende sporten.

Mission Olympic, The City is een initiatief van NOC-NSF en Coca Cola Nederland en is door de gemeente Bergen op Zoom hier naartoe gehaald. Wethouder Van Eekelen zei het bijzonder leuk te vinden om opnieuw op Plein 13 het startschot voor Mission Olympic te geven. Het sportaanbod werd mede mogelijk gemaakt door een groot aantal sportclubs uit Bergen op Zoom.

11. Raadsbijeenkomst scenario's

De deelnemers bestaande uit raads- en duoleden, externe betrokkenen en medewerkers van de gemeente gaan in 3 groepen uiteen om de "rode draden" gezamenlijk te bespreken. In de plenaire terugkoppeling wordt met elkaar gedeeld welke thema's het meest van belang zijn voor het maken van onderscheidende scenario's.
Daarnaast wordt ervoor gepleit om waar mogelijk in de diverse scenario's, maar toch zeker in het stadium van de toekomstvisie te toetsen aan de aspecten kwaliteit, duurzaamheid, identiteit en diversiteit.

De deelnemer gaan opnieuw in 3 groepen uiteen om mogelijke thema's en bijbehorende benamingen voor de scenario's te bedenken:
Tijdens de plenaire discussie over de mogelijke scenario's wordt gekozen voor de volgende drie scenario's in aanvulling op het autonome scenario en het dubbelstadscenario:

- "Werk, werk, werk"
- Bergen op Zoom, binnentuin van de metropolen Rotterdam en Antwerpen
- Explosief Bergen op Zoom !

De scenario's "BoZ UW toekomst", BoZ als (t)huis; BoZ (economisch) veelzijdig; BoZ doelgroepgericht; BoZ Jonge Stad en Waterfront vallen af.
De deelnemers gaan voor de derde maal in drie groepen uit een om de gekozen scenario's op basis van de "rode draden" van de inventariserende fase van de toekomstvisie op te bouwen. Na afloop worden de kort uitgewerkte scenario's als volgt plenair gepresenteerd :

Bergen op Zoom; Binnentuin van Metropool Antwerpen - Rotterdam

- Woonfunctie wordt centraal gesteld
- Leefbaarheid in de wijken optimaliseren
- Groene buffer tussen Antwerpen en Rotterdam– 'muren' slechten
- Optimale vervoersverbinding
- Dienstverlenend naar Antwerpen en Rotterdam
- Eigen identiteit deels loslaten, nieuwe bewoners met open armen ontvangen
- Recreatie en verblijf voor hele regio en Antwerpen en Rotterdam
- Vuurtoren / lichtmast - zichtbaar zijn
- Schaarsteproduct laten zien (ruimte en verblijf)
- Werkgelegenheid van Rotterdam en Antwerpen benutten
- Rood voor groen regeling in het buitengebied

"Werken, Werken, Werken"

- Pakken wat je pakken kan
- Externe groei arbeidsvraag
- Wegennet opwaarderen – meer traffic (ook spoor en water)
- Zorg = als economische tak van belang
- Groen: vestigingsplaats bedrijfsactiviteiten
- Sociaal: iedereen doet mee
- Meer evenementen
- Zeeland als groot achterland
- Onderwijs: groeit mee met economische groei
- Regionale functie: buitengebied doet mee voor economische groei
- Bevolkingsgroei

Explosief Bergen op Zoom

- Dynamisch, zelfontplooiing,
- Flexibiliteit, externe gerichtheid
- Bereikbaarheid + vliegveld
- Bewegend water, energie…
- natuurBELEVING – bewegend, waar je wat mee kan doen
- Multifunctionele ruimte; flexibiliteit
- Diversiteit leefmilieus
- Bewoners komen en gaan.
- Brede werkgelegenheid, faciliterende overheid
- Economie: (be)zoek de klant
- Creatieve cross-overs, cultural valley, iedereen welkom – dynamisch
- Krimp = kans
- Ruimte voor kunst
- Minder bestuurlijke sturing
- Ongeorganiseerde sport, gamen,

De heer Oosterhout van BMC complimenteert de aanwezigen met de opgestelde toekomstscenario's. Hij geeft naar aanleiding van de presentaties aan dat bij scenariobouw de focus niet op kwaliteit maar op extreme punten moet worden gelegd om de discussie de benodigde scherpte te geven. Hij adviseert om de scherpte goed te bewaken bij het nader uitwerken van de scenario's.

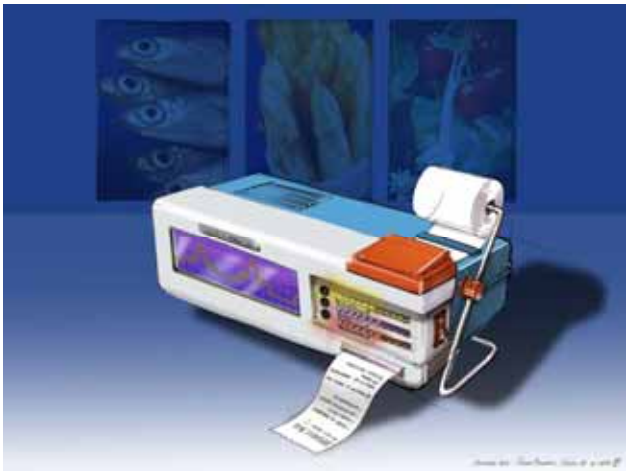
De scenario's zullen worden uitgewerkt en vervolgens (na goedkeuring van de stuurgroep en toetsing door het college en het presidium) via onder andere een huis-aan-huis brief van de burgemeester onder de inwoners worden verspreid. Op basis van de discussie over de scenario's zal de concept toekomstvisie worden opgesteld.

12. Bijeenkomst toekomstvisie in den Enghel op 3 juli

Bergen op Zoom is een ambitieuze gemeente die nadenkt over haar toekomst. In het voortraject van de toekomstvisie BOZ 2025 zijn veel mensen met ideeën gekomen over de toekomst van onze mooie gemeente. Deze ideeën zijn vertaald in 5 toekomstscenario's. Op 3 juli konden inwoners van Bergen op Zoom hun mening geven over deze vijf scenario's. Inwoners werden uitgenodigd via een brief van de burgemeester die huis-aan-huis is verspreid.

Burgemeester Han Polman heette om 20.00 uur iedereen van harte welkom. Hij benadrukte nog eens het belang van de toekomstvisie voor Bergen op Zoom en gaf aan dat de inbreng van inwoners erg belangrijk is. Hij gaf vervolgens het woord aan vijf "vertegenwoordigers" van de scenario's", die elke met verve een scenario presenteerde:

1. " Bergen op Zoom in Balans" door Dominee Vermeulen

2. "Bergen op Zoom de Binnentuin van de metropolen Antwerpen en Rotterdam" door mevrouw Behr, wijktafel Centrum

3. "Werk, werk, werk" door de heer Samuels, directeur Ecopoint

4. "Explosief Bergen op Zoom!" door de heer Van Oorschot, leraar

5. "Dubbelstad: Brabantse Buitensteden" door mevrouw Van de Ven, directeur Aramis Wonen

Na deze presentaties moesten de Bergenaren kleur bekennen met het omhangen van de slinger van hun keuze. Met groene en oranje stickers konden ze aangeven welke punten ze uit de scenario's goed en slecht vonden. Op flip-overs kon de keuze toegelicht worden, dit leverde de volgende opmerkingen op:

Bergen op Zoom in Balans

- Geen beeld bij dit scenario.
- Dit scenario kan niet zonder sterke economie.
- Ontwikkeling nieuwe woonvormen en mogelijkheden (combinaties)
- Creativiteit.
- Dit scenario kan niet zonder samenwerking met Roosendaal.

- Goed scenario; wel in balans blijven.
- Dit scenario maakt het aantrekkelijk om in BoZ te wonen.
- Culturals hills, want cultuur is "verheven".
- Campus op juiste plaats (techniek op industrieterrein en groen/cultuur in landschap).
- Buisleidingenstraat; zo veel mogelijk onder de grond.

Bergen op Zoom de Binnentuin van de metropolen Antwerpen en Rotterdam

- Overdekt maken van de noordwestelijke randweg als industrie nog verder moet groeien en van deze verbinding nog meer wordt gevergd.
- Aandacht groeninrichting / recreatie / herstellen van de Brabantse Wal door verbinding van koepel en Groenewoud.
- Meer cultuur door bijvoorbeeld samenwerking met de belangrijke culturele centra van Rotterdam en Antwerpen.
- Station op de plaats waar de Markiezaatsweg de spoorbaan kruist.
- Meer bussen, busjes en shuttles.
- Uitbreiding woningbouw te midden van groen en water. Een oase van rust voor mensen die werken in Antwerpen en Rotterdam; verbinding tussen deze metropolen is van belang dmv de A4, maar ook via het spoor; personenvervoer + goederenvervoer.

Werk, werk, werk

- Selectief zijn bij keuze bedrijven.
- Evenwicht met natuur binnen contouren bedrijventerreinen.
- Startersfaciliteiten woonmarkt verbeteren.
- Meer informatie delen over innovaties (bijv. suikerlab / oesters / ecopoint)
- Ecopoint als voorbeeld.
- Vitaliteit van de regio.
- Automatische samenwerking stimuleren (zie ook scenario 5)
- Vanuit werk komt balans.
- Diversiteit in cultuur / onderwijs (ook techniek!)
- Er is genoeg industrie.
- Industrie zo schoon mogelijk.
- Duurzaamheid (PPP!)

- Maatschappelijk sociaal verantwoord.
- Creatieve industrie stimuleren
- Zorg voorziet in veel werk.
- Spoorlijn Antwerpen / Rotterdam.
- Meer aandacht voor groen.
- Controle op bedrijven om overlast te voorkomen.

Explosief Bergen op Zoom

- Auvergnepolder agrarisch.
- Duidelijke scheiding tussen de kernen Halsteren en Lepelstraat.
- Noordelijke randweg overdekt ivm zwaar transport.
- Dit scenario gaat niet zonder goede economie en dubbelstad.
- Elektrische auto's.
- Kwalitatief en duurzame woningbouw.
- Te behoudend; we doen het eigenlijk al goed genoeg.
- MBO en HBO opleidingen.

Dubbelstad: Brabantse Buitensteden

- Gewaagd?
- Naar buiten gericht meest bestand tegen de veranderingen in de omgeving.
- Grootschalige inzet is nodig.
- Eigenheid moet behouden blijven.
- Roosendaal als gesprekspartner.
- Krachten bundelen: win/win.
- Niet concurreren, maar samen.
- Bedrijven naar Roosendaal, niet naar de Auvergnepolder.

Na de sticker- en slingerronde volgde een discussie met alle aanwezigen. Dat leverde het volgende op:

- De positieve punten uit de scenario's 1 t/m 4 realiseren in scenario 5.
- Indien scenario 5, moet BoZ qua identiteit er behoorlijk op inleveren.

- Regio sterker maken door samenwerking met Roosendaal, maar wel beide steden hun eigen identiteit behouden.
- Scenario 4; aanleg vliegveld gaat te ver.
- Wisselwerking cultuur / hoger onderwijs.
- Scenario 3; technisch werk is in BoZ/ West Brabant weggevallen.
- Met allochtonen naar een nieuwe identiteit zoeken.
- De scenario's 3, 4 en 5 zijn onrealistisch ivm te weinig werkgelegenheid, verpaupering en bevolkingsafname.

Na de stickerrondes en de discussie werd snel duidelijk welk scenario de voorkeur had. Explosief Bergen op Zoom kon de bezoekers niet bekoren. Ook Bergen op Zoom in balans scoorde laag. Het staat voor het huidige beleid, dus Bergenaren zijn wel toe aan verandering. Duidelijk werd wel dat een vliegveld en helikopterlandingsplaatsen een stap te ver zijn in de ontwikkeling. Inzetten op natuur en groen. Maar ook werk vinden Bergenaren erg belangrijk. "De vitaliteit van de regio wordt bepaald door de werkgelegenheid", stelde een voorstander van het scenario werk, werk, werk. "Zonder werk komen ook de andere scenario's niet van de grond."

Samenwerken met Roosendaal was eigenlijk de belangrijkste boodschap. Vasthouden aan de eigen identiteit, maar profiteren van de schaalgrootte van een dubbelstad voor wat betreft de voorzieningen. Burgemeester Han Polman sloot de succesvolle avond af, "alle scenario's gaan uit naar de mens. Elke toekomst kun je maken door samenwerking".